

22

MANDÁT ČNB

PEČOVAT O CENOVOU STABILITU,

**PEČOVAT O FINANČNÍ STABILITU
A O BEZPEČNÉ FUNGOVÁNÍ
FINANČNÍHO SYSTÉMU
V ČESKÉ REPUBLICE,**

**VYDÁVAT BANKOVKY A MINCE,
ŘÍDIT PENĚŽNÍ OBĚH A ZÚČTOVÁNÍ BANK,**

**VYKONÁVAT DOHLED
NAD OSOBAMI PŮSOBÍCÍMI
NA FINANČNÍM TRHU.**

- Měnovou politikou usilujeme o zachování cenové stability, tedy o udržení nízké a stabilní inflace. Makrobezpečnostní politikou pečujeme o finanční stabilitu a odolnost finančního systému, které jsou nezbytnou podmínkou pro zachování cenové stability. Společným působením měnové a makrobezpečnostní politiky tak přispíváme k udržení důvěry v hodnotu české koruny a ke stabilitě makroekonomického prostředí.
- Dohledem nad finančním trhem, tvorbou pravidel obehřetného chování a jednání se zákazníky chráníme klienty osob a institucí, které podnikají na finančním trhu.
- Při výkonu pravomocí v oblasti řešení krize bank, družstevních záložen a některých obchodníků s cennými papíry vytváříme podmínky pro co nejhladší řešení jejich případné krize bez použití veřejných prostředků.
- Provozováním mezibankovního platebního systému a vydáváním bankovek a mincí zajišťujeme plynulý platební styk a hladký oběh hotovosti.
- Jako banka státu poskytujeme státu a veřejnému sektoru bankovní služby.
- V souladu s hlavním cílem s odbornou péčí nakládáme s devizovými rezervami.
- Jsme součástí Evropského systému centrálních bank a podílíme se na plnění jeho cílů a úkolů.

NA ČEM STAVÍME

NEZÁVISLOST

Široce pojatá a zákonem podložená nezávislost centrální banky je klíčovou podmínkou úspěšné realizace měnové politiky, tedy dlouhodobého nízkoinflačního růstu ekonomiky, stejně tak jako objektivního dohledu nad finančním trhem.

OTEVŘENOST A DŮVĚRYHODNOST

Vysoká míra nezávislosti musí být doprovázena vysokou mírou odpovědnosti vůči veřejnosti za plnění našich cílů. Veřejnosti i jejím voleným zástupcům otevřeně a pravidelně sdělujeme své cíle a míru jejich naplňování, stejně jako naše názory, záměry a předpoklady do budoucna, a tím činíme naše konání srozumitelné, předvídatelné, a proto důvěryhodné.

ODBORNÁ ZDATNOST

Odborně zdatní a kompetentní zaměstnanci jsou předpokladem pro to, aby se ČNB dařilo posilovat její pověst jako důvěryhodné a otevřené instituce doma i v mezinárodním měřítku.

OBSAH

ROK 2022 VE ZKRATCE	8
PRIORITOU JE SNÍŽENÍ INFLACE	11
<u>1. MĚNOVÁ POLITIKA V TURBULENTNÍ DOBĚ A HOSPODAŘENÍ ČNB</u>	<u>19</u>
MĚNOVÁ POLITIKA	20
OPERACE NA FINANČNÍM TRHU	25
SPRÁVA DEVIZOVÝCH REZERV	27
HOSPODAŘENÍ	32
<u>2. SELHÁNÍ A LIKVIDACE SBERBANK CZ</u>	<u>39</u>
<u>3. ČNB A FINANČNÍ SYSTÉM V ČR: ÚSILÍ O STABILITU A DODRŽOVÁNÍ PRAVIDEL</u>	<u>49</u>
MAKROOBEZŘETNOSTNÍ POLITIKA	50
REGULACE	55
EVROPSKÁ REGULACE	57
LICENČNÍ, SCHVALOVACÍ A POVOLOVACÍ ČINNOSTI	58
VÝKON DOHLEDU	61
SANKČNÍ ČINNOST	67
POSTUPY PŘI ŘEŠENÍ KRIZE	71
<u>4. PÉČE O BEZPEČNÝ A HLADKÝ PENĚŽNÍ OBĚH A PLATEBNÍ STYK</u>	<u>77</u>
PENĚŽNÍ OBĚH	78
PLATEBNÍ STYK	81

<u>5. STATISTICKÁ A VÝZKUMNÁ PODPORA PLNĚNÍ HLAVNÍCH CÍLŮ ČNB</u>	<u>87</u>
STATISTIKA	88
EKONOMICKÝ VÝZKUM	90
FINANČNÍ VÝZKUM	92
<u>6. EVROPSKÉ A MEZINÁRODNÍ OTÁZKY V ROCE ČESKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ EU</u>	<u>97</u>
<u>7. INSTITUCIONÁLNÍ ZMĚNY A CESTA K VYŠŠÍ EFEKTIVITĚ A ÚSPORNOSTI</u>	<u>107</u>
PROVOZNÍ ÚSPORY	110
ŘÍZENÍ A ORGANIZACE	112
ORGANIZAČNÍ SCHÉMA K 31. PROSINCI 2022	116
LIDSKÉ ZDROJE	118
<u>8. ČNB A VEŘEJNOST</u>	<u>127</u>
KOMUNIKACE	129
FINANČNÍ A EKONOMICKÁ GRAMOTNOST	131
NÁVŠTĚVNICKÉ CENTRUM ČNB	133
KONGRESOVÉ CENTRUM	139
POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM	140
<u>ÚČETNÍ ZÁVĚRKA A ZPRÁVA AUDITORA K 31. 12. 2022</u>	<u>145</u>
SEZNAM ZKRATEK	177

ROK 2022 VE ZKRATCE

- Česká ekonomika byla významně ovlivněna válkou na Ukrajině. Pod tíhou energetické krize a výrazného zhoršení sentimentu domácností vstoupila ve druhé polovině roku do mělké recese.
- Raketový růst světových cen energií na pozadí nadále přehřátého tuzemského trhu práce, doznívajícího vlivu robustní domácí poptávky a pokračujících problémů v globálních dodavatelských řetězcích vyústil v mimořádný nárůst inflace. Průměrná míra inflace za celý rok činila 15,1 %.
- V reakci na mimořádně silné inflační tlaky, které se promítaly do eskalujícího a plošného cenového růstu, bankovní rada v první polovině roku zvýšila hlavní úrokovou sazbu ve čtyřech krocích o 3,25 procentního bodu na 7 %. Současně ČNB během roku příležitostnými intervencemi na devizovém trhu bránila nadměrným výkyvům kurzu koruny.
- Rozsah cyklických rizik nakumulovaných v bilancích bankovního sektoru byl zvýšený. Na počátku roku ještě doznívalo poskytování vysokého objemu nových úvěrů na bydlení, zároveň pokračovalo poměrně silné tempo růstu úvěrů poskytnutých nefinančním podnikům zejména v cizích měnách. Proto bankovní rada v březnu zvýšila sazbu proticyklické kapitálové rezervy na 2,5 % s účinností od 1. dubna 2023 a ve zbytku roku ponechala nastavení sazby bez dalších změn.

- Na červnovém i listopadovém jednání o finanční stabilitě bankovní rada potvrdila nastavení horních hranic úvěrových ukazatelů pro hypotéky. Hlavními důvody byly přetrvávající vysoké nadhodnocení cen bydlení a snaha o zachování kvality portfolia úvěrů na bydlení v prostředí ztížených finančních podmínek domácností.
- V reakci na ruskou invazi na Ukrajině došlo k výraznému odlivu vkladů z banky Sberbank CZ, která ztratila schopnost dostát svým závazkům. ČNB 28. února vydala předběžné opatření, kterým Sberbank CZ zakázala poskytovat nové úvěry a přijímat vklady a omezila ji v nakládání s aktivy. Zároveň iniciovala zahájení výplaty pojištěných vkladů Garančním systémem finančního trhu. K 30. dubnu nabylo právní moci rozhodnutí ČNB o odnětí licence. V květnu pak Sberbank CZ vstoupila do likvidace a v srpnu bylo zahájeno insolvenční řízení.
- V souvislosti s konfliktem na Ukrajině a četnými výběry hotovosti klienty Sberbank CZ vznikla na počátku března v peněžním oběhu mimořádná situace. Bankám byla v průběhu dvou týdnů vydána hotovost ve výši cca 45 mld. Kč a 11. března výše oběživa dosáhla historického maxima 765,9 mld. Kč. Následně se situace rychle uklidnila a značná část oběživa (cca 18 mld. Kč) se vrátila ještě do konce března do zásob ČNB. I přes popsany vývoj nedošlo k narušení plynulosti peněžního oběhu.
- S účinností od 1. července došlo k obměně bankovní rady ČNB. Prezident republiky jmenoval Aleše Michla guvernérem ČNB, Evu Zamrazilovou viceguvernerkou ČNB a Karinu Kubelkovou a Jana Fraita členy bankovní rady ČNB. Bankovní rada v tomto novém složení si následně rozdělila kompetence týkající se dohlížení na činnosti ČNB.

PRIORITOU JE SNÍŽENÍ INFLACE

Dovolte mi, abych vám poprvé z funkce guvernéra představil výroční zprávu České národní banky. Ruská agrese na Ukrajině vedla po celý rok 2022 k nevratným ztrátám na lidských životech, ztraceným nadějím a nesčetným ekonomickým škodám. Generace, která si myslela, že válku v Evropě nikdy nezažije, prozřela.

Válka se v Česku, stejně jako jinde v Evropě, projevila extrémním nárůstem cen energií a potravin. Do ekonomik, ve kterých obíhalo příliš velké množství peněz, přišel nákladový šok. Růst cen komodit spolu s doznívajícími problémy v dodavatelských řetězcích a mezinárodní dopravě způsobenými covidovými uzavírkami vedl k prudkému nárůstu inflace nejen u nás, ale všude ve světě.

Pominu-li odůvodněný růst cen během transformace hospodářství ze socialismu na kapitalismus, nově jmenovaná bankovní rada přebrala v polovině roku 2022 vedení centrální banky v období historicky nejvyšší inflace.

Naprostou prioritou tak bylo a je podstatné snížení inflace.

Základní sazby ČNB proto byly během roku 2022 nastaveny na nejvyšší úrovni od roku 1999. V listopadu 2022 jsem v projevu na Ekonomicko-správní fakultě Masarykovy univerzity představil podmínky, za jakých bude naše koruna znovu silná. Kurz koruny ke konci roku 2022 posílil na maximum za posledních 14 let. Tento mix měnových podmínek tak byl ke konci roku nejpřísnější za poslední dvě dekády. To spolu s přísným nastavením nástrojů finanční stability vedlo k prudkému

zpomalení tvorby úvěrů, zejména hypoték, a tedy množství peněz v ekonomice. Utlumení úvěrové aktivity přispělo k tomu, že například jádrová inflace začala od podzimu roku 2022 klesat. Silná koruna pak zlevňovala drahý dovoz surovin a komponentů. Důležité pro nás bude zabezpečit, aby i celková inflace klesala k našemu cíli, ke dvěma procentům. Klíč ke snížení inflace má i vláda – snížení deficitu státního rozpočtu povede ke zpomalení růstu peněz v oběhu a nižší inflaci. Uvítal bych, pokud by vláda měla ambici státní rozpočet co nejdříve vyrovnat – inflační tlaky by to podstatně snížilo, a to rychle.

Celkově ale k poražení inflace na dlouhou dobu bude potřeba i náprava hospodářství. Příliš jsme se namlsali, přejedli, prostě rozšoupli a využili k tomu zadlužování. V období posledních deseti let byly úrokové sazby příliš nízké, dlouhou dobu nulové. Na začátku roku 2017 byla intervencemi neúměrně zvýšena bilance ČNB, respektive přebytečná likvidita bankovního sektoru z 1 300 mld. Kč (prosinec 2016) na 2 400 mld. Kč (duben 2017). Tím vznikl přebytek peněz v ekonomice a možnosti pro větší úvěrování. Vše pomáhalo roztáčet inflaci. Rozjízďela se filozofie „půjčte si, půjčte si, půjčte si, kupte si, kupte si, kupte si“. S nově jmenovanou bankovní radou se, myslím, shodujeme na tom, že úrokové sazby zůstanou po určité době vyšší, než jsme byli v předchozích deseti letech zvyklí. Chceme motivovat lidi a firmy ke spoření a investování. Berte to jako návrat k tradičním hodnotám, jako jsou úspory, nikoliv útraty.

Začali jsme u sebe. U provozních výdajů ČNB. V bance se řídí mzdový vývoj v souladu s dohodou uzavřenou při kolektivním vyjednávání. Podle kolektivní smlouvy měly v roce 2022 a 2023 zaměstnancům mzdy vzrůst o průměrnou roční inflaci navýšenou o 2,5 procentního bodu. To by znamenalo nárůst mzdových prostředků o 18,3 % v roce 2022, respektive o 11,6 % v roce 2023 (podle kolektivní smlouvy se za základ pro výpočet navýšení bere odhad inflace ze Zprávy o měnové politice – podzim 2022). V absolutních číslech by to byl meziroční nárůst celkových osobních nákladů o 379 mil. Kč v roce 2022 a 304 mil. Kč v roce 2023 (+18,8 % v roce 2022 a +12,7 % v roce 2023). Již v prosinci 2021 schválila předchozí bankovní rada zvýšení objemu peněz vyplácených zaměstnancům odpovídající růstu průměrné mzdy v roce 2022 o osm procent. Podle vývoje inflace pak měly být zaměstnancům mzdy dále navýšeny. To by ale bylo

v době rizika rozpoutání mzdově-inflační spirály nepřijatelné. Zároveň se ukázalo, že navázání růstu mezd na inflaci je z makroekonomického pohledu nevhodné. A proto ČNB příslušná ustanovení kolektivní smlouvy po dohodě s odborovou organizací upravila. Naši odboráři v bance ukázali, že se chovají odpovědně a zastávají pragmatický přístup k věci. Na základě nově uzavřeného dodatku byl nárůst průměrné mzdy pro rok 2022 dojednáán ve výši 8,5 % a jako částečnou kompenzaci dostali zaměstnanci ČNB zvýšený benefiční příspěvek určený primárně na penzijní spoření, jehož platnost je časově omezena do konce roku 2023. V konečném důsledku to znamenalo nárůst osobních nákladů v roce 2022 o 314 mil. Kč (tj. o 16 %). Pro rok 2023 bylo úpravou kolektivní smlouvy dohodnuto snížení růstu mzdových prostředků na 4,5 %. Očekáváme, že růst osobních nákladů v roce 2023 bude tedy minimálně o polovinu nižší a bude realizována podstatně větší úspora než v roce 2022. Celkově za dva roky bude provozní úspora z důvodu přejednání kolektivní smlouvy přes 100 mil. Kč.

Tím ovšem úspory v ČNB nekončí. Mzdy členů bankovní rady byly zmrazeny do doby, než se podaří snížit inflaci. Na rok 2023 jsme zmrazili i platy vrcholových manažerů. Zaměříme se na racionalizaci provozu instituce. Zadali jsme audit všech agend a od toho se budou odvíjet i případné personální úspory (počet zaměstnanců vzrostl z 1365 ke konci roku 2016 na 1493 ke konci roku 2022).

Pro nově jmenovanou bankovní radu je výzvou nejen provozní hospodaření, ale i ztrátové hospodaření ČNB jako celku. Vlivem razantního zvyšování úrokových sazeb v první polovině roku 2022 a vlivem poklesu cen aktiv na světových trzích se ČNB dostala loni do hospodářské ztráty 411,9 mld. Kč, nejvyšší v historii. Z toho 159,6 mld. Kč byly náklady na provádění měnové politiky (čím více ČNB zvýší sazby, tím vyšší úroky musí bankám vyplácet za ukládanou přebytečnou likviditu), 207,7 mld. Kč byla čistá ztráta z držení devizových rezerv, 42,5 mld. Kč ztráta z titulu posílení koruny a 3,04 mld. Kč nás stál provoz a nové investice. Přál bych si, aby ČNB byla jednou zisková. Nepůjde to ale rychle. Zaměříme se na zvýšení očekávaného výnosu aktiv banky a diverzifikaci devizových rezerv. A také na to, aby provozní, respektive osobní výdaje naší banky již nerostly tak hodně jako v roce 2022. Vše ale musí být podřízeno našemu zákonnému mandátu, tedy dosahování cenové stability.

Při nastavování úrokových sazeb, které ovlivňují náklady na provádění měnové politiky, tak budu já i kolegové z bankovní rady klást primární důraz na cíle měnové politiky, ne na cíl ziskovosti banky.

Finanční sektor zůstává stabilní. ČNB po začátku války odebrala licenci bance Sberbank poté, co u ní došlo k rychlému a neudržitelnému odlivu likvidity. Ukázalo se, že postupy pro takové situace jsou dobře nastaveny a že záchranná síť českého finančního trhu funguje dobře. Stabilita finančního systému nebyla ohrožena a subjekty s pojištěnými vklady velmi rychle dostaly za svoje vklady náhradu. Přesto bych rád zdůraznil: dbejte na to, komu svěřujete své peníze, diverzifikujte riziko.

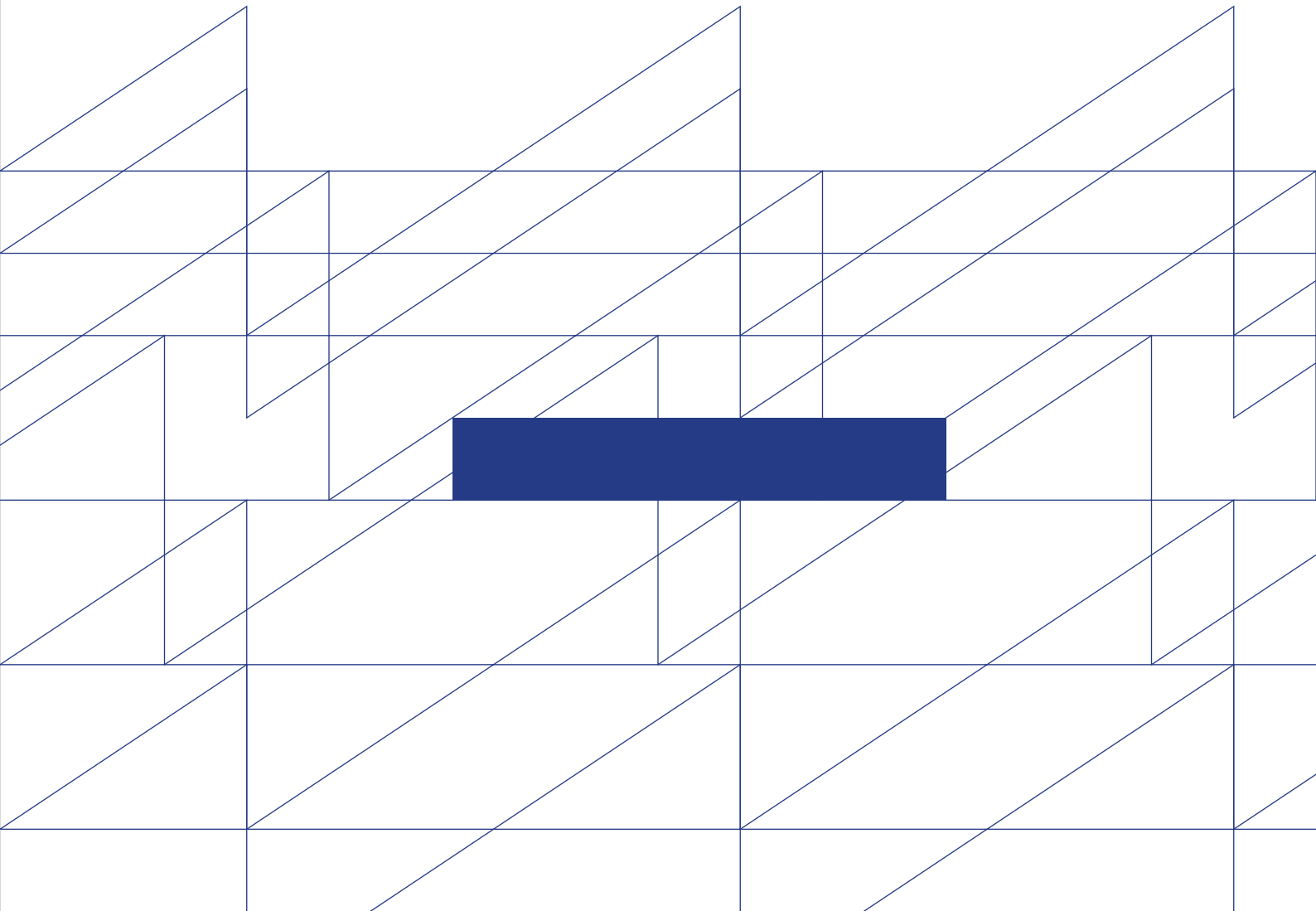
Když budeme mít úspory a kapitál, můžeme s nimi financovat nové investice a rozvíjet obchod. Proto začneme spořit. Hned. Platí to pro stát, pro firmy i pro lidi. Kumulace kapitálu a znalostí, pracovitost, podnikatelský duch a nikoliv dluhy – to vše zaručí, že se zvýší nabídka a potenciál země a ekonomika poroste neinflačně. A hlavně, když je více úspor a méně dluhů, neroztáčí se příliš množství peněz v ekonomice, podstatná to podmínka pro snížení inflace. To, co potřebujeme, je přepnout opět na obchod a především export, který je klíčový pro zaměstnanost. Naše koruna musí být silná a schopná konkurovat ostatním měnám vyspělých zemí na světě. Výsledkem pak bude nízká inflace. Jinak než naší prací, pílí, podnikatelským duchem a spořením to ale nepůjde.

V ČNB půjdeme příkladem.

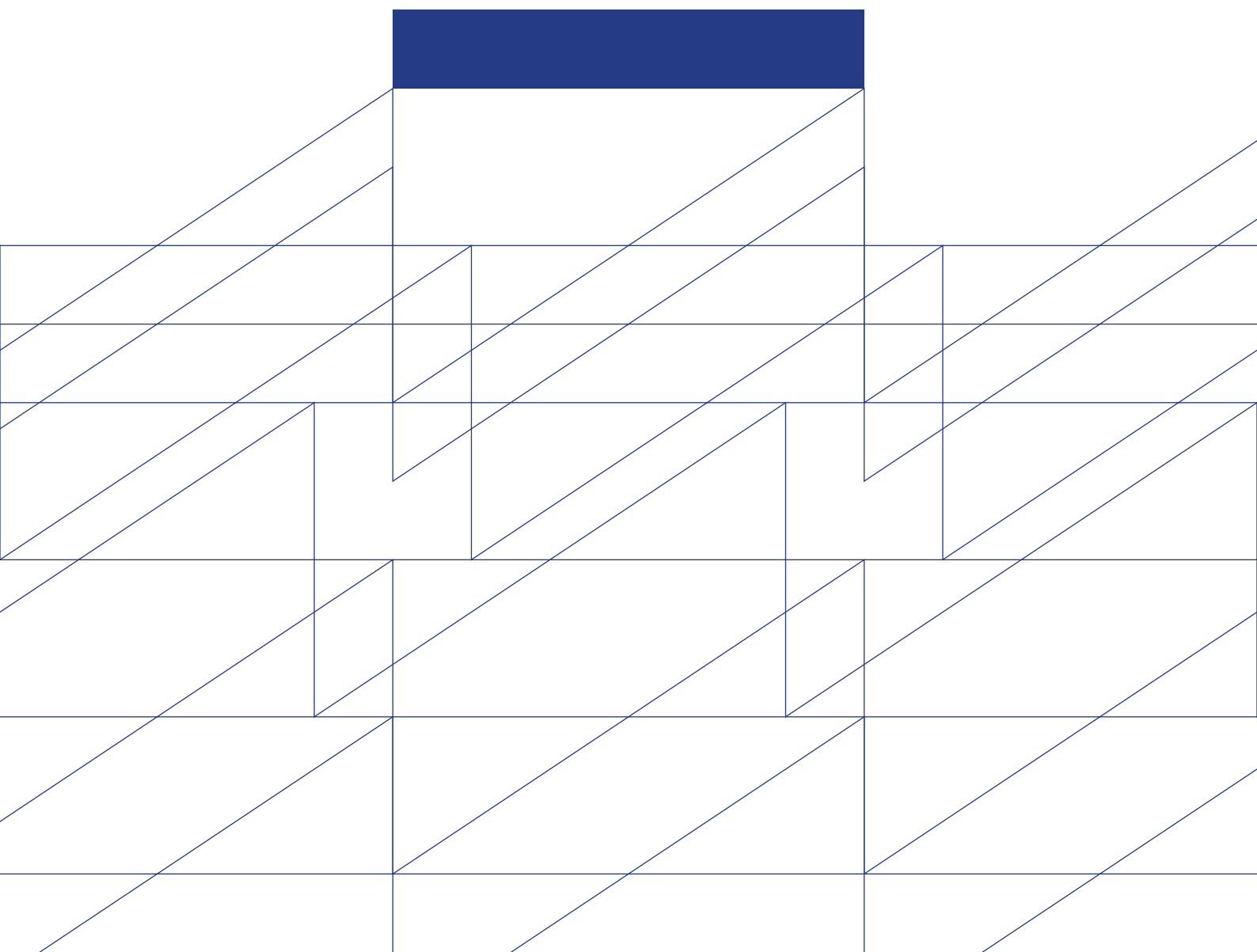

Aleš Michl, guvernér

1

MĚNOVÁ POLITIKA V TURBULENTNÍ DOBĚ A HOSPODAŘENÍ ČNB

Česká ekonomika byla v roce 2022 významně ovlivněna válkou na Ukrajině, která se po pandemii koronaviru stala dalším vnějším šokem v řadě s dalekosáhlými ekonomickými dopady. Již na podzim 2021 došlo k prudkému zdražení elektřiny a zemního plynu na světových burzách, které po propuknutí ozbrojeného konfliktu na Ukrajině koncem února 2022 nabralo na obrátkách. Růst spotřebitelských cen a nárůst nejistoty vedly k výraznému zhoršení sentimentu domácností. Postcovidové oživování se postupně zbrzdilo a tuzemská ekonomika ve druhé polovině roku 2022 vstoupila do mělké recese.

České firmy čelily rychlému růstu nákladů, na němž se podílely zejména dovozní ceny, ale i solidní dynamika nominálních mezd, která odrážela pokračující napětí na trhu práce. Dynamika mezd ale zaostávala za růstem spotřebitelských cen, a tudíž se výrazně propadla kupní síla domácností. I přes postupné odezdnívání domácích poptávkových vlivů inflace v září 2022 akcelerovala až na 18 % v důsledku promítání cenových tlaků ze zahraničí. Tím překonala dlouholetá maxima. Cenový růst v posledním čtvrtletí značně zpomalil vlivem vládních opatření na omezení růstu cen energií.

V reakci na mimořádně silné inflační tlaky a ve snaze navrátit inflaci ke 2% cíli pokračovala ČNB v dalším zpřísnování měnových podmínek. Hlavní úroková sazba v červnu 2022 vystoupala na 7 %, což je nejvyšší hodnota od roku 1999. Na této úrovni pak zůstala po zbytek roku. Spolu s tím ČNB během roku 2022 příležitostnými intervencemi na devizovém trhu bránila nadměrným výkyvům kurzu koruny.

Měnověpolitické operace na volném trhu v prostředí vyšších úrokových sazeb a správa devizových rezerv při poklesu cen dluhopisů i akcií stály za účetní ztrátou ČNB ve výši 412 mld. Kč, kterou v závěru roku umocnilo posílení kurzu koruny.

MĚNOVÁ POLITIKA

Hlavním úkolem měnové politiky je péče o cenovou stabilitu. ČNB od ledna 1998, tedy již čtvrt století, uplatňuje režim cílování inflace, v němž usiluje o inflaci v blízkosti předem vyhlášeného cíle pro meziroční přírůstek indexu spotřebitelských cen. Inflační cíl je nastaven na hladině 2 % s tolerančním pásmem ± 1 procentní bod. Cíl na této úrovni odpovídá praxi vyspělých ekonomik.

2,4 %

RŮST TUZEMSKÉ EKONOMIKY
ZA ROK 2022

MĚNOVÁ
POLITIKA

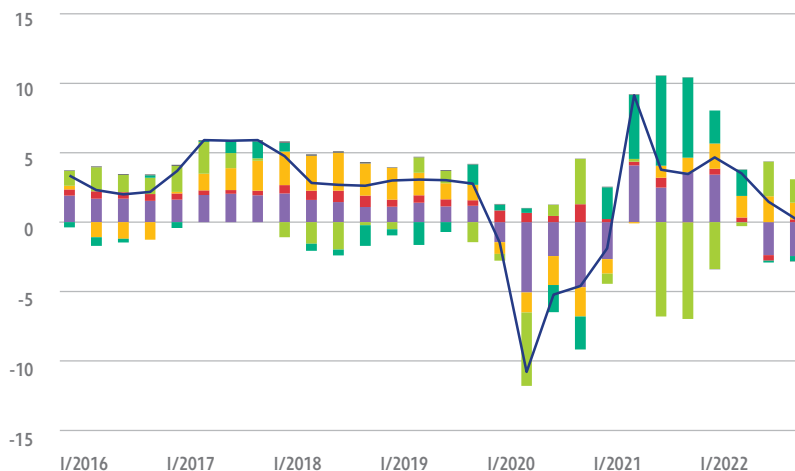

CÍLOVÁNÍ
INFLACE

Měnová politika ČNB v roce 2022 čelila souběhu několika ekonomických šoků. Tím nejvýznamnějším bylo propuknutí války na Ukrajině a s ní související energetická krize. Na počátku roku byl ekonomický růst tažen investiční aktivitou firem a silným spotřebitelským apetitem domácností, které

Meziroční růst reálného hrubého domácího produktu a jeho struktura v letech 2016–2022
(růst HDP v %, příspěvky v p. b.)

- Výdaje neziskových institucí
- Změna stavu zásob
- Čistý vývoz
- Tvorba hrubého fixního kapitálu
- Spotřeba vlády
- Spotřeba domácností
- HDP

těžily z dobré příjmové situace dané napjatým trhem práce a z vládní podpory. Po vpádu ruských vojsk na Ukrajinu však došlo k výraznému zhoršení sentimentu domácností. To spolu s vyčerpáním polštáře vynucených úspor z doby pandemie, prudce rostoucími cenami energií a zpřísněním měnové politiky vedlo k propadu spotřebitelské poptávky ve zbytku roku. Oproti tomu investiční aktivita firem zůstala i přes vysoké ceny energií solidní. Růst české ekonomiky byl v souhrnu za celý rok mírně tlumen fiskální politikou, a to zejména prostřednictvím vlivu na spotřebu domácností. To bylo dáno odezněním velké části podpůrných programů z doby pandemie, jehož restriktivní dopad na ekonomiku jako celek byl zčásti kompenzován dalšími opatřeními na příjmové i výdajové straně veřejných rozpočtů. Také zahraniční poptávka byla nepříznivě ovlivněna válkou na Ukrajině, což ještě umocnily pokračující problémy v globálních dodavatelských a výrobních řetězcích. Exportní výkonnost české ekonomiky proto zůstala dočasně utlumená a podniky byly v první polovině roku nuceny ke zvýšené tvorbě zásob. Ekonomice ve druhé polovině roku začal postupně docházet dech a vstoupila do mělké recese. V úhrnu za celý rok 2022 vzrostla česká ekonomika o 2,4 %.

Domácí cenový vývoj byl v roce 2022 významně ovlivněn mimořádně silnými inflačními tlaky ze zahraničí. Ty byly taženy zejména prudkým zdražením zemního plynu a elektřiny, které začalo již na konci roku 2021. Výrazného nárůstu světových cen energií jsme byli svědky i v únoru, a to následkem ruské agrese na Ukrajině. Další podobný šok pak přišel v letních měsících, kdy se zastavily dodávky ruského plynu do Evropy, v té době urychleně doplňující své zásobníky před nadcházející zimou.

INFLAČNÍ CÍL

INFLAČNÍ CÍLE
VYBRANÝCH
CENTRÁLNÍCH
BANK

VÝVOJ
NA EVROPSKÉM
TRHU SE ZEMNÍM
PLYNEM

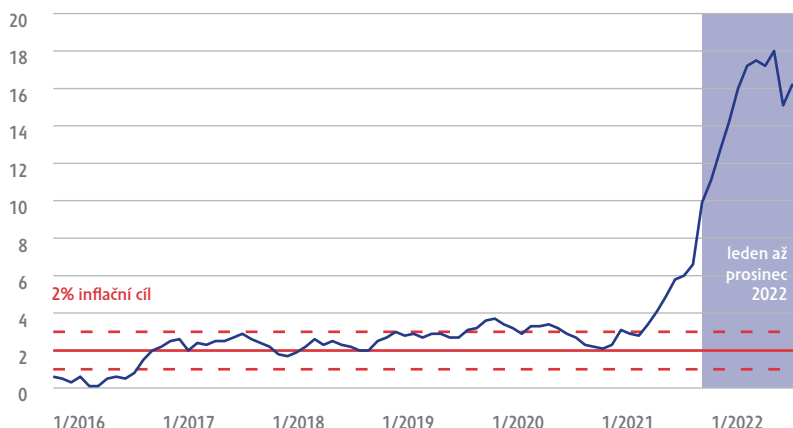
Růst vnějších inflačních tlaků umocnily i pokračující obtíže v globálních výrobních a dodavatelských řetězcích.

Velká část inflačních tlaků pramenila i z domácí ekonomiky, kde v podmínkách dobré příjmové situace domácností nadále přetrvávala ochota spotřebitelů akceptovat rostoucí ceny. Proinflačně působilo také přetrvávající napětí na trhu práce a s ním spojená solidní dynamika nominálních mezd. I přes rychlé zapojování mnoha desítek tisíc ukrajinských uprchlíků do pracovního procesu zůstala míra nezaměstnanosti velmi nízká a podniky se po většinu roku potýkaly s nedostatkem pracovníků. Ani v těchto podmínkách však nedokázal růst mezd držet krok s vysokou inflací a v reálném vyjádření tak zůstal hluboce záporný. V polovině roku kulminoval růst dovozních cen, který ve zbytku roku zpomaloval díky pozvolně ustupujícím obtížím v globálních výrobních a dodavatelských řetězcích a mírnému poklesu světových cen energií. Ke zvolnění inflačních tlaků přispělo i zmírnění domácích poptávkových vlivů, mimo jiné v důsledku klesajících reálných příjmů domácností a předešlého zpříšňování měnové politiky. Od léta začal zpomalovat i růst nákladů vlastnického bydlení, které jsou zachyceny v podobě tzv. imputovaného nájemného. V něm se začalo projevovat předchozí zvyšování úrokových sazeb ČNB, které zbrzdilo růst úvěrů na bydlení a tím i růst cen nemovitostí.

Meziroční přírůstek spotřebitelských cen za rok 2022 činil v průměru 15,1 %. Vysoký a dále prudce akcelerující růst spotřebitelských cen byl plošný a dominantně k němu přispívala jádrová inflace. Čím dál rychleji ale zdražovaly také potraviny a měsíční účty domácností spojené s bydlením. Neobvykle vysoká zůstávala téměř až do konce roku také meziroční dynamika cen pohonných hmot. K mírnému poklesu inflace v závěru roku přispěla vládní opatření na omezení růstu cen energií, tj. zavedení úsporného tarifu a odpuštění poplatku na podporované zdroje energie. Stejným směrem působilo ochlazování domácí ekonomiky.

15,1 %PRŮMĚRNÁ INFLACE
ZA ROK 2022

Vývoj inflace ve srovnání
s inflačním cílem v letech 2016–2022
(celková inflace v %)

POKRAČUJÍCÍ
ZPŘÍSNĚNÍ
MĚNOVÉ POLITIKY

7 %

ÚROVEŇ DVOUTÝDENNÍ REPO
SAZBY KE KONCI ROKU 2022

Souběh mimořádně silných inflačních tlaků, které se promítaly do eskalujícího a plošného cenového růstu, vytvářel potřebu dalšího zpřísnění měnové politiky ČNB. Bylo zapotřebí omezit průsak těchto inflačních tlaků ze zahraničí i z domácí ekonomiky do cenového vývoje v delším období a nepřipustit nárůst dlouhodobých inflačních očekávání, který by mohl vést k rozvinutí mzdově-inflační nebo ziskově-inflační spirály. Bankovní rada proto v první polovině roku pokračovala ve zvyšování úrokových sazeb a hlavní úroková sazba (tzv. dvoutýdenní repo sazba) začátkem léta vystoupala na 7 %. Včasné a razantní zpřísnění měnové politiky učiněné do té doby i rozhodnutí bankovní rady odhlížet dočasně od vývoje inflace, který je pod bezprostředním vlivem silných vnějších cenových šoků, vedly ve druhé polovině roku k ponechání úrokových sazeb beze změny.

ČNB
ČESKÁ
NÁRODNÍ
BANKA

Česká národní banka
@CNB_cz

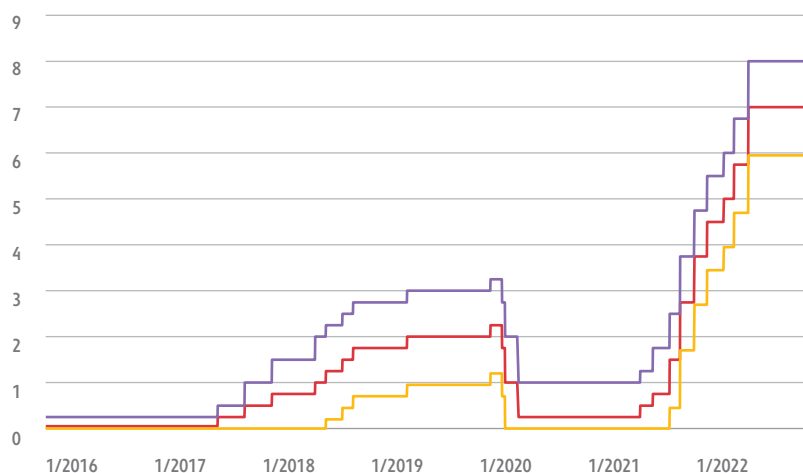

Bankovní rada #ČNB na svém dnešním jednání ponechala úrokové sazby na stávající úrovni. Dvoutýdenní repo sazba (2T repo sazba) tak zůstává na 7 %, diskontní sazba na 6 % a lombardní sazba na 8 %.

#urokovesazby

4. srpna 2022
ČNB ponechala
úrokové sazby
na stávající úrovni

7,00 % 2T REPO SAZBA	6,00 % DISKONTNÍ SAZBA	8,00 % LOMBARDNÍ SAZBA
--------------------------------	----------------------------------	----------------------------------

Měnověpolitické úrokové sazby v letech 2016–2022
(v %)

- 2T repo sazba
- Diskontní sazba
- Lombardní sazba

Kurz koruny na konci února v souvislosti s vypuknutím války na Ukrajině prudce oslabil a počátkem března překonal hranici 25,5 CZK/EUR. Nadměrným výkyvům kurzu a dalšímu oslabování koruny posléze zabránily intervence ČNB na devizovém trhu, díky nimž se koruna brzy vrátila k předchozí úrovni okolo 24,5 CZK/EUR. K opětovným intervencím ČNB přistoupila v květnu a potřeba zásahů ČNB na devizovém trhu trvala až do října. Ve čtvrtém čtvrtletí ČNB na devizovém trhu působila již jen okrajově, nadále však deklarovala svoji připravenost bránit nadměrným výkyvům kurzu koruny. V závěru roku koruna vlivem tržních faktorů postupně zpevňovala až na hodnoty kolem 24 CZK/EUR a byla tak nejsilnější od roku 2011. V kontextu vysoké inflace byl vývoj české koruny velmi vítaný, neboť posilující koruna pomáhala tlumit inflační tlaky tím, že brzdila zdražování zboží z dovozu, včetně energetických surovin.

Vývoj kurzu CZK/EUR v roce 2022

OPERACE NA FINANČNÍM TRHU

Měnovou politiku ČNB realizuje prostřednictvím operací na mezibankovním trhu. Rozhodující část těchto aktivit představují dvoutýdenní repo operace, jejichž prostřednictvím centrální banka z bankovního sektoru stahuje likviditu. Cenovým limitem pro tyto operace je dvoutýdenní repo sazba, která je klíčovou měnověpolitickou sazbou. Nastavení této sazby se dále promítá do tržních úrokových sazeb a následně do dalších ekonomických veličin. Objem měnověpolitických repo operací je stanoven tak, aby byly na peněžním trhu k dispozici rezervy v takové výši, která umožňuje bankám plnit předepsanou hladinu povinných minimálních rezerv a efektivně investovat volnou likviditu. ČNB denně sestavuje predikci vývoje likvidity v bankovním sektoru a zveřejňuje ji na svých webových stránkách. Tím poskytuje bankám informaci o aktuální situaci na trhu, která jim umožňuje optimalizovat plánování jejich likviditních potřeb. Výsledkem efektivního řízení likvidity v roce 2022 bylo meziroční snížení průměrné výše volných rezerv o 33 % a minimální počet případů nedodržení povinných minimálních rezerv.

Bankovní rada rozhodla, že po dobu provádění intervencí na devizovém trhu bude pozastaven program odprodeje části výnosů z devizových rezerv.

Likviditu bankovního sektoru v uplynulém roce ovlivňovaly vedle změn klíčových úrokových sazeb ČNB a devizových intervencí i další mimořádné vlivy, zejména válka na Ukrajině a s ní spojený nečekaný vývoj oběživa, o kterém podrobněji pojednává kapitola 4 této zprávy.

Strukturální přebytek likvidity v roce 2022

(v mld. Kč)

Na základě zákona o ČNB a zákona o rozpočtových pravidlech centrální banka poskytuje bankovní služby státu, které zahrnují vedení účtů, provádění platebního styku a služby související s řízením likvidity souhrnných účtů státní pokladny. V současné době ČNB vede dva souhrnné účty, v korunách a v eurech. Řízení likvidity souhrnných účtů státní pokladny probíhá v každodenní úzké spolupráci s Ministerstvem financí. Sestavením predikce příjmů a výdajů všech subjektů podřízených souhrnným účtům je stanoven objem prostředků, které ministerstvo může investovat na trhu. Operace jeho jménem provádí ČNB. V roce 2022 bylo takto v průměru denně na trhu ukládáno 380 mld. Kč.

SPRÁVA DEVIZOVÝCH REZERV

3 165,8 MLD. KČ

OBJEM DEVIZOVÝCH REZERV
NA KONCI ROKU 2022

ČNB spravuje vlastní devizové rezervy, které slouží především k podpoře výkonu nezávislé měnové politiky. Hlavní funkcí devizových rezerv je poskytovat dostatečný objem cizoměnové likvidity pro operace ČNB na volném trhu.

Devizové rezervy tvoří zahraniční aktiva ve vybraných směnitelných měnách, měnové zlato, zvláštní práva čerpání a rezervní pozice u Mezinárodního měnového fondu (IMF) a další krátkodobá aktiva ve vztahu k zahraničí. Objem devizových rezerv ke konci roku 2022 dosáhl 3 165,8 mld. Kč (131,3 mld. EUR). Velikost a strukturu devizových rezerv ČNB pravidelně zveřejňuje na svých webových stránkách.

VELIKOST
DEVIZOVÝCH
REZERV

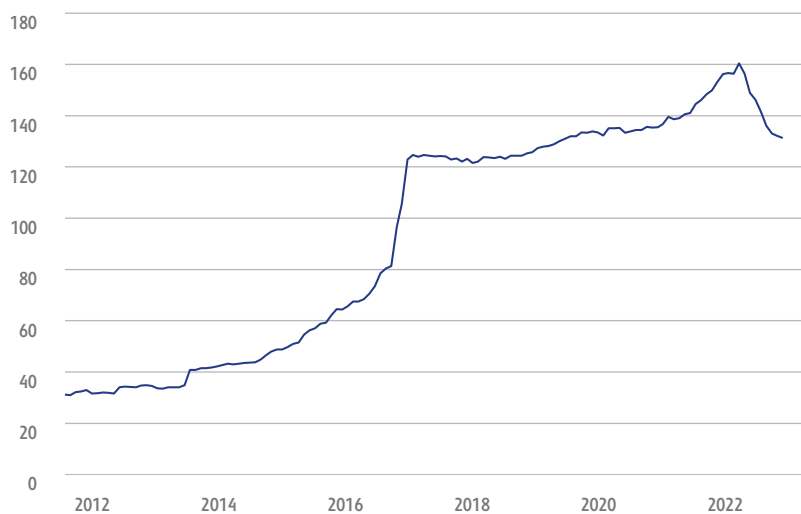

STRUKTURA
DEVIZOVÝCH
REZERV

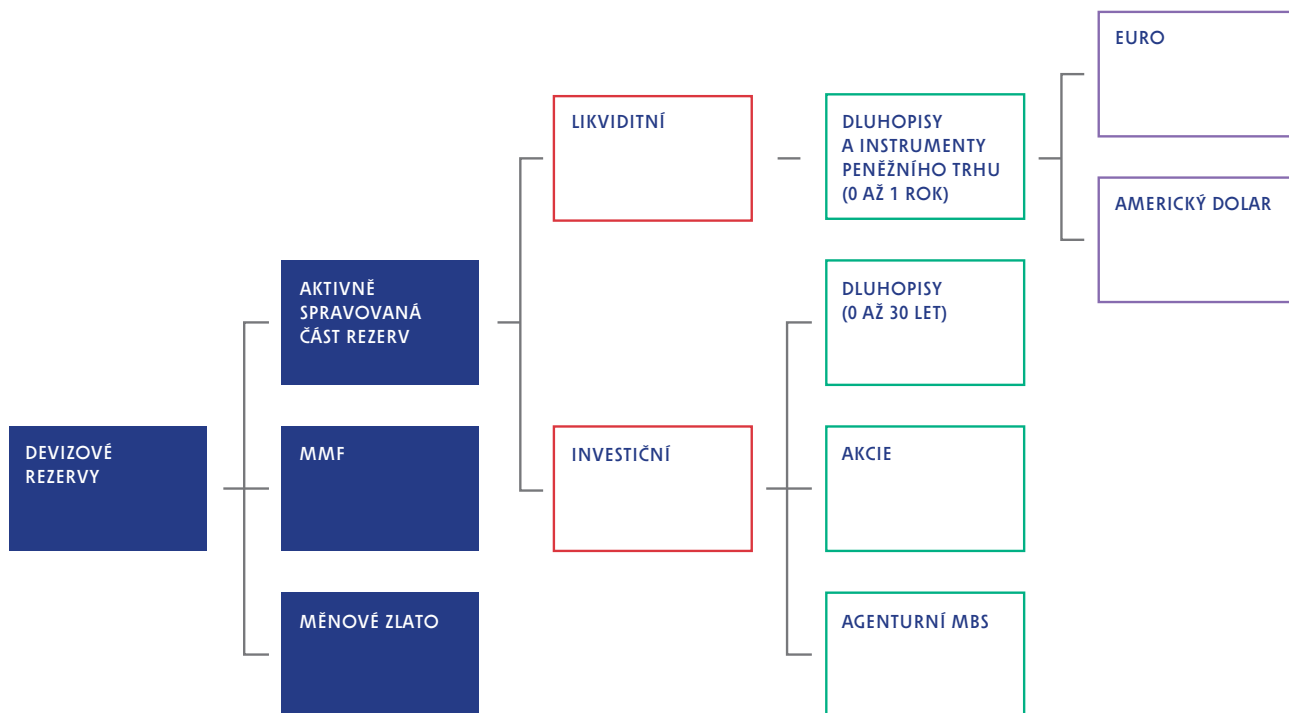
ČTVRTLETNÍ
INFORMACE
O VÝVOJI
DEVIZOVÝCH
REZERV

Zásady pro správu devizových rezerv zohledňují funkci, kterou devizové rezervy plní, a berou přitom na zřetel jejich bezpečnost, likviditu a výnos. Největší podíl na objemu investic mají dluhové cenné papíry vydané vládami ekonomicky vyspělých zemí, vybrané dluhopisy s vládní zárukou a další dluhopisy emitentů s nejvyšším kreditním hodnocením (např. nadnárodních rozvojových bank). Část devizových rezerv ČNB investuje do veřejně obchodovaných akcií. Ke správě likviditních portfolií používá zejména repo operace, úložky u centrálních bank a cenné papíry s dobou splatnosti do jednoho roku. Veškeré věřitelské pozice u soukromých protistran (tedy bank a dalších finančních institucí) jsou kryty finančním zajištěním v podobě hotovosti nebo vysoce kvalitních vládních cenných papírů.

Vývoj objemu devizových rezerv v letech 2012–2022
(v mld. EUR)

Struktura portfolií devizových rezerv v roce 2022

25,5 MLD. EUR

OBJEM DEVIZOVÝCH
INTERVENČÍ V ROCE 2022

DEVIZOVÉ
OBCHODY ČNB

Strukturu a velikost devizových rezerv ČNB v roce 2022 nejvíce ovlivňovaly devizové intervence na podporu stability kurzu koruny. Tyto operace představovaly v úhrnu za celý rok prodeje v objemu 25,5 mld. EUR. Intervence měly významný vliv nejen na velikost devizových rezerv, ale též na jejich měnovou a likviditní strukturu. Potřebnou cizoměnovou likviditu ČNB pro účely intervencí čerpala výhradně z eurového likviditního portfolia. To mělo za následek pokles zastoupení eura v měnové struktuře devizových rezerv z 56,8 % na 51,3 % a pokles velikosti likviditní tranše na 24,7 % aktivně spravované části rezerv. Mírně dále vzrostlo zastoupení čínského portfolia na 1,8 %.

Cílem pro velikost akciového portfolia je úroveň 20 % investiční tranše. Ke konci roku 2022 dosahovalo zastoupení akcií v investiční tranši 23,1 % a v podílu z celkového objemu aktivně spravovaných portfolií devizových rezerv 17,5 %. Struktura akciových investic se oproti minulosti nezměnila. ČNB investuje do veřejně obchodovaných akcií s vysokou tržní kapitalizací a benchmarky portfolií nadále představují hlavní světové akciové indexy: evropský MSCI Euro, americký S&P 500, britský FTSE 100, japonský Nikkei 225, kanadský S&P TSX a australský S&P ASX 200. V minulosti akciová portfolia pro ČNB obhospodařovali výhradně externí správci, a to společnosti BlackRock a State Street Global Advisors. V roce 2021 započal založením interního akciového portfolia v britských librách přesun do správy vykonávané interně v ČNB. Tento proces v roce 2022 pokračoval a do interní správy byla převzata významná část portfolií v eurech, amerických dolarech a australských dolarech. Podíl akciových portfolií spravovaných externími správci tak v roce 2022 poklesl na necelých 43 %.

Celková ztráta aktivně spravované části devizových rezerv vyjádřená jako vážený průměr výnosů portfolií měřených v jejich vlastních měnách činila v roce 2022 celkově 5,95 %. Negativně se na výnosu portfolií projeví rostoucí úrokové sazby na dlouhopisových trzích a oslabující akciové trhy. Změny kurzu koruny vůči rezervním měnám pak ztrátu vyjádřenou v korunách dále navýšily na 7,95 %.

Za rok 2022 zaznamenala likviditní tranše výnos 0,65 % a investiční tranše ztrátu 8,51 %. Z jednotlivých portfolií devizových rezerv zaznamenaly v roce 2022 zisk pouze likviditní portfolia a investiční portfolio v čínském žen-min-pi.

Souhrnné výnosy a ztráty portfolií členěné podle měny portfolia (bez kurzových vlivů) v roce 2022

Tranše	Euro	Americký dolar	Kanadský dolar	Australský dolar	Britská libra	Japonský jen	Švédská koruna	Čínské žen-min-pi	Celkem
Likviditní	+0,03 %	+1,84 %	---	---	---	---	---	---	+0,65 %
Investiční	-7,90 %	-12,04 %	-6,69 %	-6,64 %	-6,76 %	-7,68 %	-5,27 %	+3,18 %	-8,51 %

Při investičním rozhodování se ČNB řídí ekonomickými a finančními faktory. Část investic lze nicméně označit za investice sloužící ke zlepšení v oblastech životního prostředí, sociálních podmínek a podpoře správy podle principu „péče řádného hospodáře“, označovaných též souhrnně jako společensky zodpovědné či ESG (environmental, social and governance). V roce 2022 mírně klesl podíl těchto investic na spravovaných portfoliích na 3,62 % (z 3,69 % v roce 2021).

Společensky zodpovědné investice v roce 2022

Kategorie dluhopisu	Objem (v mil. EUR)	Podíl na devizových rezervách
Životní prostředí	925,32	0,78 %
Sociální oblast	255,13	0,22 %
Udržitelný rozvoj	577,31	0,49 %
Nadnárodní rozvojové banky	2 512,98	2,13 %
Celkem ESG	4 270,74	3,62 %

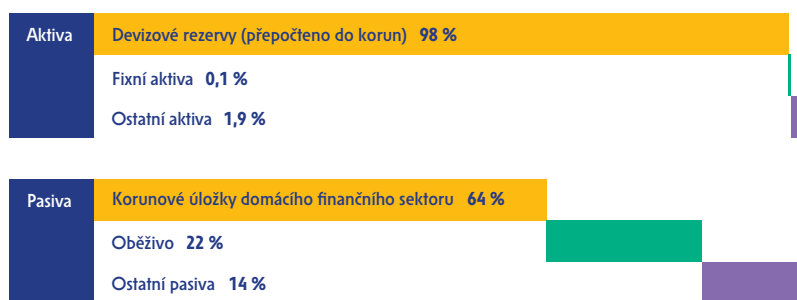
Část devizových rezerv představuje měnové zlato a ta část pohledávky vůči MMF, která byla uhrazena nebo je vedena v cizí měně, tj. rezervní pozice u MMF, držba zvláštních práv čerpání (SDR) a bilaterální úvěr MMF. Tato nekorunová finanční pozice vůči MMF ke konci roku 2022 činila 3,1 mld. SDR.

Během roku 2022 ČNB část zlata ve svém držení použila na výrobu pamětních mincí. Zároveň však část zlata dokoupila podle postupu pro držbu zlatých zásob schváleného v roce 2019, jehož primárním cílem je udržet objem zlata ČNB na určité minimální úrovni. ČNB tak měla ke konci roku 2022 v držení přibližně 12 tun zlata, tj. přibližně o 13 % více než na konci roku 2021. V roce 2022 byla také analyzována možnost navýšení objemu zlata v devizových rezervách.

HOSPODAŘENÍ

Hospodaření ČNB se člení na tři oblasti – oblast měnovou, oblast provozní a oblast emise a správy zásob peněz. Pro celkový hospodářský výsledek je nejzásadnější oblast měnová, která je zároveň nejvíce volatilní a je podřízená plnění zákonných cílů ČNB.

Většinu majetku ČNB (aktiv) tvoří devizové rezervy (98 %) investované na zahraničních finančních trzích, zatímco v závazcích (pasivech) dominují korunové úložky (rezervy) domácího finančního sektoru (64 %) a emitované oběživo (22 %).

Výsledek měnové oblasti je pak dán výnosy z aktiv (devizových rezerv), náklady na pasiva (respektive náklady na měnové operace, které rostou se zvyšující se základní sazbou ČNB) a vývojem měnového kurzu, jímž se devizové rezervy přeceňují do korun. V důsledku cyklického vývoje a exogenních šoků bývá vzájemná bilance těchto tří faktorů rozkolísaná. Volatilitu hospodářského výsledku prohloubil nárůst celkové účetní rozvahy, která se během kurzového závazku v letech 2013–2017 téměř ztrojnásobila. Naopak oběživo není úročeno a v dlouhodobém

horizontu sehrává klíčovou roli tím, že vytváří prostor pro dosažení budoucí kladné úrovně vlastního kapitálu.

V roce 2022 čelila globální ekonomika souběhu mimořádně silných inflačních tlaků a růstu geopolitického napětí, což vedlo k nejistotě ohledně budoucího ekonomického vývoje a výrazné tržní volatilitě. V prostředí rychle rostoucí inflace prakticky všechny centrální banky včetně ČNB zpříšňovaly měnové podmínky. Růst měnověpolitických a tržních sazeb vedl k poklesu cen dluhopisů obchodovaných na finančních trzích, v jehož důsledku zaznamenali držitelé aktiv kapitálové ztráty. Zvýšená riziková prémie zasáhla také akciové trhy, které v důsledku výprodejů výrazně poklesly.

Vývoj na finančních trzích se odrazil v poklesu výkonnosti devizových rezerv. ČNB zaznamenala v roce 2022 v této oblasti souhrnnou účetní ztrátu ve výši 208 mld. Kč. Kurzový příspěvek, ovlivněný pohybem kurzu koruny, byl v průběhu roku smíšený. V závěru roku koruna poměrně výrazně posílila, čímž prohloubila negativní výsledek o dalších 42 mld. Kč.

Dluhopisová třída aktiv, ve které je investována největší část devizových rezerv, uzavřela rok souhrnnou ztrátou 151 mld. Kč, taženou kapitálovou složkou. Meziročně lepší výsledek zaznamenala úroková složka portfolia. Akciové portfolio zajišťovalo v předchozích letech, kdy převládaly velmi nízké úrokové sazby, podstatnou část výkonnosti devizových rezerv. Navzdory přetrvávajícím komplikacím udržely hlavní akciové indexy růstový trend až do konce roku 2021. Zásadní obrat přinesla akcelerující inflace doprovázená zpřísněním měnových podmínek významnými světovými centrálními bankami a růstem geopolitického napětí, na které hlavní akciové trhy reagovaly poklesem. V důsledku kapitálových ztrát proto akciové portfolio zaznamenalo souhrnnou účetní ztrátu 65 mld. Kč. Růst měnověpolitických a tržních úrokových sazeb měl naopak pozitivní vliv na výkonnost instrumentů peněžního trhu, které byly několik let kvůli záporným sazbám v eurozóně ztrátové.

ČNB zpříšňovala domácí měnové podmínky od června 2021. V průběhu jednoho roku výrazně vzrostla hladina měnověpolitických úrokových sazeb (např. dvoutýdenní repo sazba se zvýšila o 6,75 p. b.). Růst těchto sazeb v kombinaci s objemem sterilizačních pasiv představoval velmi výraznou zátěž pro hos-

podání. Náklady na provádění měnové politiky (úroky, které ČNB platí bankám za ukládání jejich přebytečné likvidity a povinných minimálních rezerv) meziročně vzrostly o 135 mld. Kč a na konci roku 2022 dosáhly celkových 160 mld. Kč. Bankovní sektor ukládal volnou likviditu přednostně prostřednictvím stahovacích dvoutýdenních repo operací. V průměru ČNB tímto způsobem sterilizovala 2 564 mld. Kč s celkovými ročními náklady 151,7 mld. Kč. Průměrná měsíční hodnota depozitní facility meziročně klesla na 29 mld. Kč s celkovými ročními náklady 1,3 mld. Kč. Povinné minimální rezervy obchodních bank uložené v centrální bance představovaly pro hospodaření souhrnnou zátěž 6,6 mld. Kč.

ČNB dále přijala úsporná opatření ke ztlumení růstu nákladů v oblasti provozní, jehož příčiny jsou blíže vysvětleny v kapitole 7.

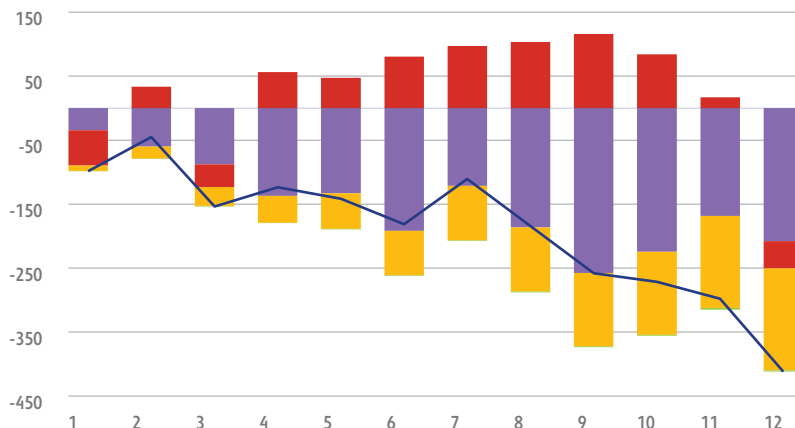
V souhrnu skončil rok 2022 účetní ztrátou ve výši 412 mld. Kč. Hlavním důvodem záporného hospodářského výsledku ČNB za rok 2022 byl souběh poklesu cen pevně úročených dluhopisových a akciových portfolií a růstu úročení volné likvidity tuzemského bankovního sektoru. Rekordní hodnotu účetní ztráty umocnil v závěru roku kurzový vývoj.

Hospodářský výsledek ČNB v letech 2021 a 2022
(v mil. Kč)

	2022	2021	Meziroční změna
1. Celkem	-411 855	-37 739	-374 116
2. Oblast měnová	-408 456	-34 519	-373 937
2.1. Provádění měnové politiky	-159 630	-24 403	-135 227
2.2. Správa devizových rezerv	-207 690	79 786	-287 476
2.3. Kurzové rozdíly	-42 475	-91 433	48 958
2.4. Klientské operace	1 334	1 508	-174
2.5. Ostatní operace	5	23	-18
3. Oblast emise a správy zásob peněz	-359	-605	246
4. Oblast provozní	-3 040	-2 615	-425

Vývoj hospodářského výsledku ČNB v roce 2022
(v mld. Kč; osa x – jednotlivé měsíce roku)

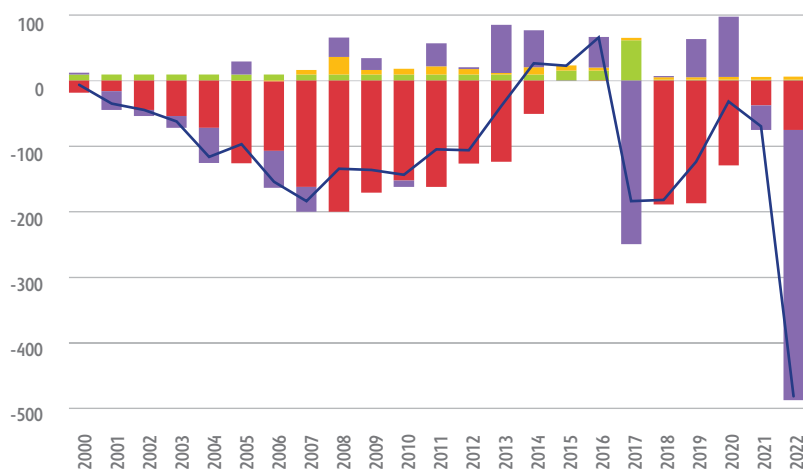
- Správa devizových rezerv
- Kurzové rozdíly
- Provádění měnové politiky
- Další činnosti
- Hospodářský výsledek

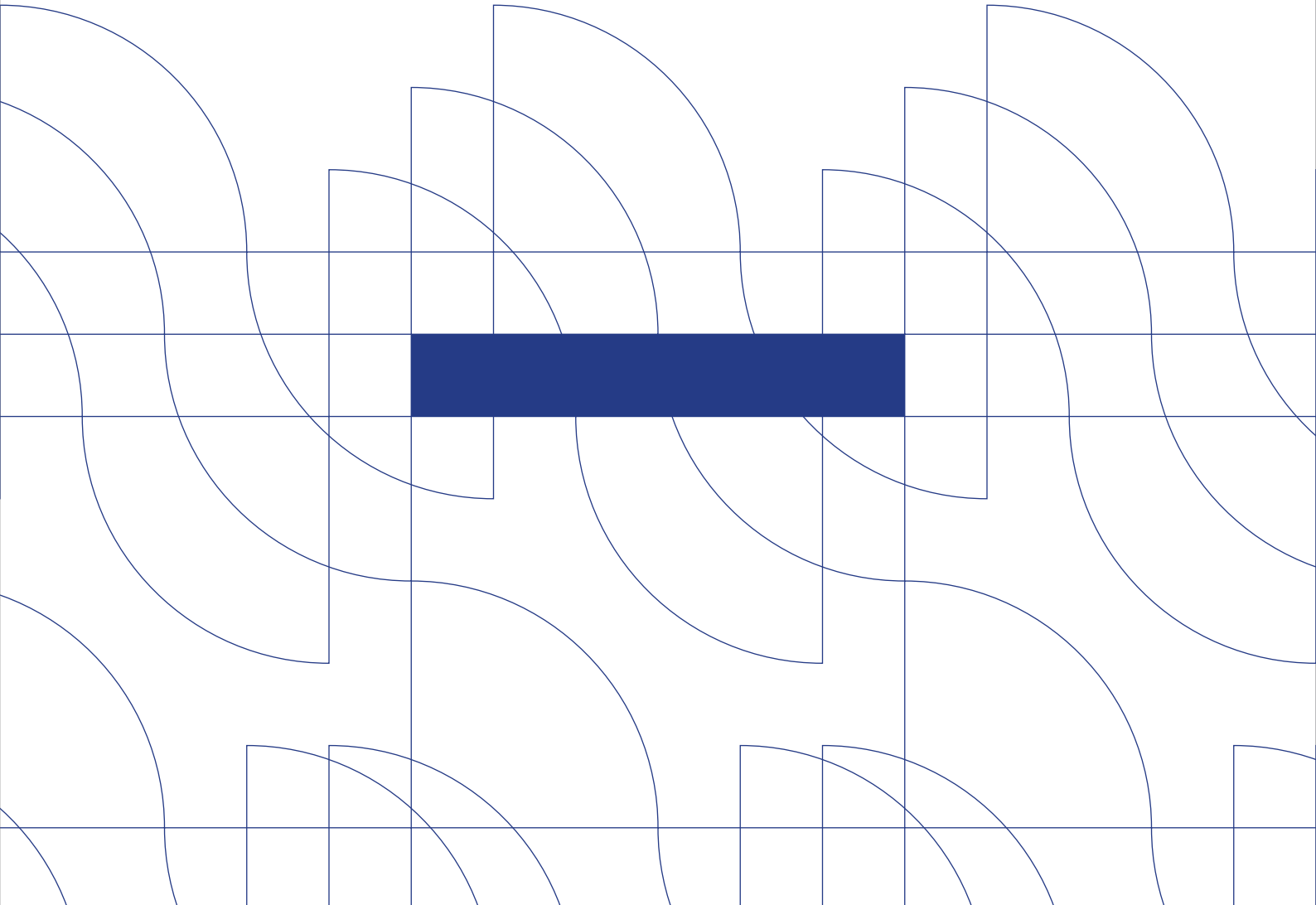
Vlastní kapitál ČNB je od roku 2017 záporný. Vlivem kladných hospodářských výsledků se postupně podařilo negativní úroveň vlastního kapitálu výrazně snížit a během roku 2021 ČNB vykazovala dokonce kladné hodnoty. Výsledek hospodaření v letech 2021 a 2022 posunul úroveň vlastního kapitálu zpět do negativního pásma na -481 mld. Kč. Jak jsme již předeslali, hospodářský výsledek vychází z účetní rozvahy. Ta současná je oproti minulosti výrazně vyšší. Zatímco na konci roku 2022 dosahovala absolutní hodnota vlastního kapitálu 15 % celkové bilanční sumy, například v červenci 2008 byl podíl ještě výrazně vyšší (40 %). Ani za tohoto stavu nebyla narušena finanční nezávislost domácí měnové autority či plnění jejího zákonného mandátu.

Vlastní kapitál ČNB v letech 2000–2022
(v mld. Kč)

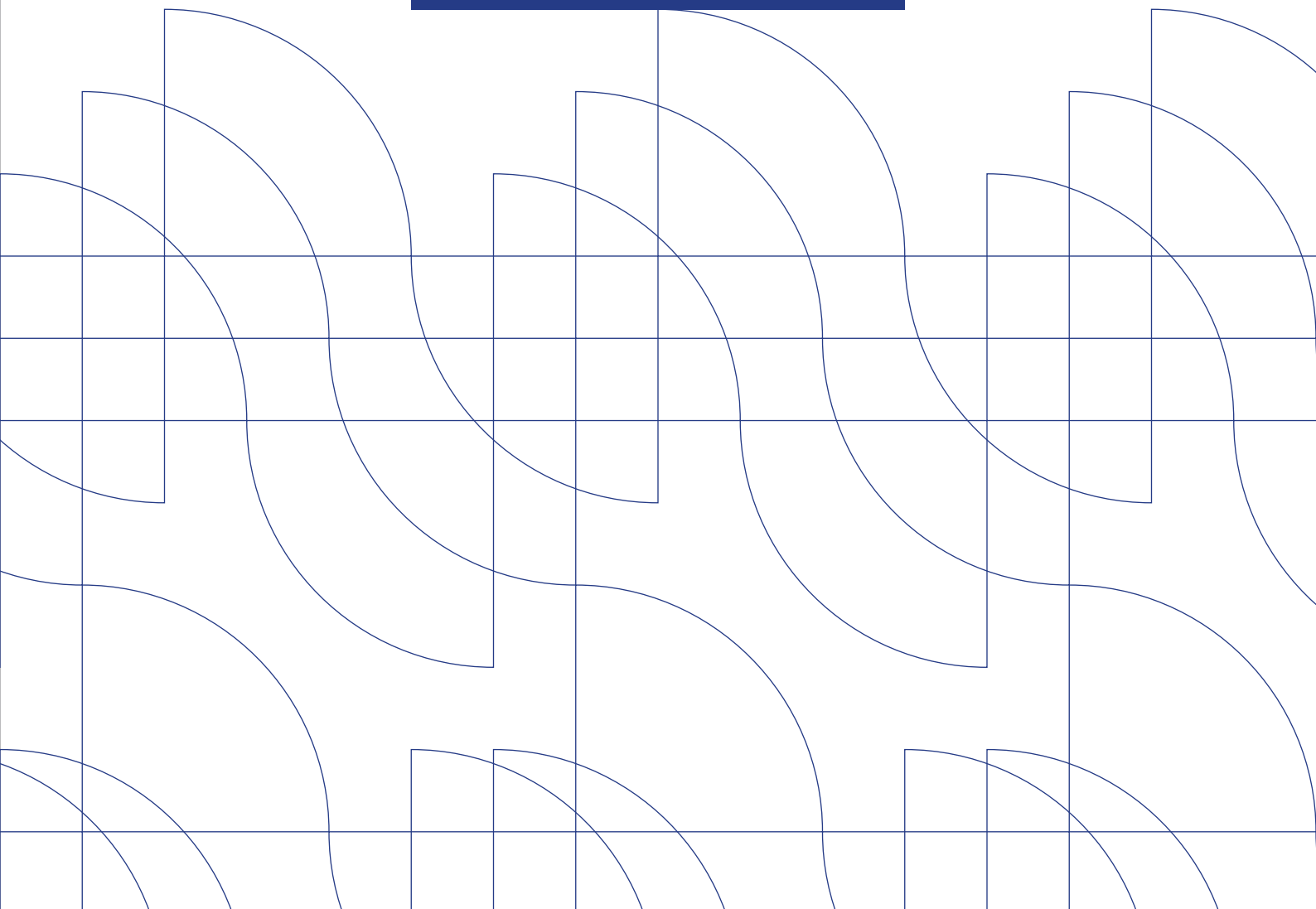
- Základní kapitál a fondy
- Oceňovací rozdíly
- Neuhrazená účetní ztráta
- Hospodářský výsledek
- Vlastní kapitál

2

SELHÁNÍ A LIKVIDACE SBERBANK CZ

Dne 28. února 2022 zahájila ČNB správní řízení se Sberbank CZ, a.s. (dále jen „Sberbank CZ“) o odnětí povolení působit jako banka. Zároveň bance předběžným opatřením zakázala poskytovat nové úvěry a přijímat vklady a omezila ji v nakládání s aktivy. Důvodem byla neschopnost Sberbank CZ plnit závazky vůči klientům poté, co došlo ke zhoršení její likviditní situace. Tu způsobil významný odliv klientských vkladů v reakci na napadení Ukrajiny Ruskem. Dne 30. dubna pak nabylo právní moci rozhodnutí, kterým ČNB odňala Sberbank CZ bankovní licenci. ČNB v průběhu jara 2022 opakovaně vysvětlovala veřejnosti, že Sberbank CZ byla specifickým případem, vyvolaným geopolitickým vývojem. I na takové případy je však český finanční systém jako celek připraven. Zjištění ČNB v oblasti finanční stability i pravidelně prováděné zátěžové testy opakovaně potvrzují, že české banky jsou stabilní, silné a zdravé. Jejich stabilitu významně posiluje skutečnost, že jsou i v evropském kontextu nadstandardně dobře kapitálově vybavené.

Sberbank CZ byla do zahájení ruské agrese vůči Ukrajině ve čtvrtek 24. února 2022 českou bankou splňující požadavky bankovní regulace. V pátek 25. února došlo následkem ruské agrese k velmi rychlému a bezprecedentnímu odlivu likvidity banky („run na banku“), která nebyla schopna plnit své závazky a tudíž se ocitla v selhání.

Postupy pro takové situace upravuje zejména zákon o bankách, zákon o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu a související evropský rámec pro krizové řízení odvíjející se od směrnice pro ozdravné postupy a řešení krize.

POSOUZENÍ PODMÍNEK PRO OPATŘENÍ K ŘEŠENÍ KRIZE

Protože Sberbank CZ selhávala, ČNB posuzovala splnění podmínek pro uplatnění opatření k řešení krize. Vyhodnocovala, zda je řešení krize ve veřejném zájmu, zda je uplatnění opatření k řešení krize nezbytné a přiměřené k dosažení jednoho nebo více účelů řešení krize a zda by případná likvidace nebo řešení úpadku banky v insolvenčním řízení nevedly k dosažení uvedených účelů řešení krize v téže míře.

Součástí hodnocení veřejného zájmu je také hodnocení důvěryhodnosti a proveditelnosti likvidace. Zde ČNB konstatovala, že řešení krize Sberbank CZ cestou likvidace bylo jak důvěryhodné, tak proveditelné. To znamenalo, že Garanční systém finančního trhu (GSFT), resp. Fond pojištění vkladů, měl dostatek likvidních prostředků na výplatu krytých vkladů a zároveň

98 %

KRYTÝCH VKLADŮ Z CELKOVÉHO
OBJEMU 26 MLD. KČ JIŽ FOND
POJIŠTĚNÍ VKLADŮ VYPLATIL
KLIENTŮM SBERBANK CZ
(K BŘEZNU 2023)

Sberbank CZ uměla do GSFT předat data o klientech, kterým měl GSFT vyplácet náhrady krytých vkladů.

Na základě vyhodnocení objektivních kritérií ČNB dospěla k závěru, že veřejný zájem nebyl přítomen.

ČNB také posuzovala existenci alternativních opatření, která by mohla selhání Sberbank CZ v přiměřené lhůtě odvrátit, a konstatovala, že žádná taková opatření v okamžiku selhání neexistovala.

Protože nebyly splněny všechny zákonné podmínky pro uplatnění opatření k řešení krize, následoval postup podle zákona o bankách.

Také další evropské banky ze skupiny Sberbank Europe AG selhaly z likviditních důvodů. Protože šlo o přeshraniční bankovní skupinu, ČNB koordinovala postupy během víkendu 26.–27. února v rámci kolegia pro řešení krize, zejména pak se skupinovým orgánem dohledu (Evropskou centrální bankou a Jednotným mechanismem dohledu SSM) a se skupinovým orgánem příslušným k řešení krize (Jednotný výbor pro řešení krizí, SRB). Rozhodování probíhalo koordinovaně tak, aby k dalším krokům mohlo dojít v pondělí 28. února ráno před otevřením finančních trhů.

ODNĚTÍ LICENCE

V pondělí 28. února ČNB zahájila se Sberbank CZ správní řízení ve věci odnětí licence, neboť banka nebyla schopna plnit své závazky vůči věřitelům. Současně ČNB vydala předběžné opatření, kterým Sberbank CZ uložila zdržet se (i) jednání spočívajícího v poskytování, čerpání a prodlužování splatnosti úvěrů, (ii) jednání spočívajícího v přijímání vkladů, (iii) jednání vedoucího k pořízování (nákupu) aktiv s určitými výjimkami a (iv) zcizování aktiv či jejich zatěžování právy třetích osob.

Ve stejný den také ČNB odeslala GSFT oznámení o neschopnosti Sberbank CZ dostát závazkům vůči oprávněným osobám za zákonných a smluvních podmínek („rozhodný den pro výplatu náhrad“). GSFT pak výplatu vkladů zahájil v zákonné lhůtě sedmi pracovních dnů. Výplata pojištěných vkladů

ZAHÁJENÍ
PROCESU
ODNĚTÍ
LICENCE
SBERBANK CZ

25. ÚNORA run na banku	26.–27. ÚNORA koordinace postupů v rámci kolegia pro řešení krize	28. ÚNORA zahájení řízení o odnětí licence, vydání předběžného opatření a aktivování GSFT	9. BŘEZNA zahájení výplaty pojištěných vkladů	14. DUBNA rozhodnutí o odebrání licence	30. DUBNA právní moc rozhodnutí
----------------------------------	---	---	--	--	--

(do ekvivalentu 100 tis. EUR) probíhá prostřednictvím Komerční banky a.s. a ve chvíli uzávěrky údajů pro tuto zprávu je vyplaceno přibližně 98 % krytých vkladů z celkového objemu cca 26 mld. Kč.

Následně 14. dubna ČNB rozhodla o odebrání bankovní licence Sberbank CZ; toto rozhodnutí nabylo právní moci 30. dubna. Na návrh ČNB byla Sberbank CZ usnesením Městského soudu v Praze k 2. květnu zrušena s likvidací. Současně soud jmenoval likvidátorku JUDr. Jiřinu Lužovou, která začala vykonávat úkony směřující k vypořádání závazků a pohledávek Sberbank CZ. Likvidátorka se musela vypořádat se složitou situací v oblasti mezinárodních sankcí, zejména sankcí uložených americkou vládou, resp. americkým úřadem pro kontrolu zahraničních aktiv.

LIKVIDACE A NÁSLEDNÁ INSOLVENCE

V rámci likvidace se likvidátorka pokusila o prodej úvěrového portfolia a nabídla ho českým bankám. V této fázi se jí však aktiva Sberbank CZ nepodařilo prodat, protože žádný zájemce nepodal závaznou nabídku.

Likvidátorka na základě insolvenčního testu vyhodnotila, že Sberbank CZ byla k 30. červnu v úpadku, a 29. července předložila Městskému soudu v Praze návrh na zahájení insolvenčního řízení. Městský soud v Praze vydal 2. srpna usnesení, kterým ustanovil JUDr. Jiřinu Lužovou předběžnou insolvenční správkyní Sberbank CZ. Dne 26. srpna 2022 vydal Městský soud v Praze usnesení, kterým byl na Sberbank CZ prohlášen konkurz a dosavadní likvidátorka JUDr. Lužová se stala insolvenční správkyní s plnou působností dle insolvenčního zákona. Insolvenční správkyně se souhlasem členů prozatímního věřitel-

ského výboru zopakovala svůj záměr prodat aktiva Sberbank CZ, tentokrát ve fázi insolvenčního řízení. Nejlepší nabídku na odkup části závodu podala Česká spořitelna, se kterou insolvenční správkyňě podepsala 7. listopadu smlouvu o smlouvě budoucí. ČNB tento prodej schválila 25. listopadu. Transakci také schválil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Vypořádání by mělo proběhnout v prvním pololetí 2023 a uspokojení z insolvence pak do konce roku 2023. V současné době probíhají přípravné práce spojené s převodem aktiv.

Insolvenční správkyňě také úspěšně žádala o prodloužení výjimky z amerických sankcí, a to zejména s ohledem na hladký průběh celého transakčního procesu s Českou spořitelnou.

POUČENÍ

Příběh konce Sberbank CZ se stále ještě zcela neuzavřel, nicméně již nyní je možné z něj vyvodit několik poučení. Za prvé, odnětí licence malé bance a její likvidace, resp. insolvence, neohrozily stabilitu finančního trhu jako celku. Platební styk, přijímání vkladů a poskytování úvěrů probíhá bez přenesení problémů Sberbank CZ na jiné subjekty finančního trhu v ČR a bez jakýchkoliv otřesů.

Za druhé, proces probíhá bez nároků na prostředky ze státního rozpočtu. Prostředky na stát navázaných subjektů (např. municipalit) nejsou prostředky státního rozpočtu a tyto subjekty s těmito prostředky nakládají na základě vlastního obchodního rozhodnutí.

Za třetí, prokázalo se bezchybné fungování GSFT a Fondu pojištění vkladů, který po aktivaci ze strany ČNB zajistil, že zhruba sto tisíc pojištěných vkladatelů dostalo náhradu (vklady do ekvivalentu 100 tis. EUR) v rekordně krátkém čase, ve velmi vysokém objemu 26 mld. Kč a bez jakýchkoli provozních problémů.

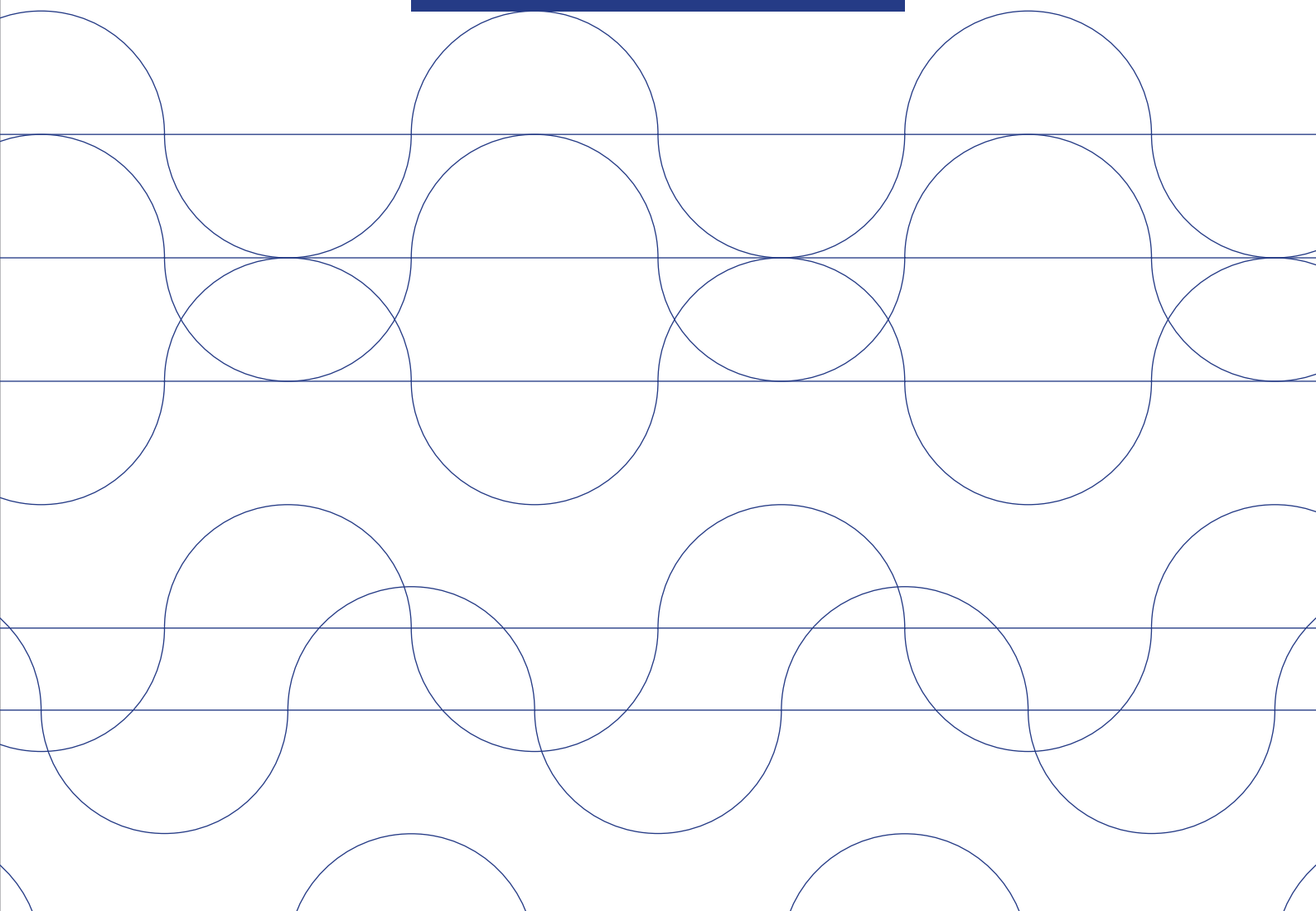
Za čtvrté, existuje velká pravděpodobnost, že v případě úspěšného průběhu insolvence velcí vkladatelé (fyzické osoby s vklady nad 100 000 EUR, podniky i municipality) obdrží vysoké procento svých vkladů zpátky. Pokud vše půjde hladce, mohlo by se tak stát ve druhé polovině roku 2023. K tomu je potřeba, aby v době vypořádání transakce neexistovaly soudní spory napadající proces prodeje.

Významným poučením je také úvaha o rizikovosti investic a pojištění vkladů. Někteří věřitelé, zejména podniky a municipality, vycházejí z představy, že vklady v bance jsou bezriziková investice. Tak tomu však není: i pouhé uložení peněz na účtu v bance s sebou nese riziko. Pojištění vkladů toto riziko pouze snižuje.

3

**ČNB
A FINANČNÍ
SYSTEM V ČR:
ÚSILÍ O STABILITU
A DODRŽOVÁNÍ
PRAVIDEL**

Péče o finanční stabilitu a bezpečné fungování finančního systému v ČR patří mezi klíčové cíle centrální banky. ČNB rozpoznává, sleduje a posuzuje rizika ohrožení stability finančního systému. Prostřednictvím své pravomoci nastavovat příslušné makrobezpečnostní nástroje předchází vzniku těchto rizik nebo je snižuje. Tím vytváří makrobezpečnostní politiku a přispívá k odolnosti finančního systému a udržení finanční stability. Prostřednictvím dohledu nad finančním trhem nejen usiluje o udržení silného a zdravého finančního sektoru, ale také chrání klienty subjektů, které podnikají na finančním trhu.

V roce 2022 začalo zpomalovat přijímání nových cyklických rizik do bilancí bankovního sektoru, avšak jejich rozsah zůstal zvýšený. ČNB reagovala zvýšením sazby proticyklické kapitálové rezervy na 2,5 % s účinností od 1. dubna 2023. Nastavení horních hranic úvěrových ukazatelů pro hypoteční úvěry ponechala stabilní na dříve schválených úrovních. Hlavním důvodem bylo přetrvávající vysoké nadhodnocení cen bydlení a zachování kvality portfolia úvěrů na bydlení v prostředí ztížených finančních podmínek sektoru domácností.

ZPRÁVY
O FINANČNÍ
STABILITĚ

ZPRÁVY
O VÝKONU
DOHLEDU NAD
FINANČNÍM
TRHEM

Finanční trh a jeho jednotlivé sektory čelily v uplynulém období nejen dozvukům koronavirové pandemie, ale také důsledkům aktuální geopolitické a ekonomické situace. Vzhledem ke globálnímu ekonomickému vývoji a agresi Ruska vůči Ukrajině byl finanční trh vystaven nebývale vysokému stupni nejistoty a mimořádným externím vlivům, což musel adekvátně reflektovat také výkon dohledu ze strany ČNB. Proto kromě standardních dohledových aktivit ČNB v odůvodněných případech použila ad hoc dohledové nástroje operativně reagující na vzniklou situaci (např. mimořádný denní monitoring vývoje likvidity bank a družstevních záložen po zahájení ruské agrese).

Podrobnosti o aktivitách ČNB v oblasti finanční stability a dohledu nad finančním trhem lze nalézt ve specializovaných pravidelných publikacích, jimiž jsou Zpráva o finanční stabilitě a Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem.

MAKRO- OBEZŘETNOSTNÍ POLITIKA

Bankovní rada přijímá rozhodnutí v oblasti makroobezřetnostní politiky zpravidla čtyřikrát ročně. Podkladem pro jarní a podzimní jednání jsou analýzy a expertní závěry obsažené ve Zprávách o finanční stabilitě, které jsou poté zpřístupněny veřejnosti (zpravidla v červnu a prosinci). Na dalších dvou jednáních bankovní rada rozhoduje o nastavení proticyklické kapitálové rezervy.

V roce 2022 čelily sektory domácností a nefinančních podniků, a nepřímo s nimi i finanční sektor, souběhu několika ekonomických a finančních šoků. Ty souvisely zejména se složitou situací vyvolanou energetickou krizí spojenou s válkou na Ukrajině. Obava ČNB ze zvýšení rizik pro finanční stabilitu souvisela především s možným nárůstem míry selhání zadlužených subjektů, jejichž finanční zdraví se mohlo zhoršit z důvodu zdražení energií společně se zpřísněnými měnovými podmínkami. Analýzy zacílené primárně na tato rizika sice potvrdily mírný nárůst selhání domácností i nefinančních podniků, ten však nedosahoval systémového rozměru. V souvislosti se značnou volatilitou finančních trhů a nejistotou ohledně vývoje globální i domácí ekonomiky panující po celý loňský rok provedla ČNB zátěžové testy simulující silně nepříznivé šoky. Těmi doložila schopnost dohlázených institucí zvýšenou zátěž ustát.

Bankovnímu sektoru napomohl k dosažení vysoké míry odolnosti i postupně vytvářený kapitálový polštář na horší časy, konkrétně proticyklická kapitálová rezerva. Sazbu této rezervy bankovní rada na jaře loňského roku zvýšila na úroveň 2,5 %,

„V době, kdy je náš hlavní cíl podstatné snížení inflace, musíme být velmi přísní a neslevovat v nárocích na banky i jejich klienty, aby vznikalo méně dluhů.“

ALEŠ MICHL, GUVERNÉR

MAKRO-
OBEZŘETNOSTNÍ
POLITIKA

ROZHODNUTÍ
O MAKRO-
OBEZŘETNOSTNÍ
POLITICE

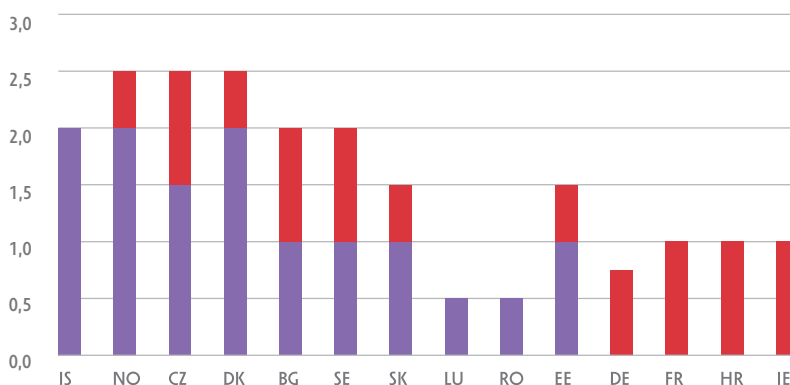
ZÁTĚŽOVÉ TESTY

47 %

PODÍL ÚVĚRŮ V EURECH
NA ČISTÝCH NOVĚ
SJEDNANÝCH ÚVĚRECH
NEFINANČNÍM PODNIKŮM
ZA ROK 2022

Sazba proticyklické kapitálové rezervy
v evropských zemích v letech 2022 a 2023
(v % celkového objemu rizikové expozice; zdroj: ESRB)

- Sazba používaná k 12/2022
- Sazba ohlášená k 2/2023

a to zejména z důvodu doznívajícího poskytování významně zvýšeného objemu nových úvěrů na bydlení. Do konce roku 2022 bankovní rada nastavení sazby na této úrovni ještě třikrát potvrdila, neboť rozsah cyklických rizik nakumulovaných v bilancích bankovního sektoru byl nadále zvýšený a navíc pokračovalo poměrně silné tempo růstu úvěrů poskytnutých nefinančním podnikům zejména v cizích měnách. Těmito kroky bankovní rada zároveň reagovala v souladu s varováním vydaným Evropskou radou pro systémová rizika (ESRB), které apelovalo na posilování odolnosti bankovního systému v zemích EU vůči uvedeným nejistotám a rizikům. Podobně jako ČNB zvýšilo sazbu proticyklické kapitálové rezervy i několik dalších národních makrobezpečnostních orgánů v EU.

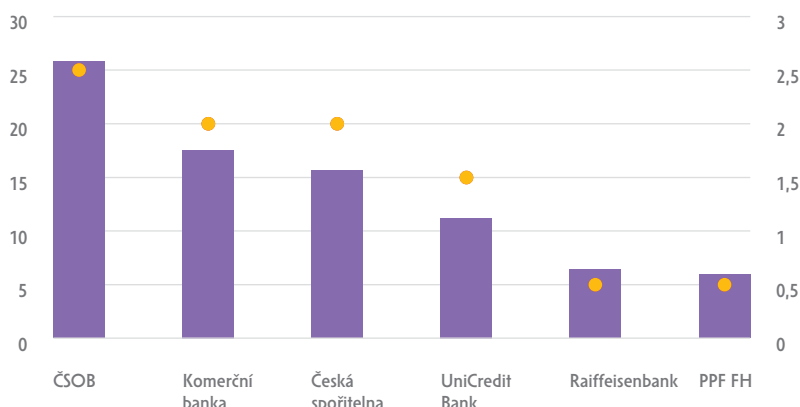
Odolnost klíčových institucí bankovního sektoru posiluje i kapitálová rezerva pro jiné systémově významné instituce. Podle vyhodnocení provedeného v loňském roce ČNB na základě výsledného skóre rozšířila seznam systémově významných institucí působících v ČR z pěti na šest. Sazba kapitálové rezervy pro těchto šest institucí byla s platností od roku 2023 stanovena podle úrovně jejich systémové významnosti v rozmezí od 0,5 do 2,5 % z objemu rizikově vážených aktiv.

PROTICYKICKÁ
KAPITÁLOVÁ
REZERVA

VAROVÁNÍ ESRB

Sazba rezervy pro jiné systémově významné instituce v roce 2022

(skóre systémové významnosti instituce v %, pravá osa: sazba v % celkového objemu rizikové expozice)

- Skóre systémové významnosti
- Sazba (pravá osa)

V oblasti finanční stability se ČNB intenzivně věnuje rizikům souvisejícím s vazbou mezi cenami nemovitostí a úvěry na jejich pořízení. Ve snaze omezit rizika pramenící z této vazby nastavuje ČNB horní hranice úvěrových ukazatelů LTV (poměr výše úvěru k hodnotě zajištění), DTI (poměr výše dluhu a ročních čistých příjmů žadatele o úvěr) a DSTI (podíl dluhové služby na čistých ročních příjmech). V reakci na prudký růst cen rezidenčních nemovitostí v ČR a výrazně zvýšený objem poskytnutých nových úvěrů na bydlení v roce 2021 a na počátku roku 2022 nastavila ČNB tyto horní hranice s účinností od 1. dubna 2022 na úroveň 80 % u LTV (resp. 90 % pro žadatele mladší 36 let u financování vlastního bydlení), na 8,5násobek čistých ročních příjmů žadatele u DTI (resp. 9,5násobek) a na úroveň 45 % čistých měsíčních příjmů žadatele u DSTI (resp. 50 %). Navzdory rychlému poklesu objemu nově poskytnutých úvěrů na bydlení a zvolňování dynamiky růstu cen rezidenčních nemovitostí zejména ve druhé polovině roku potvrdila bankovní rada na červnovém i prosincovém jednání o finanční stabilitě nastavení horních hranic na těchto úrovních. Hlavním důvodem bylo přetrvávající vysoké nadhodnocení cen bydlení a zachování kvality úvěrového portfolia bankovního sektoru v situaci, kdy došlo ke značnému poklesu reálných příjmů v prostředí výrazného nárůstu nákladů domácností potenciálně usilujících o úvěry na bydlení.

KAPITÁLOVÁ
REZERVA PRO
JINÉ SYSTÉMOVĚ
VÝZNAMNÉ
INSTITUCE

HORNÍ HRANICE
ÚVĚROVÝCH
UKAZATELŮ

-57 %

POKLES OBJEMU ČISTÝCH
NOVÝCH ÚVĚRŮ NA BYDLENÍ
ZA ROK 2022 OPROTI CELÉMU
ROKU 2021

„I přes současný pokles hypoteční úvěrové aktivity je další působení ukazatelů LTV, DSTI a DTI důležité pro zachování dlouhodobé stability bank a domácností.“

KARINA KUBELKOVÁ,
ČLENKA BANKOVNÍ RADY

LIMITY HYPOTEČNÍCH UKAZATELŮ PO JEDNÁNÍ BANKOVNÍ RADY 30. 11. 2022 BEZE ZMĚNY

DTI 8,5
DSTI 45 %
LTV 80 %

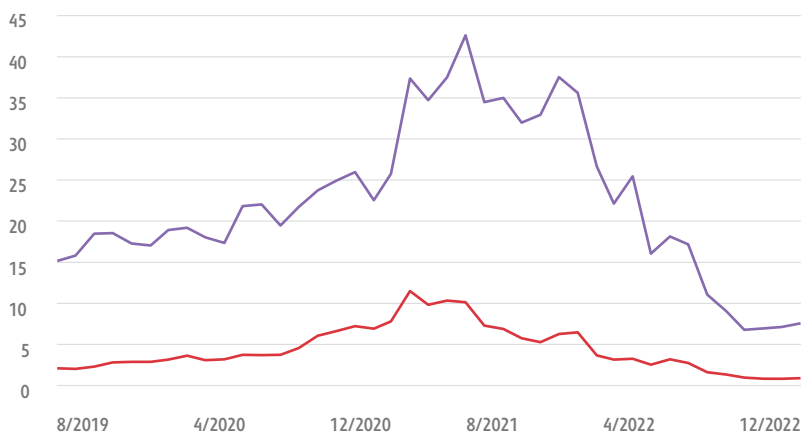
9,5
50 %
90 %

Pro žadatele mladší 36 let,
pokud bude úvěr sloužit
k nákupu vlastního bydlení

Platné od 1. dubna 2022

Čisté nové úvěry na bydlení v letech 2019–2022 (měsíční objemy v mld. Kč)

- Čisté nové úvěry včetně navýšení
- Refinancované úvěry

ZOHLÉDŇOVÁNÍ
ENVIRONMENTÁLNÍCH
FAKTORŮ

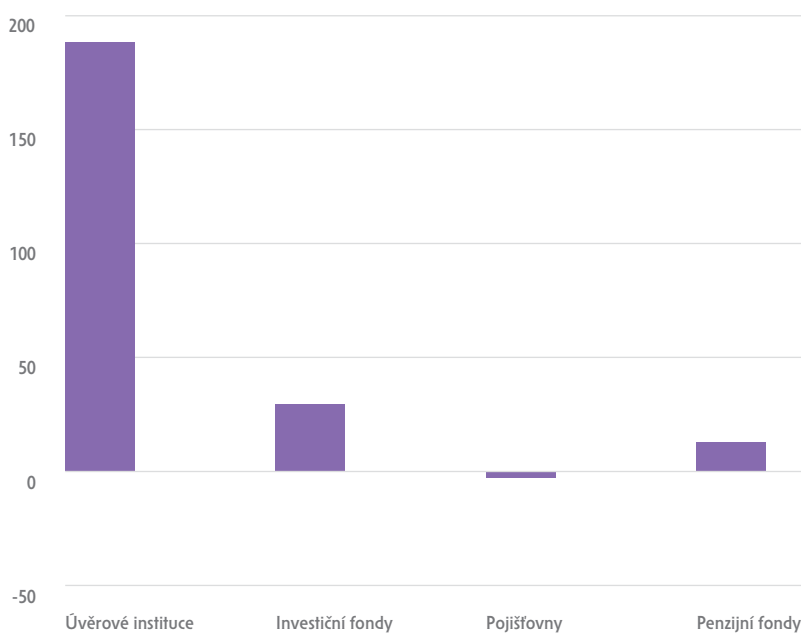

KLIMATICKÝ
ZÁTĚŽOVÝ TEST
VE ZPRÁVĚ
O FINANČNÍ
STABILITĚ –
PODZIM 2022

Jedním z aktuálně diskutovaných zdrojů systémových rizik je přechod k udržitelné ekonomice. Určité obavy vyvolávají dopady změn klimatu či některá opatření hospodářských politik zaměřených na jejich zmírnění. Jak změna klimatu, tak uvedená opatření se přímo či nepřímo dotknou hlavních činností finanční institucí. Nejen z toho důvodu provedla ČNB v první polovině roku 2022 dotazníkové šetření mezi bankami, pojišťovnami a penzijními společnostmi, aby zjistila míru implementace environmentálních faktorů do procesů jejich řízení, strategií či produktové politiky. Z výsledků vyplynulo, že finanční instituce již zohledňují nebo plánují do konce roku 2024 zohledňovat environmentální rizika, která z dlouhodobého hlediska považují za významná pro svou hlavní činnost. Klimatická rizika se počínaje loňským rokem stala součástí zátěžových scénářů ČNB, přičemž na první nepříznivý scénář s klimatickými prvky byl bankovní sektor testován na podzim. Analýzou možných kanálů dopadu klimatických rizik v loňském roce prošel také pojišťovací sektor. Rizika

spojená s přechodem k udržitelné ekonomice nabývají na významu pozvolně, budou proto vyžadovat zvýšenou pozornost i v dalších letech.

Pokračující deficitní hospodaření sektoru českých vládních institucí v roce 2022 zvýšilo výpůjční potřebu státu. Velká část nárůstu státního dluhu skončila v bilanci domácího bankovního sektoru. Objem státních dluhopisů ČR držených domácími bankami opět narostl, čímž zesílila přímá vazba mezi oběma sektory a také riziko pro finanční stabilitu pramenící z tohoto vztahu. ČNB každoročně vyhodnocuje rizika koncentrace expozic domácích bank vůči státním dluhopisům prostřednictvím zátěžového testu veřejných financí. Rozhodující indikátor svrchovaného rizika se v roce 2022 v testovaném scénáři zvýšil, avšak zůstal pod dohledově stanovenými prahovými hodnotami. ČNB proto nebude v nejbližších třech letech vyžadovat po bankách tvorbu dodatečného kapitálového požadavku k pokrytí rizika koncentrace těchto expozic. Dodatečné analýzy nicméně ukazují, že negativní ekonomický vývoj v kombinaci s nedostatečnou kredibilitou ohledně návratu ke strukturálně vyrovnanějšímu rozpočtu v dalších letech by mohly vést ke snížení dosud robustní důvěry investorů v udržitelnost veřejných financí ČR. Svrchovanému riziku bude proto věnována zvýšená pozornost i v roce 2023.

ZÁTĚŽOVÝ
TEST VEŘEJNÝCH
FINANCÍ
VE ZPRÁVĚ
O FINANČNÍ
STABILITĚ –
JARO 2022

67 %

PODÍL STÁTNÍCH DLUHOPISŮ
ČR DRŽENÝCH DOMÁCÍMI
FINANČNÍMI INSTITUCEMI
NA VYDANÝCH STÁTNÍCH
DLUHOPISECH CELKEM

Meziroční změna v držbě státních dluhopisů ČR vybranými sektory v roce 2022

(změna mezi prosincem roku 2021 a 2022 v mld. Kč)

REGULACE

PRÁVNÍ
PŘEDPISY
V OBLASTI
FINANČNÍHO
TRHU

ČNB se v loňském roce aktivně zapojila do přípravy řady zákonů v oblasti finančního trhu, a to zejména ve spolupráci s Ministerstvem financí. Připravila příslušné prováděcí vyhlášky, vydala řadu výkladových stanovisek a odpovídala na dotazy účastníků finančního trhu k aplikaci regulace. V rámci kontaktního místa pro finanční inovace dále uspořádala dva kulaté stoly k zavádění inovativních technologií v oblasti finančních produktů a služeb. V listopadu 2022 také ČNB publikovala první ucelenou zprávu o problematice digitálních peněz centrálních bank v ČR.

ČNB
ČESKÁ
NÁRODNÍ
BANKA

Česká národní banka
@CNB_cz

Vydáváme první ucelený materiál zabývající se problematikou digitálních peněz centrálních bank (CBDC). Publikace je výstupem pracovní skupiny ČNB vedené členem bankovní rady Oldřichem Dědkem. Podrobnosti a publikace ke stažení:

V roce 2022 se ČNB zapojila do přípravy zejména následujících právních předpisů (podrobnější informace bude dostupná ve Zprávě o výkonu dohledu nad finančním trhem za rok 2022):

- návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti finančního trhu. Návrh přináší revizi úpravy kapitálových požadavků na obchodníky s cennými papíry a nová pravidla pro vydávání krytých dluhopisů a přeshraniční nabízení investičních fondů. Zohledňuje předpisy EU v oblasti udržitelného financování a skupinového financování (tzv. crowdfunding),
- novely zákona o evidenci skutečných majitelů, která revizuje definici skutečného majitele,
- novel předpisů v souvislosti s rozvojem kapitálového trhu, jež zejména zavedou daňově zvýhodněný účet dlouhodobých investic a dále mimo jiné mění pravidla pro předčasné splacení hypotečního úvěru na bydlení v zákoně o spotřebitelském úvěru,
- novely zákona o ochraně spotřebitele a občanského zákoníku. V zákoně o ochraně spotřebitele dochází k rozšíření dohledové působnosti ČNB, která bude u jí dohlížených osob nově vykonávat dohled nad dodržováním zákazu vyjmenovaných zneužívajících ujednání ve spotřebitelských smlouvách, jejichž obsah neměl spotřebitel možnost ovlivnit, neboť byly sepsány předem (typicky formulářové smlouvy),
- novely zákona o pojišťovnictví, která transponuje změny provedené ve směrnici o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu, jejichž účelem bylo mimo jiné posílit pravomoc evropského orgánu dohledu EIOPA. Dalším cílem novely zákona o pojišťovnictví bylo adaptovat stávající právní úpravu na nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/35 zejména v oblasti odměňování osob,
- návrhu zákona o panevropském osobním penzijním produktu (PEPP), jímž došlo k adaptaci českého právního řádu na příslušné nařízení o PEPP. Zákon upravuje oblasti nezbytné pro fungování nařízení v praxi, zejména působnost ČNB, přestupky a práva a povinnosti poskytovatelů, distributorů a účastníků panevropského osobního penzijního produktu.

EVROPSKÁ REGULACE

V průběhu celého roku se ČNB dále podílela na přípravě stanovisek a připomínek k návrhům evropských předpisů projednávaným v pracovních skupinách Rady EU a v rámci dialogů s Evropským parlamentem. Ve vybraných agendách regulace finančního trhu ČNB také podporovala činnost předsednictví ČR v Radě EU ve druhém pololetí roku 2022.

Z přijatých unijních předpisů šlo zejména o následující:

- nařízení o pilotním režimu pro tržní infrastruktury založené na technologii distribuovaného registru, jehož cílem je zavést právní úpravu pro tržní infrastrukturu založenou na této technologii,
- nařízení o digitální provozní odolnosti finančního sektoru, které dopadá na téměř všechny subjekty finančního trhu a obsahuje požadavky na řízení rizik v oblasti informačních a komunikačních technologií, včetně využívání informačních a komunikačních služeb třetích stran, hlášení závažných incidentů souvisejících s těmito technologiemi a testování digitální provozní odolnosti. Nadto nařízení stanovuje požadavky na smluvní ujednání mezi poskytovateli informačních a komunikačních služeb z řad třetích stran a subjekty finančního trhu a vytváří rámec pro dohled nad kritickými poskytovateli těchto služeb,
- prováděcí nařízení Komise k nařízení o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb, které upřesňuje obsah a strukturu některých povinně zveřejňovaných informací.

LICENČNÍ, SCHVALOVACÍ A POVOLOVACÍ ČINNOSTI

ČNB jako orgán dohledu nad finančním trhem uděluje oprávnění k činnosti (licence, povolení a registrace) většině subjektů, které poskytují služby na finančním trhu. Vydává i jiná povolení či souhlasy, například schvaluje nabývání kvalifikovaných účastí na regulovaných subjektech, uděluje souhlasy k výkonu funkce vedoucích osob, schvaluje prospekty cenných papírů nebo dává souhlas s uveřejněním nabídky převzetí.

Počty vybraných dohlížených subjektů v roce 2022

Kategorie finančního subjektu ¹⁾	Stav k 31. 12. 2021	Přírůstek v roce 2022	Úbytek v roce 2022	Stav k 31. 12. 2022
Úvěrové instituce	52	2	4	50
Sektor pojišťoven (pojišťovny, zajišťovny, Česká kancelář pojistitelů a Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.)	42	0	0	42
Penzijní společnosti a fondy	51	2	0	53
Investiční společnosti a investiční fondy ²⁾	511	89	18	582
Obchodníci s cennými papíry	75	5	10	70
Platební instituce a instituce elektronických peněz	42	5	4	43
z toho: správci informací o platebním účtu	3	0	0	3
Poskyvatelé platebních služeb malého rozsahu a vydavatelé elektronických peněz malého rozsahu	89	0	17	72
Zpracovatelé tuzemských bankovek a mincí	5	0	0	5
Nebankovní poskyvatelé spotřebitelských úvěrů	83	1	3	81
Emiitenti cenných papírů přijatých na regulovaném trhu v ČR	110	10	15	105
Tržní infrastruktura ³⁾	10	0	0	10
Akreditované osoby ⁴⁾	78	4	9	73
Směnárníci	863	22	25	860

1 – Včetně poboček zahraničních společností. **2** – Investiční společnosti, pobočky zahraničních investičních společností, hlavní administrátoři, investiční fondy s právní osobností a podílové fondy. **3** – Role subjektů v postavení organizátora regulovaného trhu, provozovatele mnohostranného obchodního systému, provozovatele organizovaného obchodního systému, provozovatele vypořádacího systému s neodvolatelností vypořádání, centrálního depozitáře a administrátora referenčních hodnot. **4** – Osoby akreditované ČNB k pořádání zkoušek k ověřování odbornosti podle čtyř zákonů: zákona o distribuci pojištění a zajištění, zákona o doplňkovém penzijním spoření, zákona o spotřebitelském úvěru a zákona o podnikání na kapitálovém trhu. Jedna akreditovaná osoba může mít jednu až čtyři akreditace.

NEJVÝZNAMNĚJŠÍ UDÁLOSTI V LICENČNÍ, SCHVALOVACÍ A POVOLOVACÍ OBLASTI PODLE SEKTORŮ

V sektoru úvěrových institucí ČNB vydala souhlas s nabytím kvalifikované účasti Banky CREDITAS a.s. na Expobank CZ a.s. (od 4. října 2022 Max Banka a.s.). V průběhu roku probíhala dílčí správní řízení týkající se projektu akvizice Moneta Money Bank skupinou PPF, který byl v roce 2022 zastaven. Po odnětí bankovní licence Sberbank CZ, a.s., udělila ČNB souhlas k převodu obchodního závodu Sberbank CZ, a.s., v likvidaci, na Českou spořitelnu a.s.

V sektoru pojišťoven ČNB rozšířila povolení pojišťovněm DIRECT Pojišťovna a.s. (zajišťovací činnost) a Credendo – Short-Term EU Risks úvěrová pojišťovna, a.s. (pojištění škod na drážních vozidlech).

V sektoru nebankovních poskytovatelů investičních služeb ČNB udělila oprávnění k činnosti obchodníka s cennými papíry společností RUBIKONFIN a.s. a Aisa International s.r.o.

V sektoru platebních služeb v roce 2022 pokračovalo zpomalování náporu žádostí o povolení k činnosti. ČNB vydala povolení k činnosti instituce elektronických peněz ThePay.cz, s.r.o.

V sektoru investičních společností a investičních fondů udělila ČNB v roce 2022 povolení k činnosti společností RSJ Asset Management investiční společnost, a.s., Versute investiční společnost, a.s., a MINT investiční společnost, a.s., a samosprávnému investičnímu fondu Evermore Capital Management a.s., SICAV.

Podle zákona o doplňkovém penzijním spoření bylo v roce 2022 uděleno povolení k vytvoření dvou účastnických fondů, které obhospodařují Conseq penzijní společnost, a.s., a ČSOB Penzijní společnost, a. s.

V oblasti emisí cenných papírů ČNB v roce 2022 vydala 108 rozhodnutí o schválení dokumentů v souvislosti s emisemi cenných papírů (prospektů cenných papírů a jejich dodatků). Jednalo se zejména o prospekty dluhopisů.

K obchodování na regulovaném trhu byly nově přijaty cenné papíry deseti emitentů (sedm emisí dluhopisů a tři emise

akcií). Naopak cenné papíry 15 emitentů byly z obchodování vyřazeny (tři emise akcií a 12 emisí dluhopisů).

V průběhu roku ČNB schválila dvě změny pravidel vypořádacího systému Centrálního depozitáře cenných papírů mimo jiné v souvislosti s aplikací disciplíny při vypořádání a udělením způsobilosti pro úvěrové operace v Eurosystemu ze strany Evropské centrální banky (ECB). Dále ČNB vedla devět řízení s Burzou cenných papírů Praha o pozastavení výjimek z povinnosti tržní transparency podle nařízení o trzích finančních nástrojů a posuzovala změny pravidel obchodování. Centrální depozitář cenných papírů podrobila pravidelnému přezkumu a vyhodnocení jeho souladu s nařízením o centrálních depozitářích cenných papírů.

Kromě subjektů uvedených v předcházející tabulce provádí ČNB ještě registrace a zápisy do seznamů desetitisíců dalších subjektů. Jedná se zejména o zprostředkovatele finančních produktů – pojištění, spotřebitelských úvěrů, investičních služeb a dalších produktů.

VÝKON DOHLEDU

ČNB v rámci výkonu dohledu sledovala činnost a hospodaření jednotlivých subjektů finančního trhu a vyhodnocovala vývoj trhu jako celku i jeho dílčích segmentů, a to jak formou dohledu na dálku, tak prostřednictvím kontrol na místě v oblasti obezřetnosti, odborné péče a ochrany spotřebitele a boje proti praní špinavých peněz.

ÚVĚROVÉ INSTITUCE

V tomto sektoru se ČNB soustředila kromě sledování vývoje kvality úvěrových portfolií a udržování dostatečnosti kapitálu a opravných položek ke krytí případných ztrát také na adekvátnost řízení úrokového rizika v prostředí zvýšených úrokových sazeb u klientských úvěrů či řízení kreditního rizika z titulu nárůstu nákladů úvěrových klientů bank. Vzhledem k úrokovému diferencíálu mezi korunou a eurem, který zapříčinil nárůst objemu cizoměnových úvěrů, ČNB prověřovala, zda úvěrové instituce adekvátně řídí související rizika. Dle názoru ČNB bankovní sektor zůstává stabilní, ziskový, udržuje si velmi dobré kapitálové vybavení a disponuje vysokou likviditou. V nadcházejícím období však budou banky čelit výzvám souvisejícím s vlivem makroekonomického prostředí na kvalitu jejich úvěrového portfolia. Způsobu, jímž se banky budou s danou situací vypořádávat, bude dohled ČNB věnovat zvýšenou pozornost.

V oblasti dohledu odborné péče a ochrany spotřebitele u úvěrových institucí se ČNB v roce 2022 komplexně věnovala tématům plnění informačních povinností vůči klientům (včetně těch souvisejících s udržitelným financováním), plnění povinností

spojených s vedením platebních účtů, produktovému řízení a řízení rizik v relevantních oblastech včetně souvisejícího nastavení odpovídajících vnitřních postupů jednotlivých institucí. Mimořádnou událostí, se kterou se v daném období ČNB potýkala, bylo selhání Sberbank CZ, a.s. ČNB zejména poskytovala klientům informace ohledně rozsahu povinností banky v návaznosti na její selhání, ohledně postupu klientů v typických situacích, prověřovala vypořádání některých transakcí klientů v kritickém období a napomáhala procesu uskutečnění převodů investičních nástrojů v majetku zákazníků k jiným poskytovatelům investičních služeb.

POJIŠŤOVNY A PENZIJNÍ SPOLEČNOSTI

V reakci na významné mimořádné externí vlivy věnovala ČNB nadále zvýšenou pozornost problematice kapitálové pozice pojišťoven a jejího řízení, intenzivnějšímu sledování vývoje na finančních trzích a vyhodnocování dopadů externích vlivů na aktiva spravovaná pojišťovnami. Za účelem monitoringu aktuální situace ČNB zavedla požadavky na mimořádné vykazovací povinnosti, které kontinuálně aktualizovala a doplňovala, aby reflektovaly nově vzniklá rizika související s dopady ruské invaze na Ukrajinu a s nepříznivým ekonomickým vývojem. Zvýšenou pozornost věnovala v kontextu vývoje geopolitické situace posouzení případných rizikových expozic pojišťoven a dále též pojistným odvětvím, která jsou externími vlivy více dotčena.

Dohledová šetření a každoroční sběr údajů o spotřebitelských trendech poukázaly mimo jiné na řadu nových tendencí v pojistném sektoru, mezi které patří technologické inovace a digitalizace anebo snaha pojišťoven o zefektivnění postupů a využití synergií ve skupině, jež má za následek delegování řady činností na externí poskytovatele. Vzhledem k potenciálnímu přesahu na kvalitu poskytovaných služeb zákazníkům kladla ČNB ve vztahu k pojišťovnám zvýšené nároky na řízení a snižování rizik v oblasti odborné péče a ochrany spotřebitele. Zaměřila se také na postupně se zvyšující nároky na produktové řízení a novou evropskou regulaci v oblasti udržitelných financí. ČNB do své dohledové činnosti rovněž výrazným způsobem promítla četné aktivity zastřešované Evropským orgánem pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA), například metodologii pro hodnocení pojistných

produktů s investiční složkou z pohledu jejich přidané hodnoty pro zákazníka (value for money) nebo tematické šetření ohledně bankopojištění.

V sektoru penzijních společností a fondů ČNB zaměřila svoji pozornost na kapitálovou přiměřenost penzijních společností a posuzování jejich systému řízení kapitálu, a to zejména v kontextu rostoucích úrokových sazeb, které mají negativní dopad na hodnotu oceňovacích rozdílů z cenných papírů v majetku transformovaných fondů.

KYBERNETICKÁ BEZPEČNOST

Pro zajištění hladkého fungování finančního trhu je nezbytné zvyšování kybernetické odolnosti finančního sektoru jako celku. V této souvislosti se ČNB například prioritně zabývala schopností úvěrových institucí řídit kybernetická rizika spojená s třetími stranami včetně úrovně pohotovostního plánování pro případy kybernetických útoků nebo selhání klíčových IT dodavatelů. Vzhledem k pokračující digitalizaci poskytování finančních služeb akcentovala ČNB při výkonu dohledu též nutnost přijímání preventivních opatření proti kybernetickým útokům a internetovým podvodům mířícím na jednotlivé klienty.

BOJ PROTI PRANÍ ŠPINAVÝCH PENĚZ A MEZINÁRODNÍ SANKCE

Mezi priority dohledu ČNB dlouhodobě patří oblast boje proti praní špinavých peněz a dodržování sankcí. Ta byla v roce 2022 významně ovlivněna dopady evropských sankcí vůči Rusku a Bělorusku, které byly přijaty v dosud nebyvalém rozsahu. Na jejich účinné dodržování ze strany dohlížených subjektů kladla ČNB značný důraz. V tomto ohledu mimo jiné vydala aktualizovaný dohledový benchmark k požadavkům na vybrané postupy pro provádění mezinárodních sankcí.

VAROVÁNÍ
PŘED PODVODY
V PĚTEBNÍM
STYKU

DOHLEDOVÝ
BENCHMARK
K PROVÁDĚNÍ
MEZINÁRODNÍCH
SANKCÍ

POSKYTOVATELÉ SPOTŘEBITELSKÝCH ÚVĚRŮ

V této oblasti ČNB dokončila kontroly nebankovních společností poskytujících úvěry zajištěné nemovitostí. Nedostatky shledala zejména při posuzování zajištění spotřebitelského úvěru, kdy odhady v některých případech provedly osoby bez odborné

způsobilosti, a částečně také při posuzování úvěruschopnosti. V oblasti sjednávání spotřebitelských úvěrů zjistila řadu smluvních ujednání prodražujících spotřebitelské úvěry, která spadají do oblasti neregulované zákonem o spotřebitelském úvěru a vyžadují proto od spotřebitelů větší obezřetnost.

Dohledové šetření ČNB u nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů prokázalo, že poskytovatelé i po ukončení úvěrového moratoria umožňují dlužníkům využít odklad splátek. V porovnání s obdobím platnosti moratoria se však jedná o výrazně menší počet žadatelů v řádu jednotek tisíců.

OSTATNÍ SUBJEKTY

V sektoru nebankovních obchodníků s cennými papíry meziročně vzrostl celkový počet jejich zákazníků, a to z 860 tisíc na 977 tisíc. Navzdory nepříznivým faktorům na finančních trzích zůstal objem zákaznického majetku meziročně téměř nezměněn a ke konci roku dosahoval výše 1,315 bil. Kč. V návaznosti na agresi Ruska na Ukrajině a její dopady na Sberbank CZ, a.s., se ČNB zaměřila na šetření dopadů mezinárodních sankcí nejen na činnost obchodníků z hlediska jejich expozic na vlastní knize či vlastnických struktur, ale i na ochranu zákaznického majetku. ČNB v daném kontextu také analyzovala kapitálovou vybavenost jednotlivých obchodníků. Výkon dohledu rovněž ovlivnilo dokončení transpozice směrnice o obezřetnostním dohledu nad investičními podniky, která stanovuje nové požadavky například v oblasti vnitřně stanoveného kapitálu a likvidních aktiv. Došlo také ke změně v nastavení procesu dohledu a hodnocení (SREP), na jehož základě je určován rizikový profil jednotlivých obchodníků.

U investičních společností a fondů se výkon dohledu soustředil na monitoring dopadů ruské agrese na Ukrajině na fondový sektor, oceňování aktiv investičních fondů, vykazování finančních nástrojů dle mezinárodních účetních standardů IFRS a adaptaci sektoru na zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb. V průběhu roku 2022 ČNB participovala na společném šetření Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy (ESMA) v oblasti oceňování aktiv investičních fondů. Speciální pozornost byla věnována zejména oceňování méně likvidních aktiv. Z šetření ČNB vy-

plynulo, že míra znalosti požadavků evropské a národní legislativy a jejich implementace je v ČR na přijatelné úrovni, přičemž byly identifikovány dílčí nedostatky u konkrétních správců a rozdílná praxe při faktickém naplňování konkrétních požadavků legislativy a vnitřních předpisů.

Výkon dohledu nad nebankovními poskytovateli platebních služeb se zaměřoval na plnění povinností vyplývajících z právních předpisů upravujících oblast bezpečnosti informací a řízení rizik informačních a komunikačních technologií a bezpečnosti. V rámci dohledu na dálku zaměřeného především na systémově významnější platební instituce ČNB kladla důraz nejen na naplnění legislativních požadavků, ale také na praktické řízení rizik z pohledu přínosů pro samotné společnosti. Rovněž kontroly na místě byly ve vybraných případech zaměřeny na řízení rizik, a to zejména na řízení rizik informačních a komunikačních technologií a bezpečnosti, s cílem prověřit praktické aspekty nastavení procesů a reálný stav aplikace bezpečnostních opatření popsanych v dokumentaci předložené v licenčním řízení. Kontroly na místě se dále zaměřovaly na nastavení systému kontroly a řízení rizik v oblasti předcházení legalizace výnosu z trestné činnosti a financování terorismu. V souvislosti s novelou zákona o platebním styku ČNB provedla šetření zaměřené na způsob informování o úplatě a směnném kurzu v případech, kdy je plátcí prostřednictvím platebního terminálu nebo platební brány nabízena tzv. dynamická směna měn.

Při dohledu nad směnárny se ČNB soustředila na ověření systémového nastavení a dodržování preventivních opatření v boji proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Formou skrytých kontrol (mystery shopping) ověřovala plnění povinností při odstoupení od smlouvy o směnném obchodu a uveřejňování úplných a bezvadných informací na kurzovních lístečích. Výkon dohledu se dále zaměřil na prověřování důvěryhodnosti vedoucích osob a skutečných majitelů směnárny.

Distributoři finančních produktů v roce 2022 poprvé předkládali ČNB informace prostřednictvím nového výkazu zprostředkovatele finančních služeb. Vykázané údaje sloužily mimo jiné k řadě navazujících tematických šetření a rizikově orientované kategorizaci distributorů finančních produktů. Prostřednictvím

kontrol na místě i dalších dohledových aktivit ČNB rovněž ověřovala dodržování zákonných požadavků na odbornost a důvěryhodnost či na produktové řízení. Dále vydala dohledové sdělení vztahující se k povinnostem distributorů pojištění v oblasti dohledu nad produktem a jeho řízení.

SANKČNÍ ČINNOST

PRAVOMOCNÁ
ROZHODNUTÍ

V sankční oblasti ČNB prošetřovala především podněty k zahájení řízení z moci úřední a vedla řízení, ve kterých uložila pokuty a opatření k nápravě či rozhodla o odnětí oprávnění k činnosti. Tam, kde to umožňuje právní úprava, vedla ČNB také řízení se subjekty, které poskytovaly finanční služby bez příslušného oprávnění. Pravomocná rozhodnutí z těch oblastí dohledu, u kterých zákon zveřejnění předpokládá, zveřejňuje ČNB na svých webových stránkách.

ČNB v roce 2022 vydala 188 sankčních rozhodnutí, z nichž 154 na- bylo právní moci. Proti rozhodnutí byl podán rozklad v celkem 26 případech, z nichž v 16 případech ČNB do konce roku 2022 o rozkladu rozhodla – ve 12 případech rozklad zamítla a rozhodnutí 1. stupně potvrdila, ve dvou případech částečně upra- vila výrok, přičemž v ostatních částech rozhodnutí potvrdila, a ve dvou případech řízení zastavila.

Nejvíce sankčních rozhodnutí (49) ČNB v roce 2022 vydala v ob- lasti kolektivního investování. Druhou nejsilněji zastoupenou oblastí byla oblast platebních služeb (23 vydaných rozhodnutí).

Statistika vedených sankčních řízení v roce 2022 v členění podle právní úpravy

Právní úprava	Počty sankčních řízení přecházejících z roku 2021	Počty sankčních řízení zahájených v roce 2022	Počty sankčních řízení pravomocně ukončených v roce 2022	Celková výše uložených pokut v roce 2022 (v tis. Kč)
Zákon o bankách a zákon o spořitelních a úvěrních družstvech	8	5	10	2 450
Zákon o pojišťovnictví a zákon o distribuci pojištění a zajištění	6	8	11	1 520
Zákon o podnikání na kapitálovém trhu	6	22	24	14 965
Zákon o investičních společnostech a investičních fondech	6	52	49	7 820
Směnárenský zákon	1	6	7	230
Zákon o ochraně spotřebitele	1	0	0	0
Zákon o platebním styku	12	24	23	1 765
Zákon o oběhu bankovek a mincí	0	2	2	350
Zákon o spotřebitelském úvěru	20	13	18	36 830
Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu	2	4	2	450
Zákon o České národní bance	0	11	8	300
Dohled nad finančním trhem celkem	62	147	154	66 680

**NEJVÝZNAMNĚJŠÍ SANKČNÍ ROZHODNUTÍ VYDANÁ
V ROCE 2022**

Jmenovitě lze uvést pouze rozhodnutí vydaná v oblastech, ve kterých zákon umožňuje zveřejnění rozhodnutí.

ČNB v roce 2022 odebrala několik desítek oprávnění k činnosti. Nevýznamnějším takovým rozhodnutím bylo odebrání povolení k činnosti Sberbank CZ, a.s. Mezi další významná rozhodnutí v tomto směru patří odebrání povolení k činnosti Arca Capital CEE, uzavřený investiční fond, a.s.

Kromě odebrání povolení k činnosti ČNB udělovala pokuty. Vůbec nejvyšší pokutu uložila v roce 2022 v sektoru spotřebitelských úvěrů. UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., byla sankciována částkou 10 mil. Kč za to, že u spotřebitelů, kteří předčasně splatili spotřebitelský úvěr na bydlení, nesnížila celkové náklady těchto spotřebitelských úvěrů o úrokové náklady. Za stejný přestupek dostaly další vysoké pokuty společnosti Modrá pyramida stavební spořitelna, a.s., ve výši 5 mil. Kč a Komerční banka, a.s., ve výši 7,5 mil. Kč.

V sektoru spotřebitelských úvěrů ČNB udělovala pokuty i nebankovním poskytovatelům spotřebitelských úvěrů. Největší pokutu ve výši 5,4 mil. Kč vyměřila společnosti HELP FINANCIAL s.r.o. Druhou nejvyšší pokutu dostala společnost ACEMA Credit Czech, a.s., ve výši 2,5 mil. Kč. Nejzávažnější porušení spočívala v nesprávně prováděném posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr.

Nejvyšší pokutu uloženou podle zákona o bankách ve výši 1 mil. Kč obdržela Československá obchodní banka, a.s., za nezavedení řídicího a kontrolního systému zahrnujícího předpoklady řádné správy a řízení společnosti.

V oblasti pojišťovnictví uložila ČNB nejvyšší pokutu ve výši 400 tis. Kč za nezavedení účinného řídicího a kontrolního systému v oblasti řízení rizik a kontroly zajišťování shody s právními předpisy.

Emitentům cenných papírů ČNB uložila několik pokut za veřejnou nabídku dluhopisů bez uveřejnění prospektu cenného papíru, nejvyšší z nich ve výši 2 mil. Kč obdržela společnost Energy financial group a.s.

V sektoru distributorů ČNB uložila nejvyšší pokutu ve výši 250 tis. Kč společnosti Lucrum Credit Czech s.r.o. za to, že bez příslušného oprávnění prostřednictvím webové aplikace nabízela spotřebitelům možnost sjednat spotřebitelský úvěr. V oblasti distributorů pojištění a zajištění byla nejvyšší pokuta 400 tis. Kč uložena společnosti Klikpojisteni.cz, s.r.o., neboť nezajistila, aby všichni pracovníci zprostředkující pojištění byly důvěryhodné osoby. V oblasti investičních zprostředkovatelů ČNB uložila pokutu ve výši 3,5 mil. Kč společnosti IMPERIUM FINANCE s.r.o. za to, že nesdělovala klíčové informace zákazníkům, za neoprávněný výkon činnosti ve vztahu k derivátům a za nedostatky v evidenci.

V oblasti směnárství ČNB v roce 2022 uložila nejvyšší pokutu ve výši 100 tis. Kč společnosti UAF, CZ s.r.o. za neoznámení změny údajů uvedených v žádosti o udělení povolení k činnosti směnárníka, za neplnění informační povinnosti a porušení povinnosti provozovatele poskytnout při výkonu dohledu požadované informace a potřebná vysvětlení.

Podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu byla uložena nejvyšší pokuta 250 tis. Kč.

Podle zákona o platebním styku byla uložena pokuta ve výši 100 tis. Kč společnosti UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., za to, že nedisponovala aplikačním programovým rozhraním, které by umožňovalo při poskytování platebních služeb komunikaci s uživateli a osobami oprávněnými poskytovat platební služby bez vytváření překážek.

POSTUPY PŘI ŘEŠENÍ KRIZE

ČNB pravidelně stanoví bankám minimální požadavek na kapitál a způsobilé závazky (MREL). Tento požadavek je vedle kapitálového požadavku dalším důležitým ukazatelem, jehož plnění má za cíl zvýšit schopnost bank odolat nepříznivým okolnostem a případně vyřešit jejich krizi bez použití veřejných prostředků. MREL umožňuje klientům, analytikům i investorům porovnat banky mezi sebou i jejich vývoj v čase a je významným ukazatelem pro hodnocení stability a odolnosti bank.

Všechny banky tento požadavek plní, buď kapitálem, nebo kombinací kapitálu a způsobilých závazků. V roce 2022 banky vydávaly způsobilé závazky (především ve formě dluhopisů) i v prostředí, kde trhy nebyly příliš aktivní a investoři byli opatrní. Bankám se však postupně daří budovat svoji kapacitu a směřují ke splnění konečného cíle MREL ke konci roku 2023.

ČNB aktualizovala plány pro řešení krize všech velkých a středních bank a oznámila jim aktualizovaný požadavek MREL. V případě bank, které jsou členy přeshraničních bankovních skupin, se pro společné rozhodování o plánech a příslušných požadavcích MREL ustavuje kolegium pro řešení krize. ČNB se v roce 2022 účastnila pěti kolegií, kde řídicím orgánem je Jednotný výbor pro řešení krizí (SRB), a jedno kolegium pro řešení krize sama řídila.

V oblasti zvyšování způsobilosti pro řešení krize ČNB pokračovala ve spolupráci s bankami formou „očekávání pro banky“. Přístup ČNB vychází z uveřejněných očekávání SRB. Očekávání jsou zaměřena na všechny relevantní oblasti plánovacího procesu a jejich cílem je postupně zvyšovat způsobilost bank

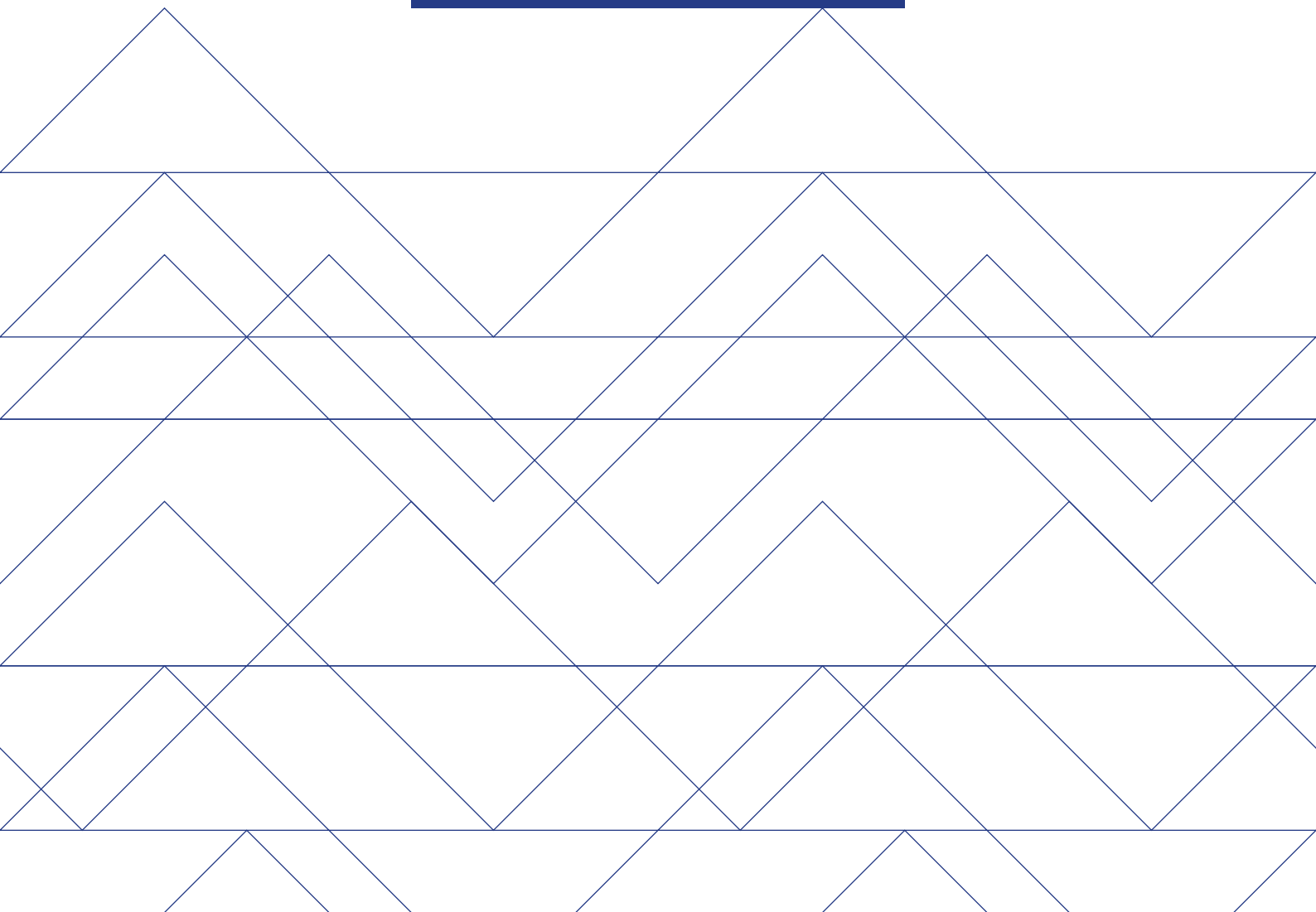
pro řešení krize. Banky tato očekávání rozpracovávají do svých interních postupů a procesů tak, aby plnily všechna očekávání do konce roku 2024.

V oblasti financování řešení krize předeepsala ČNB bankám v roce 2022 další pravidelný příspěvek do Fondu pro řešení krize ve výši 5 mld. Kč. Fond v současné době disponuje cca 27 mld. Kč, přičemž jeho cílová úroveň ke konci roku 2024 by měla dosáhnout cca 37 mld. Kč.

4

**PÉČE
O BEZPEČNÝ
A HLADKÝ
PENĚŽNÍ OBĚH
A PLATEBNÍ STYK**

PENĚŽNÍ OBĚH

Výše oběživa k 31. prosinci 2022 činila 709,5 mld. Kč a za rok 2022 se snížila o 21,6 mld. Kč. Za dobu existence české koruny se jedná teprve o druhý rok, ve kterém hodnota oběživa klesla. Prvním byl rok 2009, v jehož průběhu došlo ke snížení množství peněz v oběhu o 11,9 mld. Kč.

Vývoj oběživa byl v březnu 2022 ovlivněn ztrátou důvěry vkladatelů banky Sberbank CZ. Od 28. února do 11. března se množství peněz v oběhu skokově zvýšilo o 45,5 mld. Kč a dosáhlo historického maxima ve výši 765,9 mld. Kč. Následoval postupný pokles, který byl dán nejprve zklidněním situace okolo Sberbank CZ a posléze i vysokými úrokovými sazbami a klesající ekonomickou aktivitou.

ČNB i v roce 2022 přispívala k hladkému fungování platebního styku v roli provozovatele platebních systémů ABO a CERTIS. V mezibankovním platebním styku pokračoval trend výrazného růstu využívání okamžitých plateb.

PENĚŽNÍ OBĚH

K 30. červnu 2022 ČNB ukončila platnost bankovek starých vzorů 1995–1999 s úzkým stříbřitým proužkem, a to u všech nominálních hodnot s výjimkou 5000 Kč. Tyto bankovky je stále možné vyměňovat za platné peníze ve všech bankách, od 1. července 2024 pak již pouze na pokladnách ČNB.

Česká měna je nadále bezpečná a je málo padělána. V roce 2022 bylo zadrženo 1 120 kusů padělaných a pozměněných bankovek a mincí české měny, 860 kusů padělaných a pozměněných bankovek a mincí zahraničních měn, celkem tedy 1 980 kusů (o 4 856 kusů méně než v roce 2021). Zároveň bylo zadrženo 3 593 kusů napodobenin.

UKONČENÍ
PLATNOSTI
STARÝCH VZORŮ
BANKOVEK

JAK POZNAT NEPLATNÉ VZORY BANKOVEK?

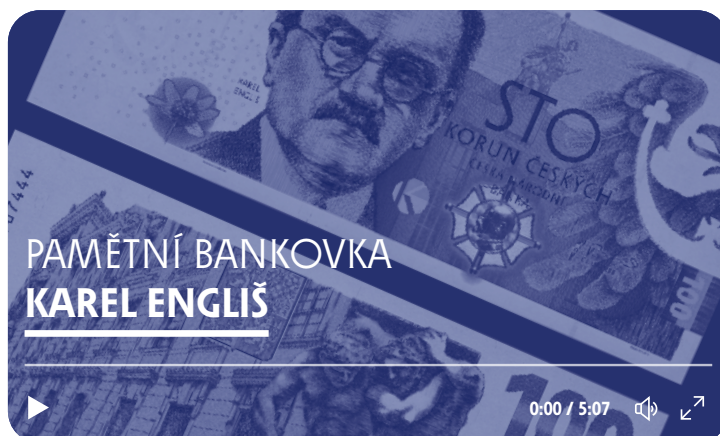
NUMIZMATIKA

NUMIZMATICKÉ AKTIVITY

ČNB v roce 2022 vydala celkem šest pamětních mincí a jednu pamětní bankovku. V cyklu Městské památkové rezervace emitovala dvě zlaté mince o nominální hodnotě 5000 Kč, věnované Mikulovu a Litoměřicím. Historicky první českou mincí s barevným smaltováním byla stříbrná pětisetkoruna s motivem motocyklu Jawa 250. ČNB také vydala tři další pamětní stříbrné mince, a to v nominální hodnotě 200 Kč. V pořadí druhou pamětní bankovkou ČNB se stala stokoruna s portrétem druhého guvernéra Národní banky Československé Karla Engliše.

KAREL ENGIŠ – PAMĚTNÍ BANKOVKA
K BUDOVÁNÍ ČESKOSLOVENSKÉ MĚNY

DOHLED NAD DODRŽOVÁNÍM ZÁKONA O OBĚHU BANKOVEK A MINCÍ

Peněžní oběh včetně práv a povinností ČNB, bank, zpracovatelů tuzemských bankovek a mincí, právnických osob a fyzických osob upravuje zákon o oběhu bankovek a mincí. ČNB v roce 2022 provedla řadu kontrol těchto subjektů, při nichž mimo jiné testovala zařízení pro zpracování tuzemských bankovek a eurobankovek či bankomaty a výherní automaty. Při skrytých kontrolách („mystery shopping“) se zaměřila na přijímání a výměnu poškozených bankovek.

Kontroly v rámci dohledu nad peněžním oběhem v roce 2022

Subjekty	Počet kontrol	Počet zkontrolovaných provozoven	Počet zkontrolovaných zařízení či kurzů	Počet skrytých kontrol
Banky	3	32	155	85
Zpracovatelé tuzemských bankovek a mincí	1	8	72	---
Provozovatelé anonymních zařízení	3	15	49	30
Nebankovní provozovatelé bankomatů	1	8	8	---
Osoby pověřené k pořádání kurzů	2	---	3	---
Provozovatelé kasin	2	19	22	---

V rámci výkonu dohledu nad peněžním oběhem se ČNB stále častěji setkává s odmítáním hotovosti, zejména ze strany obchodníků. Vzhledem k tomu, že povinnost akceptace hotovosti je legislativně uložena, bude ČNB této oblasti nadále věnovat zvýšenou pozornost.

DOHLED NAD
PENĚŽNÍM
OBĚHEM

POVINNOST
PŘIJÍMAT
HOTOVOST

PLATEBNÍ STYK

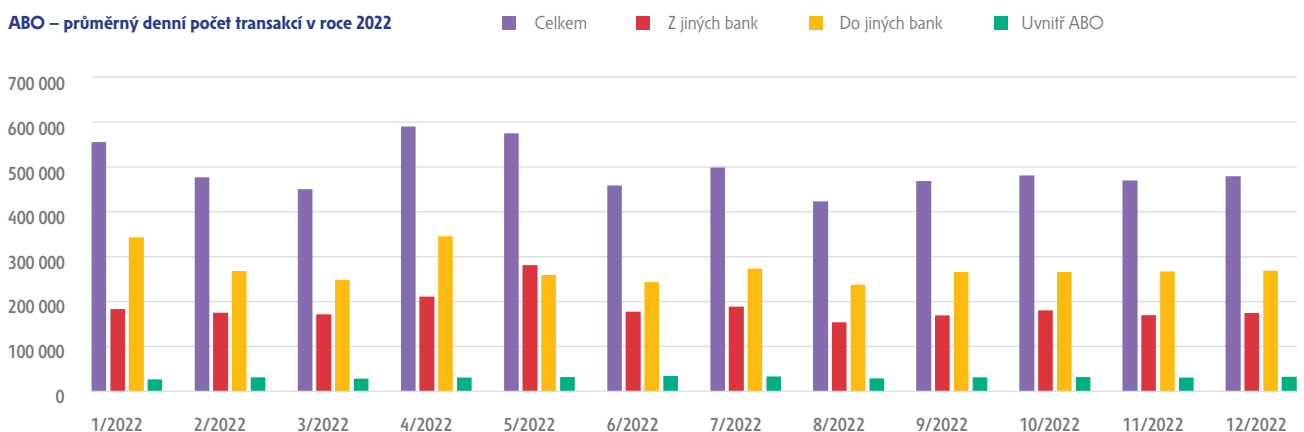
SYSTÉM ABO

ČNB provozuje platební systém ABO, v němž bylo k 31. prosinci 2022 vedeno 25 141 účtů, z toho 4 000 vnitřních účtů, 4 915 účtů zaměstnanců a 16 226 účtů právnických osob.

Většina účtů právnických osob jsou účty podřízené souhrnným účtům státní pokladny. Konkrétně 15 610 účtů je vedeno v české měně a 300 účtů v jednotné evropské měně. Ostatní účty právnických osob jsou účty bank, zahraničních finančních institucí apod. Celkový počet účtů meziročně kolísá jen minimálně.

Systém ABO zpracovává denně ve špičkách přes 1 mil. transakcí a v průměru okolo 0,5 mil. transakcí. V porovnání s rokem 2021 se celkový počet zpracovávaných transakcí v systému ABO zvýšil o 5 %.

ABO – průměrný denní počet transakcí v roce 2022

SYSTÉM CERTIS

ČNB provozuje také systém mezibankovního platebního styku CERTIS (Czech Express Real Time Interbank Gross Settlement System), který v roce 2022 oslavil 30 let existence. Tento systém zpracovává veškeré tuzemské mezibankovní převody v českých korunách, přičemž v reálném čase kontroluje, zda banky mají na uvedené převody dostatečné krytí.

V roce 2022 zpracovalo zúčtovací centrum ČNB celkem 856,5 mil. transakcí v celkové hodnotě 347 920 mld. Kč. Průměr činil 3,40 mil. transakcí denně. Průměrná denní hodnota transakcí byla 1 381 mld. Kč.

K 31. prosinci 2022 měl CERTIS 46 přímých účastníků s vlastním účtem v systému a čtyři tzv. třetí strany, tj. instituce, které zajišťují zúčtování např. transakcí z platebních karet nebo obchodů s cennými papíry na účtech přímých účastníků.

V roce 2022 přistoupil do platebního systému CERTIS jeden nový přímý účastník. Jednalo se o zahraniční banku se sídlem v členském státě EU. Dva přímí účastníci z platebního systému CERTIS odstoupili, přičemž v jednom případě se jednalo o důsledek změny vlastnictví původního přímého účastníka.

I v loňském roce pokračoval rostoucí trend ve využívání okamžitých plateb. Jejich celkový počet vzrostl oproti minulému roku o 30,3 % a jejich podíl na všech úhradách vzrostl ze 17 % v roce 2021 na 21 % v roce 2022. Okamžité platby k 31. prosinci 2022 využívalo 12 účastníků systému CERTIS.

STATISTIKY
SYSTÉMU CERTIS

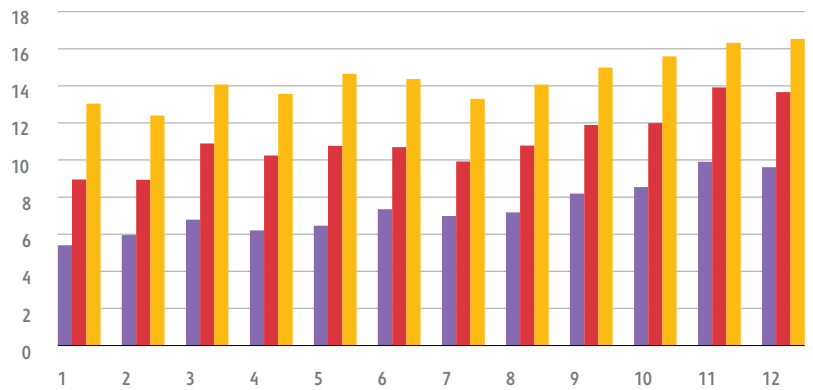
21 %

PODÍL OKAMŽITÝCH PLATEB
NA VŠECH PLATBÁCH

**CERTIS – počet transakcí okamžitých plateb
v roce 2022**

(v mil. transakcí v jednotlivých měsících)

■ 2020
■ 2021
■ 2022

**ŽÁDOST O NAVRÁCENÍ
CHYBNĚ ZASLANÉ PLATBY JE
OD ROKU 2022 SNADNĚJŠÍ
DÍKY DIGITÁLNÍ KOMUNIKACI
V SYSTÉMU CERTIS.**

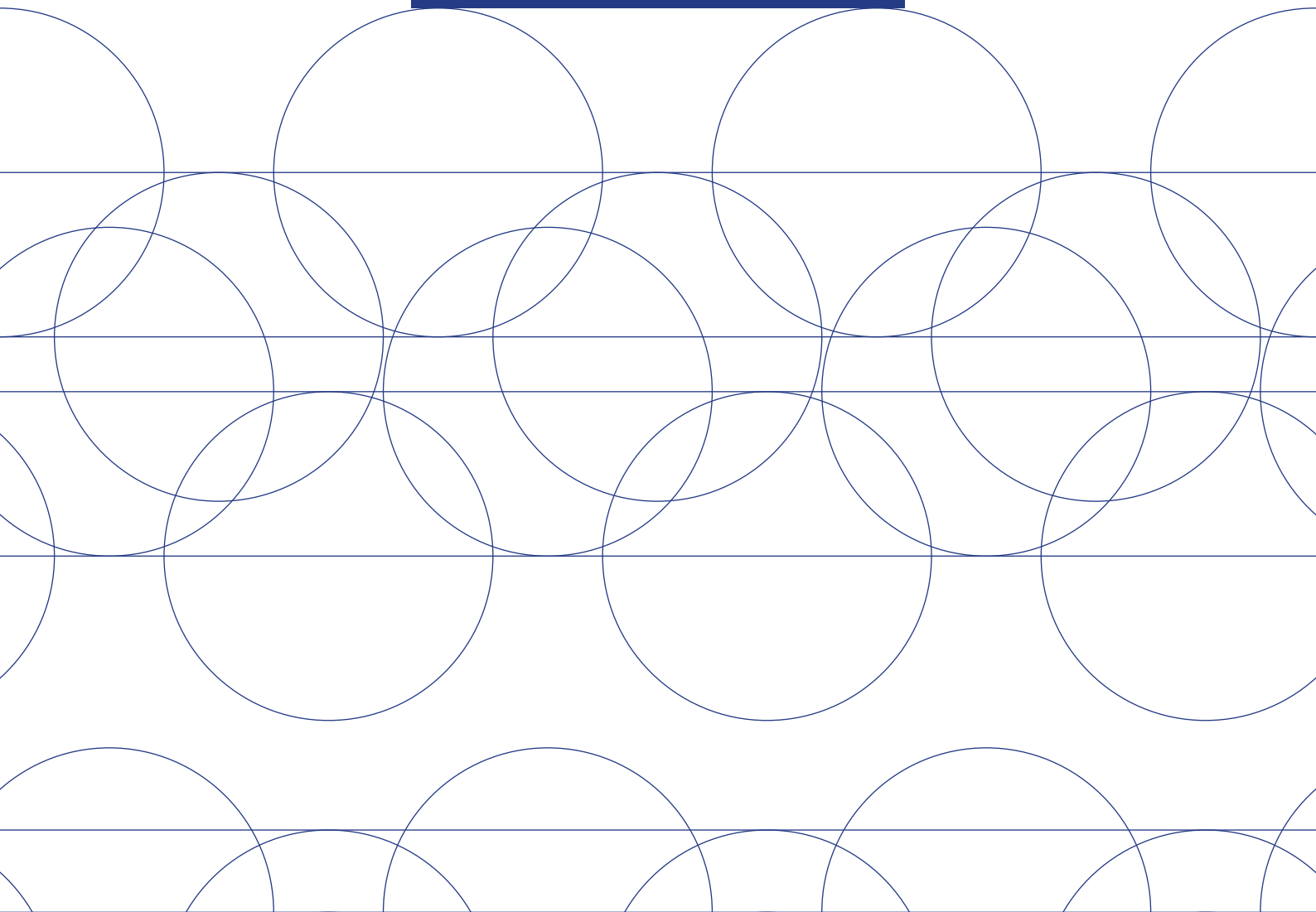
Vzhledem k dlouhodobému růstu počtu plateb mezi bankami roste i počet klientů chybně zadaných plateb. Nejvýznamnější inovací platebního systému CERTIS v roce 2022 byla digitalizace komunikace mezi bankami při nesprávně provedené platbě. Systém CERTIS tak od loňského roku nabízí svým účastníkům možnost automatizovaně řešit povinnost stanovenou zákonem o platebním styku, kterou je poskytnout součinnost těm klientům, kteří uvedli do zaslané transakce chybný „jedinečný identifikátor“ příjemce platby, tedy chybné bankovní spojení. Cílem projektu digitalizace, realizovaného ve spolupráci s Českou bankovní asociací, bylo snížit oboustrannou administrativní náročnost součinnosti bank s jejich klienty a usnadnit rychlé řešení těchto situací.

Digitalizace komunikace na mezibankovní úrovni umožnila bankám nabídnout svým klientům elektronicky snadné podání žádosti o navrácení chybně zaslané platby a stejně tak i příjemcům uživatelsky snadné zprostředkování navrácení prostředků, které jim nenáleží. Provázání těchto služeb směrem ke klientům je již v režii jednotlivých účastníků systému CERTIS.

5

**STATISTICKÁ
A VÝZKUMNÁ
PODPORA
PLNĚNÍ
HLAVNÍCH
CÍLŮ ČNB**

CNB RESEARCH
NEWS

CNB WORKING
PAPERS

CNB RESEARCH
AND POLICY
NOTES

VÝZKUM ČNB

Sběr dat od subjektů finančního trhu je významnou podpůrnou činností, nezbytnou pro řádné plnění hlavních cílů ČNB v oblasti měnové politiky, finanční stability a dohledu nad finančním trhem. Statistickým aktivitám v uplynulém roce dominovaly završení migrace dat do nového datového sběrného systému SDAT a jeho stabilizace, pokračující implementace výkaznictví podle požadavků dohledových a jiných evropských orgánů a zahájení sběru dat o úvěrech fyzických osob podnikatelů v systému AnaCredit.

Ekonomický a finanční výzkum přispívá k vytváření analytického a znalostního zázemí pro provádění měnové politiky a rozhodování o nastavení makroobezřetnostních politik. I v roce 2022 se aktivně podílel na vytváření a udržování dobrého jména ČNB formou účasti na mezinárodních projektech a v mezinárodních výzkumných sítích a skupinách, vystoupení na domácích a mezinárodních odborných fórech a publikací v mezinárodních časopisech.

Aktuální informace o výzkumu ČNB včetně publikací, a to jak ve výzkumných řadách ČNB, tak i v akademických časopisech, lze nalézt v newsletteru CNB Research News, který je vydáván čtyřikrát ročně. Podrobnější informace o seminářích, konferencích a ostatních výzkumných aktivitách lze najít na webových stránkách ČNB v části Výzkum.

STATISTIKA

V oblasti makroekonomických statistik ČNB ve spolupráci s Českým statistickým úřadem (ČSÚ) zajišťovala kompilaci, harmonizaci a publikování dat externích statistik a čtvrtletních finančních účtů. Započala rovněž ostrá fáze produkce nové statistiky emisí cenných papírů odvozené z dat Centralizované databáze cenných papírů (CSDB). Změna byla přínosná především s ohledem na frekvenci, včasnost a zvýšenou míru detailu sestavovaných statistik, reflektující mimo jiné nové koncepty v oblasti zelených a udržitelných financí. V důsledku toho začala Evropská centrální banka (ECB) sběr informací z oblasti ESG (Environmental, Social, Governance) o cenných papírech od komerčních poskytovatelů dat a rozšířila o tyto informace atributy cenných papírů v CSDB. V externích statistikách a ve vládní finanční statistice se ČNB ve spolupráci s ČSÚ podílela rovněž na zachycení finančních toků souvisejících s vlnou běženců z Ukrajiny.

V oblasti měnové a finanční statistiky byl zahájen rozšířený sběr dat statistiky platebního styku podle revidovaného nařízení ECB, které pokrývá i obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví (EBA) k požadavkům na oznamování údajů o podvodech. ČNB rovněž pokračovala ve svém zapojení do přípravy revidovaného nařízení na statistiku investičních fondů. V segmentu nebankovních statistik pak ČNB rozšířila publikaci *Měnová statistika* o statistiku penzijních fondů včetně základního statistického komentáře.

V oblasti statistiky mikrodat byl rozšířen sběr granulárních dat o úvěrech a úvěrovém riziku (AnaCredit) o úvěry poskytnuté fyzickým osobám podnikatelům. Toto rozšíření sběru dat

ANACREDIT

CENTRÁLNÍ
REGISTR ÚVĚRŮ

je jedním z nezbytných předpokladů pro realizaci projektu napojení Centrálního registru úvěrů na data AnaCredit. Završena byla rovněž příprava sběru dat o nově poskytnutých spotřebitelských úvěrech zajištěných obytnou nemovitostí.

V oblasti dohledové statistiky ČNB připravila novely vyhlášek k výkaznictví, které si vyžádala změna evropské legislativy. Dále probíhala stabilizace výkaznictví metodiky kapitálových trhů po přechodu na nový sběrný systém SDAT a pokračovala příprava úprav reportingu za část dohledového výkaznictví fondů. V oblasti dohledového výkaznictví úvěrových institucí a sběru dat v oblasti řešení krize byly implementovány změny v metodikách vycházejících z jednotných vykazovacích rámců EBA. Úprava metodik se dotkla i oblasti pojišťovnictví a penzijních společností. V pracovních skupinách evropských orgánů dohledu ČNB prosazovala expertní stanoviska k legislativním a metodickým aspektům dohledového výkaznictví, zejména k zásadním revizím klíčové legislativy a souvisejících metodik.

V červnu 2022 ČNB ukončila převod výkaznictví ze starého systému pro sběr statistických a dohledových dat (MtS) do nového (SDAT). Poslední fází procesu, který započal v roce 2019, bylo dovršení migrace oblasti „Kapitálové trhy“. Provoz sběrného systému MtS tak mohl být po 24 letech ukončen. Potřebné úpravy se v roce 2022 nevyhnuly ani Informačnímu systému pro registrační a licenční činnosti (REGIS). Vznikla nová aplikace umožňující jednodušší podání žádosti o prodloužení oprávnění k činnosti, včetně možnosti přijímat žádosti o oprávnění k distribuci panevropského osobního penzijního produktu (PEPP).

ČNB i nadále zajišťovala na základě smlouvy pro stát činnosti v rámci Centrální evidence účtů. Databázi obsahující základní informace o majitelích a disponentech více než 48 milionů účtů vedených v ČR využívají především orgány finanční a celní správy, ale také soudy a státní zastupitelství nebo Finanční analytický úřad. Celkem systém centrální evidence účtů zpracoval v roce 2022 více než 2,5 milionu žádostí o data.

EKONOMICKÝ VÝZKUM

V květnu uspořádala ČNB tradiční Research Open Day, na němž vystoupil jako hlavní řečník Luca Dedola (Evropská centrální banka). Ten ve své prezentaci představil výstupy výzkumné sítě Prisma, která se zabývá analýzou dynamiky inflace v eurozóně. Při ní se využívají také data o vývoji cen sbíraná („scrapovaná“) z internetu, která jsou na rozdíl od oficiálních indexů dostupná na denní bázi. Ředitel odboru ekonomického výzkumu Jan Brůha pak ve svém vystoupení prezentoval zkušenosti ČNB se sběrem uvedených dat z internetu v českých podmínkách. Tato data sekce měnová používá jako jeden z nástrojů krátkodobé predikce růstu cen potravin.

V červnu 2022 se konal seminář pod názvem *Market flexibility and monetary integration*, který se věnoval interakci flexibility trhů, měnové politiky a otázkám přijetí společné měny. Hlavním řečníkem byl profesor Nauro Campos (University College London). Závěrečná zpráva ze semináře byla publikována jako tematická kapitola v *Analýzách sladění 2022*.

Bankovní rada udělila v roce 2022 tradiční cenu za ekonomický výzkum článku *Holding the Economy by the Tail: Analysis of Short- and Long-run Macroeconomic Risks* autorů Michala Franty (ČNB) a Jana Libicha (VŠB-TU Ostrava a La Trobe University, Melbourne).

RESEARCH
OPEN DAY

SEMINÁŘ MARKET
FLEXIBILITY
AND MONETARY
INTEGRATION

ZPRÁVA
ZE SEMINÁŘE

CENA
ZA NEJLEPŠÍ
VÝZKUMNÝ
ČLÁNEK

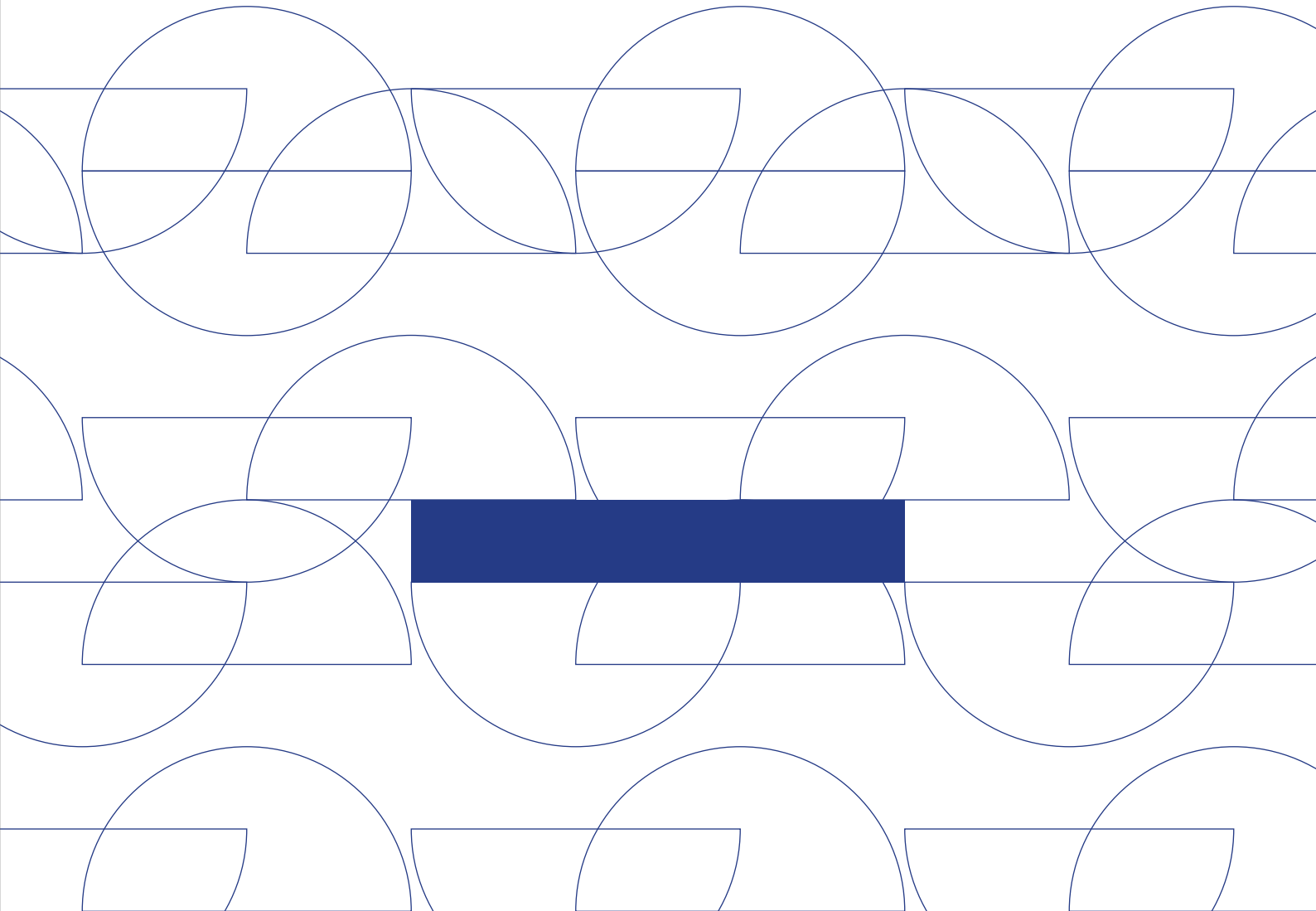

FINANČNÍ VÝZKUM

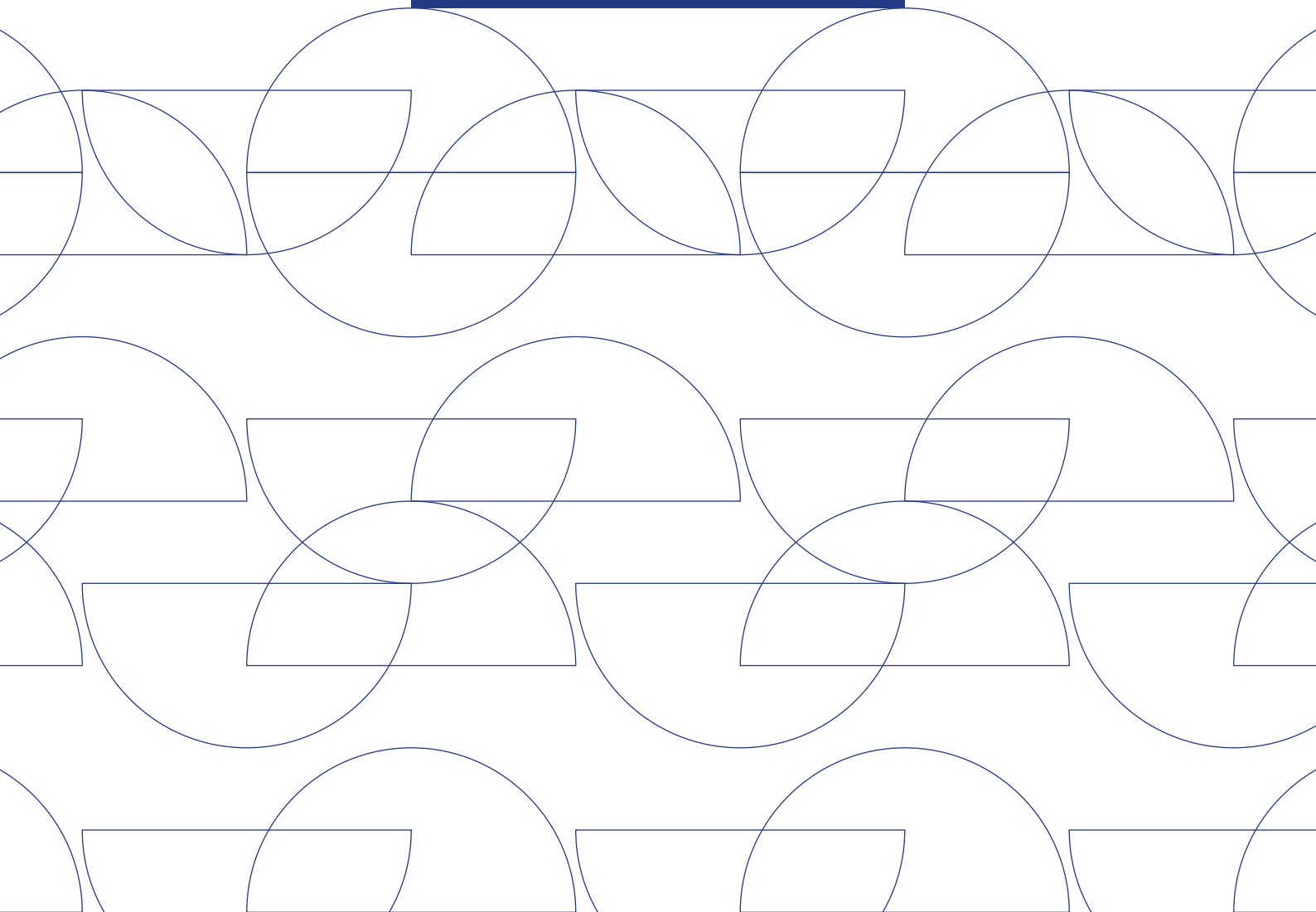
V roce 2022 se projekty v oblasti finančního výzkumu zaměřily především na transmisi makrobezpečnostních nástrojů, rozšíření analytického aparátu ČNB a vzájemné působení politik centrální banky. Nad rámec edičních řad ČNB publikují ekonomové centrální banky také v prestižních mezinárodních akademických časopisech. V roce 2022 uveřejnily články finančního výzkumu například International Journal of Central Banking, Journal of Financial Stability, Journal of Economic Surveys a Finance Research Letters.

Výzkumníci ČNB jsou aktivní i v rámci několika mezinárodních iniciativ a pracovních skupin. V roce 2022 se podíleli mimo jiné na aktivitách International Banking Research Network, která sdružuje výzkumníky z centrálních bank z celého světa za účelem spolupráce na analýzách týkajících se především globálních a národních bankovních sektorů, ale také dalších aspektů finančního systému a politik centrálních bank. V roce 2022 se zástupci ČNB podíleli na několika projektech zaměřených na dopad nízkých úrokových sazeb na bankovní sektor.

6

**EVROPSKÉ
A MEZINÁRODNÍ
OTÁZKY V ROCE
ČESKÉHO
PŘEDSEDNICTVÍ EU**

V druhé polovině roku 2022 proběhlo předsednictví České republiky v Radě EU, do něhož se intenzivně zapojila také ČNB. Její experti se na základě dohody s Ministerstvem financí účastnili vyjednávání o některých legislativních návrzích v oblasti regulace finančního trhu. Podíleli se mimo jiné na přípravě podkladových materiálů pro vedení dialogů a jednání pracovních skupin a na konsolidaci výstupů z těchto jednání. Tuto spolupráci Ministerstvo financí velmi ocenilo, neboť výrazně přispěla k výkonu předsednické role a ke znatelným posunům v projednání konkrétních legislativních návrhů (například tzv. bankovního balíčku revidujícího směrnici a nařízení o kapitálových požadavcích, revize nařízení o evropských fondech dlouhodobých investic a revize směrnice a nařízení o trzích finančních nástrojů).

ČNB společně s Ministerstvem financí rovněž organizovala a hostila neformální jednání Rady pro hospodářské a finanční věci (ECOFIN) 9. a 10. září 2022 v Praze, jehož se společně s ministry financí a zástupci unijních institucí účastnili také guvernéři centrálních bank členských států EU. Toto zasedání bylo třetí největší akcí českého předsednictví a zúčastnilo se jej na 270 delegátů (včetně 19 guvernérů a sedmi viceguvernérů či dalších čelných reprezentantů zahraničních centrálních bank). ECB zastupovala prezidentka Christine Lagardeová a člen Výkonné rady Fabio Panetta.

Nedílnou součástí pražského jednání byl též tradiční pracovní oběd moderovaný guvernérem Alešem Michlem za účasti prezidentky ECB. Debata se věnovala zejména dopadům ruské agrese vůči Ukrajině na ekonomiku EU, a to se zvláštním zřetelem na trhy s energiemi v členských státech a na míru inflace.

Stejné téma bylo diskutováno také během následného společného jednání guvernérů s ministry financí, členy Evropské komise s ekonomickým portfoliem a představiteli dalších institucí EU. Ministři financí v rozpravě

zdůrazňovali především potřebu koordinovaného evropského postupu při řešení rostoucích cen energií a apelovali na Evropskou komisi, aby neotálela s návrhy v oblasti trhu s energiemi. Vystupující guvernéri centrálních bank naproti tomu zdůrazňovali potřebu vyšší míry spolupráce mezi tvůrci fiskálních a měnových politik, respektive to, aby fiskální politika nevytvářela dodatečné inflační tlaky.

Mezi důležité výstupy pražského jednání patřilo oznámení politické dohody ministrů na navýšení makrofinanční pomoci EU pro Ukrajinu na 5 mld. EUR, posun debaty o výběru nového předsedy Evropského stabilizačního mechanismu a také diskuse ohledně dalšího směřování měnové politiky ECB.

ČNB využila pořádání neformálního jednání Rady ECOFIN rovněž k bilaterálním jednáním se zahraničními partnery, mezi nimiž vynikly setkání guvernéra Aleše Michla a viceguvernéřky Evy Zamrazilové s prezidentkou ECB, která zavítala i do nového Návštěvnického centra ČNB, či setkání bankovní rady s prezidentem německé Bundesbank Joachimem Nagelem.

V souvislosti s českým předsednictvím také ČNB hostila v Praze výjezdní zasedání rady orgánů dohledu EBA a zasedání rady orgánů dohledu ESMA. Výjezdní zasedání EBA se uskutečnilo 11. a 12. července a jeho účastníci diskutovali o finančních inovacích a výzvách, které technologické změny v oblasti finančních služeb představují z pohledu výkonu dohledu i tvorby regulace, jakož i o problematice komplexnosti jednotného souboru pravidel v oblasti bankovníctví a o možnostech, jak narůstající komplexnosti regulace čelit. Zasedání ESMA se konalo 15. a 16. listopadu a mimo jiné se věnovalo tématům udržitelnosti.

EU A ZAPOJENÍ ČNB DO NÁRODNÍHO KOORDINAČNÍHO MECHANISMU

V roce 2022 se konalo pět zasedání Generální rady ECB, jichž se za ČNB účastnili guvernéri Jiří Rusnok a Aleš Michl, viceguvernér Tomáš Nidetzký a členka bankovní rady Karina Kubelková. Jednání se věnovala zejména hodnocení makroekonomického, fiskálního a měnového vývoje ve světě i v EU, ale i řadě dalších aktuálních témat (včetně přijetí eura v Chorvatsku). Experti ČNB se zapojili do činnosti 13 výborů Evropského systému centrálních bank (ESCB) a velké části jejich podvýborů a pracovních skupin. ČNB rovněž průběžně posuzovala relevantní legislativní návrhy EU a členských států a vybrané materiály ECB formou písemných konzultací ECB.

ČNB se dále zapojila do činnosti věcně příslušných formací Rady EU a jejích pracovních a poradních orgánů. Zástupci ČNB se přímo účastnili jednání např. Hospodářského a finančního výboru nebo Výboru pro hospodářskou politiku.

V roli poradního orgánu vlády se ČNB prostřednictvím Výboru pro EU na pracovní a vládní úrovni a jeho resortních koordinačních skupin podílela na přípravě rámcových pozic ČR ke strategickým a legislativním dokumentům EU a podkladů pro zástupce vlády ČR na příslušná jednání.

MEZINÁRODNÍ MĚNOVÝ FOND A DALŠÍ MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE A RATINGOVÉ AGENTURY

I v roce 2022 ČNB aktivně vstupovala do diskusí týkajících se mezinárodního měnového a finančního systému v rámci Mezinárodního měnového fondu (MMF), kde zastupuje ČR. Jarních zasedání MMF a Světové banky se zúčastnil viceguvernér Marek Mora, výročních zasedání pak guvernér Aleš Michl a členka bankovní rady Karina Kubelková. Hlavními tématy projednávanými v MMF byly v roce 2022 možnosti dobrovolného přesměrování části zvláštních práv čerpání (SDR) přidělených v rámci všeobecné alokace v srpnu 2021, 16. všeobecná revize kvót, reakce na ruskou agresi na Ukrajině a potravinovou a energetickou krizi, již tato agrese vyvolala, či liberalizace a řízení kapitálových toků. Jako věřitel se ČNB zapojovala do pomoci poskytované členskými zeměmi MMF. Probíhalo též hodnocení členských zemí včetně ČR v rámci bilaterálního dohledu MMF. V listopadu 2022 v této souvislosti v Praze proběhla tradiční mise dle článku IV Dohody o MMF.

ČNB NA JEDNÁNÍ
MMF

Stejně aktivní byla ČNB i v dalších mezinárodních organizacích a uskupeních, jejichž je členem. Její zástupci se tak účastnili zejména jednání Banky pro mezinárodní platby a Basilejské konzultační skupiny, která je součástí Basilejského výboru pro bankovní dohled. ČNB participovala na 22. mezinárodní konferenci bankovních dohledů a 34. výroční konferenci skupiny bankovních dohledů ze zemí střední a východní Evropy. Zástupci ČNB se zúčastnili také jednání Regionální konzultační skupiny pro Evropu Rady pro finanční stabilitu či pracovních orgánů Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj.

V roce 2022 ČNB pokračovala rovněž v úzké spolupráci s předními ratingovými agenturami (Moody's, Fitch Ratings a S&P Global) při stanovování suverénního ratingového úvěrového hodnocení ČR. Ratingové hodnocení ČR v roce 2022 zůstalo ze strany všech výše uvedených ratingových agentur nezměněno (Fitch Ratings a Moody's nicméně změnilo výhled ratingového hodnocení z úrovně „stabilní“ na „negativní“).

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE NA FINANČNÍM TRHU

ČNB se v roce 2022 aktivně podílela na činnosti evropských orgánů dohledu (ESA), které se soustředily na další posilování konvergence dohledových postupů národních orgánů dohledu v EU. Ve větší míře se ESA zaměřily mimo jiné na oblast udržitelného financování (ESG) a digitálního finančnictví. V neposlední řadě se věnovaly dopadům ruské invaze na Ukrajinu na finanční trhy.

Pokud jde o problematiku digitalizace finančních služeb, ESA v roce 2022 pokračovaly v přípravách na regulační rámec pro digitální provozní odolnost a na implementaci chystaného souboru pravidel pro kryptoaktiva a poskytování souvisejících služeb. Na žádost Evropské komise ESA připravily příslušné plány implementace, uveřejnily varování pro spotřebitele před riziky souvisejícími s investicemi do kryptoaktiv a vydaly technickou radu k digitálním financím. V oblasti udržitelných financí ESA společně vydaly podpůrné materiály pro usnadnění použití rámce pro zveřejňování informací subjekty finančního trhu a zapojily se do přípravy standardů pro podnikové výkaznictví v oblasti udržitelných financí. Začaly se rovněž více věnovat

problematicke tzv. greenwashingu a analyzovaly otázku možného začlenění ESG rizik do obezřetnostního rámce regulace a dohledu v pojišťovnictví, resp. bankovním sektoru.

Evropský orgán pro bankovníctví (EBA) se v roce 2022 i nadále zaměřoval na implementaci standardů Basel III a na aktivity, kterými byl pověřen v oblastech rámce pro krizové řízení, platebního styku a boje proti praní špinavých peněz. Rovněž probíhaly přípravy celoevropských zátěžových testů a nově zaváděných klimatických zátěžových testů.

Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA) v roce 2022 pokračoval v aktivitách v rámci projektu unie kapitálových trhů. Mimo jiné připravil odpovědi ke konzultačním materiálům Evropské komise týkajícím se kotování cenných papírů a úpravy regulace a dohledu ústředních protistran. Pokračoval rovněž ve snaze o zlepšení dohledu a spolupráce při přeshraničním poskytování investičních služeb. V souvislosti s vývojem situace na Ukrajině v průběhu roku monitoroval vývoj na energetických derivátových trzích.

Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA) se mimo jiné zaměřil na problematiku nedostatečnosti pojistné ochrany v oblasti přírodních katastrof, na hodnocení dopadů klimatických rizik či na nákladovost rizikových investičních životních produktů. Vyhodnocoval rovněž implementaci doporučení ze srovnávacího šetření k posuzování důvěryhodnosti členů správního, řídicího nebo dozorčího orgánu a kvalifikovaných akcionářů pojišťoven.

Členkou rad orgánů dohledu EBA a EIOPA jmenovanou ČNB je Zuzana Silberová, ředitelka sekce dohledu nad finančním trhem, která je zároveň od roku 2020 již podruhé členkou správní rady EIOPA.

Členem rady orgánů dohledu ESMA jmenovaným ČNB je Vojtěch Belling, ředitel sekce regulace a mezinárodní spolupráce, který se pro funkční období od 21. listopadu 2022 do 15. června 2024 stal rovněž místopředsedou ESMA. Od ledna 2021 do listopadu 2022 zastával také funkci člena správní rady ESMA.

JMENOVÁNÍ
VOJTĚCHA
BELLINGA
MÍSTOPŘESEDOU
ESMA

Nedílnou součástí výkonu dohledu ČNB je také spolupráce a výměna informací s partnerskými dohledovými orgány v zahraničí a aktivní zapojení do činnosti kolegií orgánů dohledu. V roce 2022 ČNB působila v celkem sedmi kolegiích orgánů dohledu nad evropskými bankovními skupinami a v jednom případě plnila roli konsolidujícího orgánu dohledu. V první polovině roku se kolegia soustředila mimo jiné na výměnu informací o možných dopadech ruské agrese vůči Ukrajině a souvisejících sankčních opatřeních. ČNB se dále zapojila do činnosti deseti kolegií orgánů dohledu nad evropskými pojišťovacími skupinami a podílela se na aktivitách kolegií orgánů dohledu v oblasti boje proti praní špinavých peněz, přičemž ve třech případech ČNB jakožto domovský orgán dohledu tato kolegia organizovala.

ČNB se v loňském roce aktivně zapojila do činnosti organizací vydávajících mezinárodní standardy v oblasti regulace finančního trhu a dohledu nad ním (IAIS, IOPS, IOSCO). Tyto organizace se soustředily mj. na oblast udržitelných financí a problematiku digitalizace, pozornost věnovaly rovněž dopadům vývoje makroekonomického prostředí a nárůstu geopolitického rizika.

ZAHRANIČNÍ TECHNICKÁ POMOC

ČNB se dlouhodobě věnuje poskytování odborné pomoci zahraničním centrálním bankám a orgánům dohledu a je v této oblasti vyhledávaným partnerem.

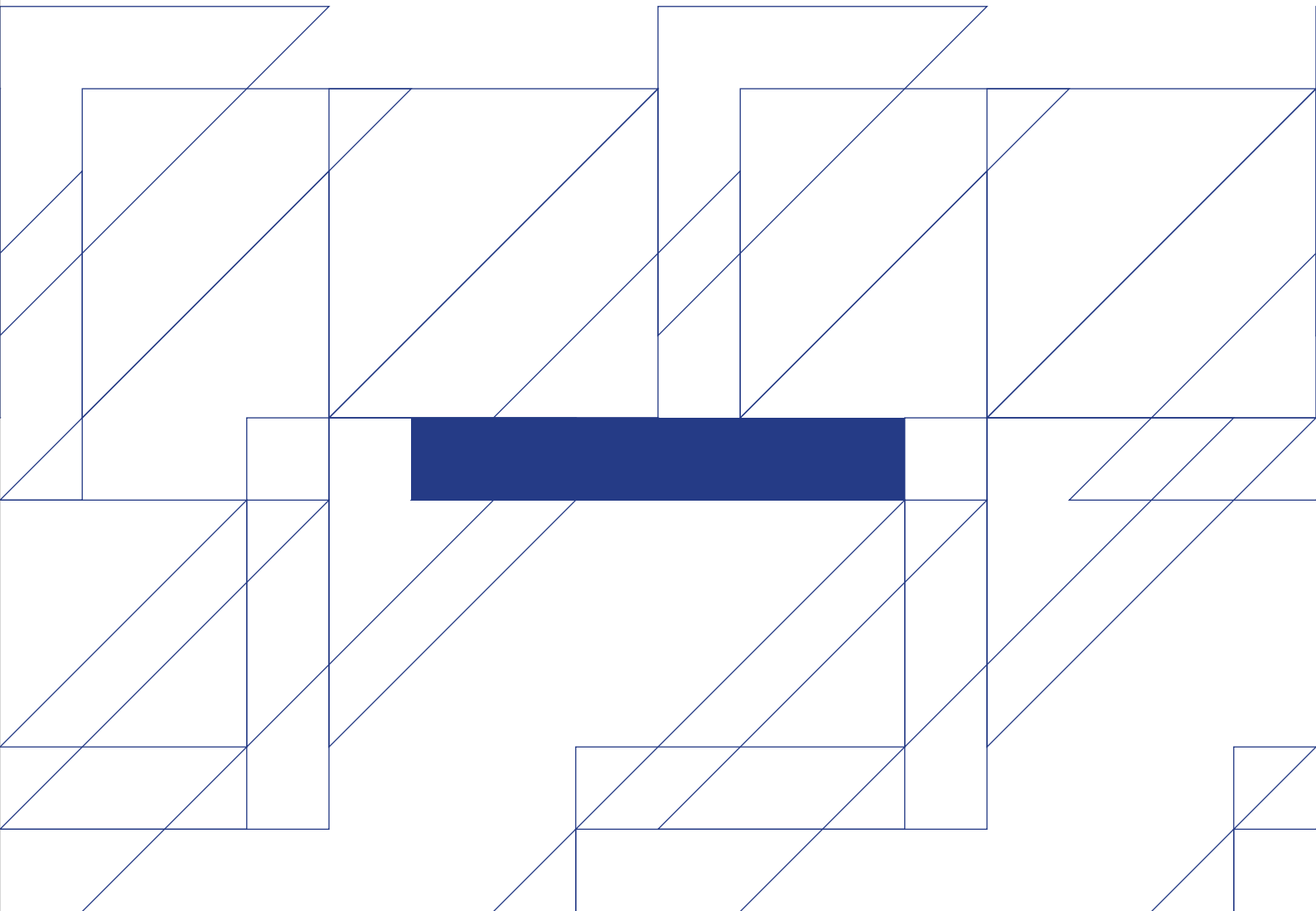
V roce 2022 realizovala prezenčně seminář se zaměřením na problematiku peněžního oběhu a on-line seminář zabývající se tématem *Near-Term Forecasting and Data Analysis*. Ve spolupráci se Světovou bankou také zorganizovala dvoudenní prezenční konzultaci pro experty Agentury dohledu nad kapitálovým trhem Albánie.

Zaměstnanci ČNB poskytovali technickou pomoc i ve spolupráci s MMF. V rámci jeho misí participovali na deseti on-line nebo prezenčních akcích pro centrální banky Gambie, Rwandy, Kapverdských ostrovů, Libérie, Sierry Leone, Malawi a zemí Východoafrického společenství.

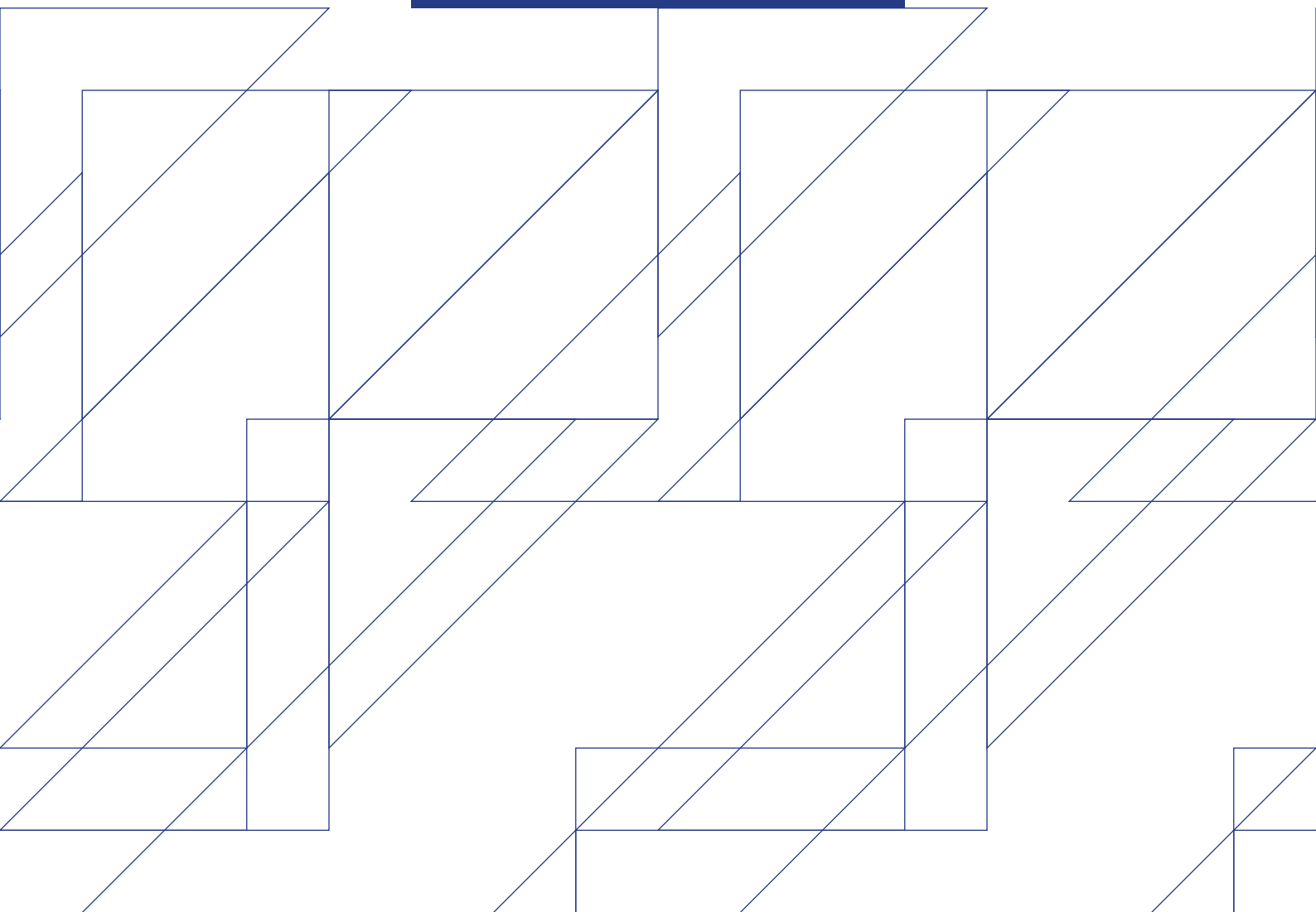
V minulém roce byl také zahájen pokračovací program financovaný z prostředků EU, který je zaměřen na zvýšení odborných kapacit centrálních bank v zemích západního Balkánu s výhledem jejich integrace do ESCB. ČNB se tak v příštích dvou letech bude podílet na realizaci tohoto projektu formou účasti expertů na vzdělávacích aktivitách v oblasti restrukturalizace bank a boje proti praní špinavých peněz.

7

INSTITUCIONÁLNÍ ZMĚNY A CESTA K VYŠŠÍ EFEKTIVITĚ A ÚSPORNOSTI

S účinností od 1. července došlo k obměně bankovní rady ČNB. Prezident republiky jmenoval Aleše Michla guvernérem ČNB, Evu Zamrazilovou viceguvernérkou ČNB a Karinu Kubelkovou a Jana Fraita členy bankovní rady ČNB. Bankovní rada v tomto v novém složení si následně rozdělila kompetence týkající se dohlížení na činnosti ČNB.

Česká národní banka @CNB_cz 1. 7. 2022

...

Nový guvernéř Aleš Michl (@MICHLiq__) dnes osobně v budově České národní banky přivítal nastupující viceguvernéřku Evu Zamrazilovou (@EZamrazilova) a členku bankovní rady Karinu Kubelkovou (@KubelkovaKarina). Je to poprvé v historii banky, kdy v radě zasednou dvě ženy.

PROVOZNÍ ÚSPORY

Nově jmenovaná bankovní rada se prioritně zavázala k podstatnému snížení inflace. Kromě toho rozhodla o tom, že půjde příkladem celé ekonomice v oblasti provozních úspor. Hlavními provozními náklady v ČNB jsou mzdy a benefity. ČNB řídí mzdový vývoj v souladu s dohodou uzavřenou při kolektivním vyjednávání. V roce 2022 a 2023 měly být zaměstnancům mzdy navýšeny podle kolektivní smlouvy o průměrnou roční inflaci navýšenou o 2,5 p. b. To by pro rok 2022 znamenalo nárůst mzdových prostředků o 18,3 %, resp. o 11,6 % v následujícím roce 2023 (podle kolektivní smlouvy se za základ pro výpočet navýšení bere odhad inflace ze Zprávy o měnové politice podzim 2022).

V absolutních číslech by to znamenalo meziroční nárůst celkových osobních nákladů o 379 mil. Kč v roce 2022 a 304 mil. Kč v roce 2023 (+18,8 % v roce 2022 a +12,7 % v roce 2023). To by ale bylo v době rizika rozpoutání mzdově-inflační spirály nepřijatelné. Zároveň se ukázalo, že navázání růstu mezd na inflaci je z makroekonomického pohledu nevhodné. A proto ČNB příslušná ustanovení Kolektivní smlouvy po dohodě s odborovou organizací upravila. Na základě nově uzavřeného dodatku byl nárůst průměrné mzdy pro rok 2022 dojednan ve výši 8,5 % a jako částečnou kompenzaci dostali zaměstnanci ČNB zvýšený benefiční příspěvek určený primárně na penzijní spoření, jehož platnost je časově omezena do konce roku 2023. V konečném důsledku to tedy znamenalo nárůst osobních nákladů v roce 2022 o 314 mil. Kč (tj. o 16 %). Pro rok 2023 bylo úpravou kolektivní smlouvy dohodnuto snížení růstu mzdových prostředků na 4,5 %. Očekáváme, že růst osobních nákladů v roce 2023 bude tedy minimálně o polovinu nižší a bude realizována podstatně větší úspora než v roce 2022.

„ČNB jde příkladem, jak prostřednictvím umírněných mzdových požadavků bojovat s inflací. Vážím si toho, že i odbory si uvědomují svou odpovědnost za cenovou stabilitu v zemi a akceptovaly kompromisní návrh.“

ALEŠ MICHL, GUVERNÉR

Jako projev společenské odpovědnosti centrální banky rovněž zůstaly zmrazeny mzdy členů bankovní rady do doby, než se podaří snížit inflaci. Efektivitu fungování ČNB prověřuje audit všech jejích agend, který bude dokončen v roce 2023 a budou se od něj odvíjet i případné personální úspory.

ŘÍZENÍ A ORGANIZACE

Nejvyšším řídicím orgánem ČNB je bankovní rada. Tvoří ji sedm členů – guvernér, dva viceguvernéři a další čtyři členové bankovní rady. K 31. prosinci 2022 byli členy bankovní rady guvernér Aleš Michl, viceguvernerka Eva Zamrazilová, viceguvernér Marek Mora, členka bankovní rady Karina Kubelková a členové bankovní rady Oldřich Dědek, Jan Frait a Tomáš Holub.

Bankovní rada – složení do 30. června 2022

Zleva: Oldřich Dědek, Aleš Michl, Tomáš Nidetzký,
Jiří Rusnok, Marek Mora, Vojtěch Benda, Tomáš Holub

Bankovní rada – složení k 31. prosinci 2022

Vzadu: Tomáš Holub, Oldřich Dědek,
Karina Kubelková, Jan Fraňt
Vepředu: Eva Zamrazilová, Aleš Michl, Marek Mora

BANKOVNÍ RADA

V souladu s mandátem ČNB bankovní rada stanovuje a provádí měnovou a makrobezřetnostní politiku, rozhoduje o zásadních opatřeních týkajících se dohledu nad subjekty působícími na finančním trhu a řeší případné krize na finančním trhu a krize hotovostního i bezhotovostního peněžního oběhu. Bankovní rada dále určuje pravidla pro spolupráci ČNB s ústředními bankami jiných států, zapojení do aktivit vybraných orgánů EU a spolupráci s mezinárodními finančními institucemi. V její pravomoci je rovněž rozhodování o organizačním uspořádání ČNB a základních působnostech organizačních útvarů ČNB včetně personálního obsazení jejich ředitelů. Schvaluje rozpočet a zásady finančního hospodaření ČNB.

Vedle kolektivního řízení a rozhodování dohlížejí jednotliví členové bankovní rady na činnosti jednotlivých organizačních útvarů podle vymezení stanoveného bankovní radou.

Objem mezd vyplacených členům bankovní rady v roce 2022³

(v Kč)

Člen bankovní rady	Hrubá mzda ¹⁾	Čistá mzda ²⁾
Aleš Michl	4 827 701	3 596 463
Marek Mora	4 739 037	3 494 658
Eva Zamrazilová – od 1. července 2022	2 333 437	1 735 178
Tomáš Holub	3 991 737	2 990 389
Oldřich Dědek	3 959 000	2 929 130
Jan Fraňt – od 1. července 2022	1 949 447	1 472 205
Karina Kubelková – od 1. července 2022	1 972 238	1 473 308
Jiří Rusnok – do 31. července 2022	3 448 644	2 546 273
Tomáš Nidetzký – do 31. července 2022	3 047 086	2 277 032
Vojtěch Benda – do 31. července 2022	2 445 951	1 841 209

1 – Hrubá mzda zahrnuje základní mzdu, odměny za výsledky práce a náhrady mezd podle zákoníku práce. **2** – Čistá mzda je hrubá mzda po odečtení pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, daně z příjmu a solidárního zvýšení daně a připočtení slevy na dani na poplatníka a daňového zvýhodnění na vyživované děti u těch členů bankovní rady, kteří o uplatnění slev požádali. **3** – V této tabulce není zahrnuto peněžité vyrovnání vyplacené členům bankovní rady, jimž skončil v roce 2022 mandát, související se závazkem zdržet se po dobu pěti měsíců výdělečné konkurenční činnosti.

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

Zásadní rozhodnutí týkající se péče o cenovou a finanční stabilitu a dalších úkolů v souladu s právními předpisy vymezenou působností ČNB přijímá bankovní rada. Výkon rozhodnutí bankovní rady a odpovědnost za řízení běžného chodu banky jsou delegovány na ředitele organizačních útvarů.

Organizační strukturu ČNB tvoří ústředí v Praze a šest mimopražských pracovišť v Brně, Ostravě, Plzni, Hradci Králové, Ústí nad Labem a Českých Budějovicích, na kterých jsou dislokována územní pracoviště vybraných organizačních útvarů.

Organizačními útvary ČNB jsou sekce a samostatné odbory. Sekce se dále člení na odbory a v případě sekce peněžní na odbory a pobočky. K plnění rozhodnutí bankovní rady a výkonu činností, které spadají do působnosti více organizačních útvarů a vyžadují jejich úzkou vzájemnou spolupráci, slouží koordinační a poradní orgány – výbory, odborné komise a projekční a koordinační týmy.

ORGANIZAČNÍ A PERSONÁLNÍ ZMĚNY

Novým ředitelem sekce rozpočtu a účetnictví se k 1. dubnu stal Daniel Šafránek. Vedením sekce kancelář byl od 8. července pověřen ředitel odboru organizačního a protokolu Luboš Jemelka. Namísto Jana Fraita, který se stal členem bankovní rady, byl řízením sekce finanční stability od 1. července pověřen Libor Holub, který byl poté od 1. listopadu jmenován ředitelem této sekce.

V průběhu roku 2022 došlo mimo personálních i k několika významnějším organizačním změnám. Odbor dohledu a kontroly kapitálového trhu sekce dohledu nad finančním trhem II byl od 1. ledna nahrazen odborem dohledu a kontroly obchodníků s cennými papíry a odborem dohledu a kontroly fondového investování. Ke stejnému datu byla přesunuta agenda licenčního řízení v oblasti směnárníků ze sekce dohledu nad finančním trhem II do sekce licenčních a sankčních řízení. V agendách etického rámce ČNB v působnosti sekce kancelář došlo kromě vydání nového Etického kodexu ČNB (s účinností od 1. ledna 2022) rovněž k zavedení tzv. vnitřního oznamovacího systému pro přijímání, evidenci a vyřizování oznámení o protiprávním jednání (whistleblowing), včetně tzv. příslušné osoby pro pro-
ověřování oznámení jmenované bankovní radou.

ORGANIZAČNÍ SCHÉMA K 31. PROSINCI 2022

BANKOVNÍ
RADA

Aleš Michl
guvernér

SEKCE KANCELÁŘ

Luboš Jemelka

SEKCE SPRÁVNÍ

Zdeněk Virius

SAMOSTATNÝ ODBOR INTERNÍHO AUDITU

Vladislav Jetenský

SAMOSTATNÝ ODBOR LIDSKÝCH ZDROJŮ

Helena Dybová

Marek Mora
viceguvernér

SEKCE REGULACE A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Vojtěch Belling

SEKCE INFORMATIKY

Milan Zirnšák

Eva Zamrazilová
viceguvernérka

SEKCE ROZPOČTU A ÚČETNICTVÍ

Daniel Šafránek

SEKCE MĚNOVÁ

Petr Král

SAMOSTATNÝ ODBOR RESTRUKTURALIZACE

Radek Urban

Jan Frait
člen bankovní rady

SEKCE DOHLEDU NAD FINANČNÍM TRHEM

Zuzana Silberová

SEKCE BANKOVNÍCH OBCHODŮ

Karel Bauer

Oldřich Dědek
člen bankovní rady

SEKCE PENĚŽNÍ

Tomáš Trtek

SEKCE ŘÍZENÍ RIZIK A PODPORY OBCHODŮ

Jan Schmidt

Tomáš Holub
člen bankovní rady

SEKCE STATISTIKY A DATOVÉ PODPORY

Petr Staněk

SEKCE LICENČNÍCH A SANKČNÍCH ZAŘÍZENÍ

Karel Gabrhel

Karina Kubelková
členka bankovní rady

SEKCE FINANČNÍ STABILITY

Libor Holub

SEKCE DOHLEDU NAD FINANČNÍM TRHEM II

Ladislav Kročák

LIDSKÉ ZDROJE

Zaměstnanci představují pro ČNB spolehlivou základnu, jež jí umožňuje plnit zákonem svěřené cíle a úkoly. Vysoká profesní úroveň zaměstnanců ČNB dovoluje i při snižování nákladů na vzdělávání zaměstnanců efektivně rozvíjet klíčové kompetence a vědomosti potřebné pro zvládnutí nejsložitějších činností centrálního bankovníctví. Významnou výzvou je i pokračující kultivace firemní kultury. Tohoto cíle dosahuje ČNB posilováním týmové spolupráce a podporováním kultury sdílení informací uvnitř ČNB.

NÁBOR A PREZENTACE ČNB NA TRHU PRÁCE

Uplynulý rok představoval výzvu pro nábor nových zaměstnanců. Kromě obsazování řady administrativních pozic poptávala ČNB i množství specialistů v oblasti práva, informačních technologií a ekonomie.

ČNB se i v roce 2022 umístila mezi trojicí nejatraktivnějších zaměstnavatelů pro studenty ekonomického zaměření. Zájemci o zaměstnání nebo stáž v ČNB se mohli se zástupci banky setkat na studentských veletrzích na právnické fakultě Univerzity Karlovy, na Šanci Vysoké školy ekonomické a na iKariéře na ČVUT v Praze a VUT v Brně. Náborový tým ČNB byl k dispozici i návštěvníkům diskusních fór v Hradci Králové a Brně, která pořádala ČNB ve spolupráci s ekonomickými fakultami, a konferencí České společnosti ekonomické a Slovenské ekonomické společnosti.

KARIÉRA V ČNB

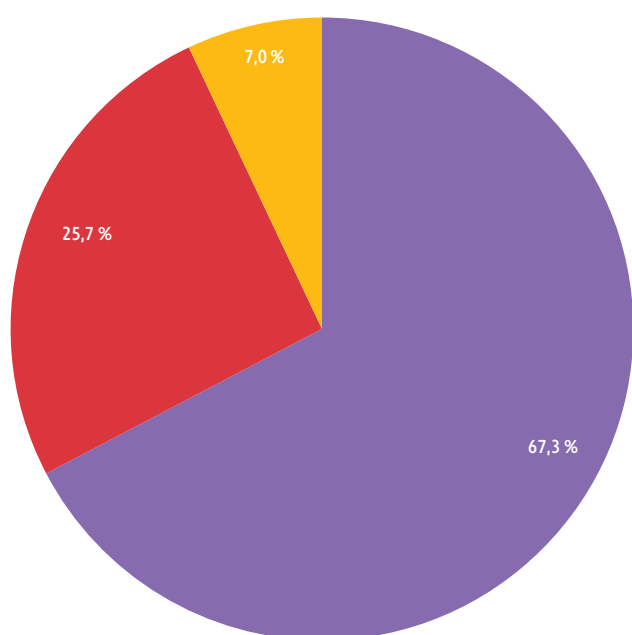
Nejen pro studenty ekonomických oborů nabídla ČNB půlroční stáže v rámci pilotního projektu. Vybraní studenti měli příležitost seznámit se s ČNB a podílet se na konkrétních projektech a úkolech v rámci vybraných týmů. Tento způsob spolupráce se studenty se velmi osvědčil, a proto v něm bude ČNB pokračovat i v dalším období.

ZAMĚSTNANECKÉ VÝHODY

ČNB na základě kolektivní smlouvy poskytuje svým zaměstnancům široké spektrum benefitů. Mezi hlavní patří příspěvky na penzijní a životní pojištění, závodní stravování, zajištění zdravotní péče či příspěvek při dlouhodobé nemoci. V rámci úpravy kolektivní smlouvy byl zaměstnancům v roce 2022 a 2023 dočasně zvýšen příspěvek určený primárně na penzijní spoření a životní pojištění jako částečná kompenzace za nižší mzdový nárůst.

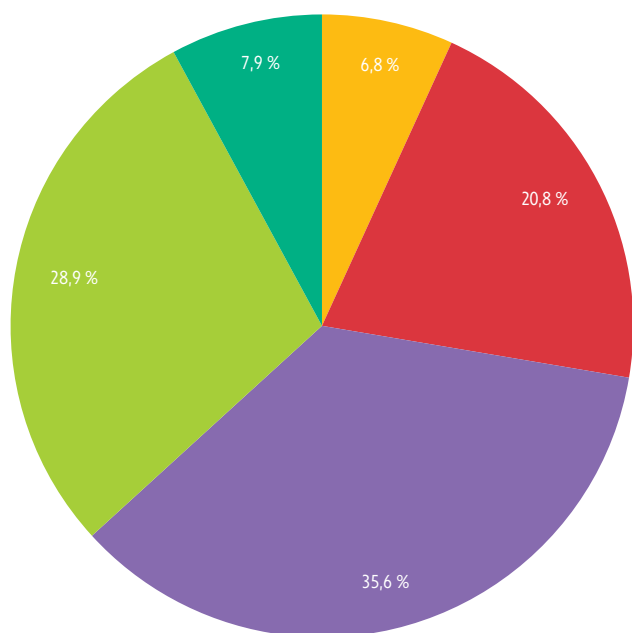
SLOŽENÍ ZAMĚŠTNANCŮ Z HLEDISKA VZDĚLÁNÍ, VĚKU A ZASTOUPENÍ ŽEN A MUŽŮ

Věková struktura zaměstnanců je dlouhodobě stabilní. Oproti tomu struktura zaměstnanců podle nejvyššího dosaženého vzdělání se s postupem let proměňuje v reakci na stále narůstající odborné nároky na činnosti ČNB. V roce 2022 dosáhl podíl vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců 67,3 % (pro srovnání, v roce 2004 činil 41 %).

**Struktura zaměstnanců ČNB
dle nejvyššího dosaženého vzdělání
k 31. prosinci 2022**

- Vysokoškolské vzdělání a doktorské vzdělání
- Vyšší odborné vzdělání, střední vzdělání s maturitou a učební obor s maturitou
- Ostatní – základní vzdělání a učební obor bez maturity

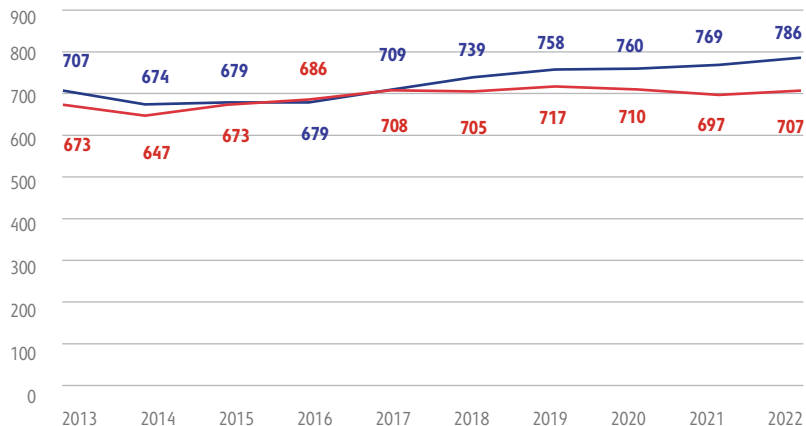
Věková struktura zaměstnanců k 31. prosinci 2022

- do 30
- 30–40
- 40–50
- 50–60
- nad 60

Zastoupení mužů a žen v ČNB je téměř vyrovnané.

Vývoj počtu mužů a žen zaměstnaných v ČNB
v letech 2013–2022

— muži
— ženy

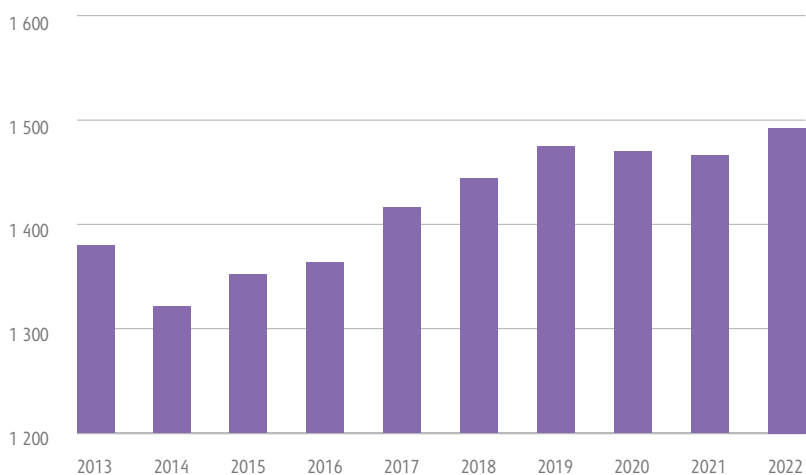
1493

POČET ZAMĚSTNANCŮ
NA KONCI ROKU 2022

K 31. prosinci 2022 pracovalo v centrální bance 1 493 zaměstnanců, tedy o 27 více než na konci roku 2021. Počet zaměstnanců nejvíce narostl v novém Návštěvnickém centru a v oblasti dohledu nad finančním trhem. Současně stoupl i počet pracovních míst na konečných 1 518. Celková míra fluktuace zaměstnanců v roce 2022 činila 5,8 % a oproti roku 2021 se téměř nezměnila.

Počet zaměstnanců v letech 2013–2022

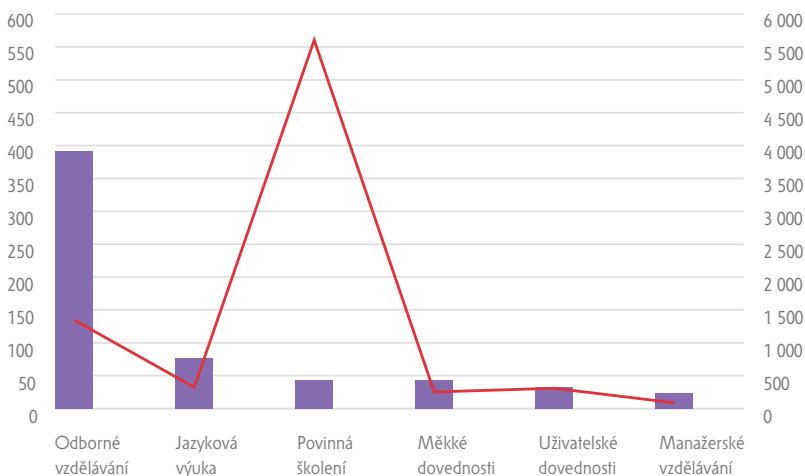
■ Fyzický počet zaměstnanců k poslednímu dni v roce

VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚŠTNANCŮ

Jádro profesního rozvoje v roce 2022 tvořilo odborné vzdělávání spolu se zákonnými a periodickými školeními. Odborné vzdělávání se na celkovém počtu vzdělávacích akcí podílelo 74 %, z toho 40 % proběhlo v rámci spolupráce Evropského systému centrálních bank (ESCB) a dalších mezinárodních institucí. Zaměstnanci se účastnili hybridních školení organizovaných v ČNB, což se ukázalo jako efektivní nástroj k předávání odborných znalostí.

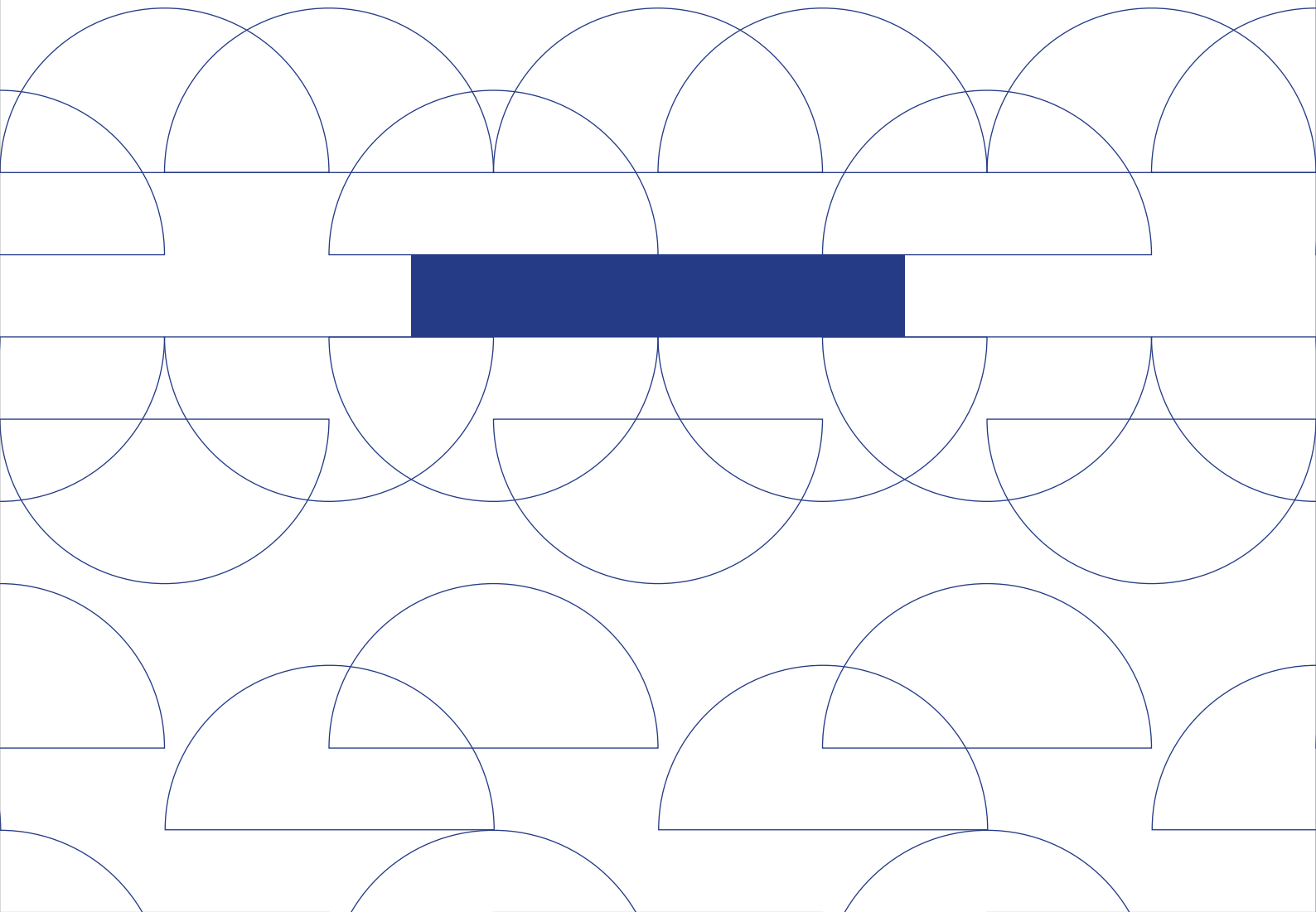
Vedle zvyšování odborných znalostí získávali zaměstnanci nové kompetence i v oblasti manažerských a uživatelských dovedností. Ty jim poskytují nejen možnost profesního růstu, ale také příležitost ke zdokonalování schopnosti profesionálně prezentovat výsledky jejich práce v tuzemsku i v zahraničí, posílení spolupráce a v neposlední řadě i zvýšení odolnosti a adaptace na současné turbulentní změny.

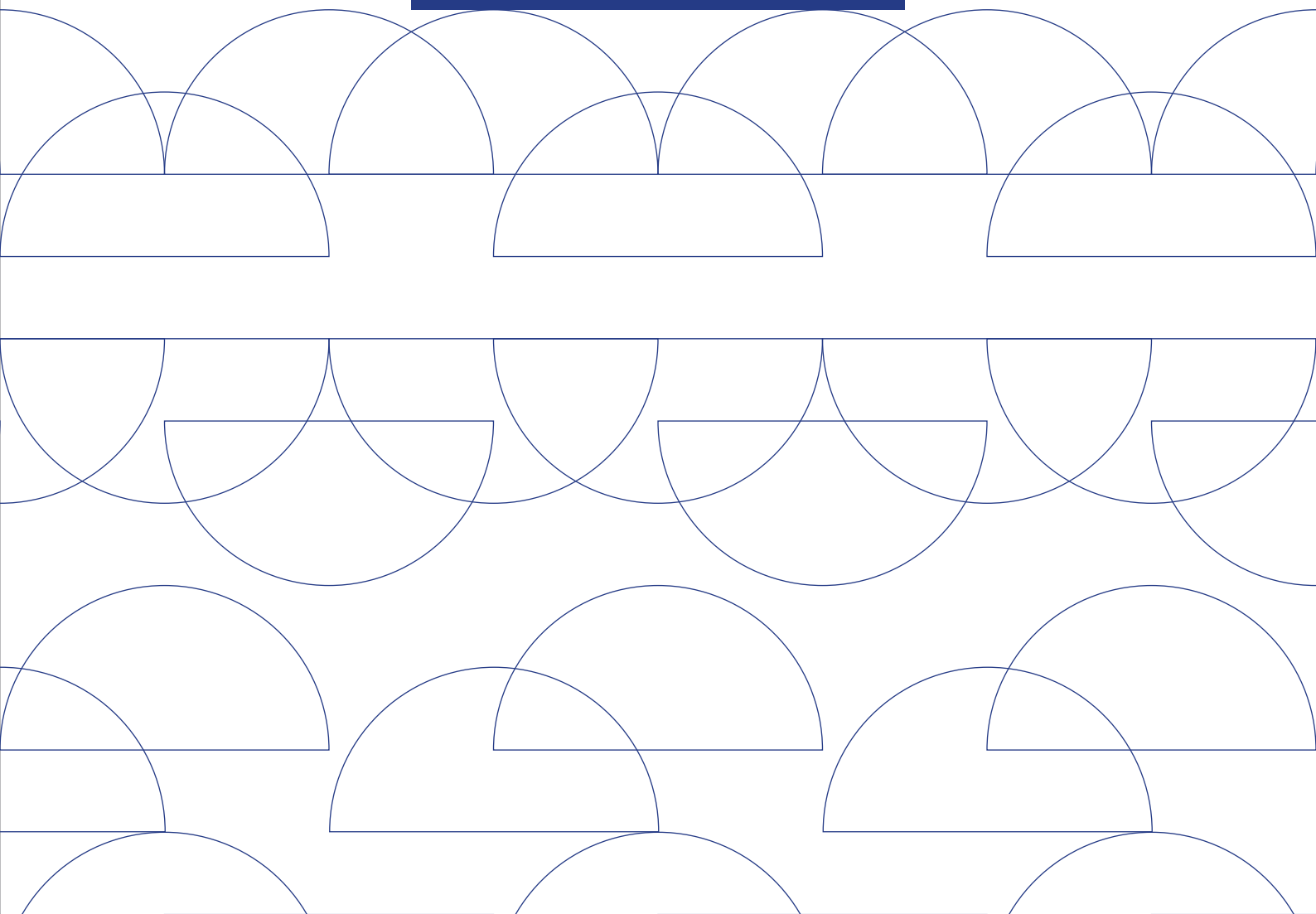
Přehled vzdělávání zaměstnanců ČNB v roce 2022

■ Počet vzdělávacích akcí (levá osa)
— Počet účastníků (pravá osa)

8

ČNB A VEŘEJNOST

WWW.CNB.CZ

FACEBOOK

INSTAGRAM

TWITTER

ČNB se dlouhodobě snaží zvyšovat srozumitelnost své komunikace s důrazem na dodržení principů nezávislosti, otevřenosti, důvěryhodnosti a odbornosti. Proto jsme v roce 2022 s potěšením přijali cenu odborného portálu Central Banking za otevřenou a srozumitelnou komunikaci se širokou veřejností i odborníky a trvalou snahu o další zvyšování transparentnosti. I v roce 2022 jsme se zaměřili na další přibližování témat spojených s prací centrální banky. Ke komunikaci využíváme zejména internetové stránky na adrese www.cnb.cz, sociální média – Facebook, Instagram a Twitter – pořádání akcí pro veřejnost i odborníky a vlastní informační servis. V uplynulém roce odbor komunikace zodpověděl celkem 6 616 telefonických podnětů, odeslal 6 315 odpovědí na elektronická podání a 942 odpovědí na korespondenční podání.

Zkušenosti ukazují, že zdraví celé ekonomiky je do značné míry dáno finančním zdravím obyvatel. Dosahování finanční a ekonomické gramotnosti české veřejnosti je primárně rolí státu a jeho vzdělávacího systému. Nicméně i ČNB může díky své nezávislosti a potřebnému know-how částečně k tomuto cíli přispívat. ČNB tak zároveň činí i se snahou mít na své straně občana, který se orientuje ve finanční a ekonomické oblasti, což usnadňuje a zefektivňuje plnění jejích zákonných úkolů a omezuje případné nekalé praktiky na finančním trhu.

Slavnostním otevřením Návštěvnického centra dne 21. května 2022 se podařilo realizovat klíčový počín ČNB na poli finanční a ekonomické gramotnosti. Cílem projektu bylo od samého počátku více otevřít centrální banku dialogu s veřejností, ale také poskytnout široké veřejnosti a zejména školám vzdělávací programy, jež osvětlují základní principy fungování ekonomiky, peněz a finančního systému. Návštěvnické centrum ČNB přitom navázalo na dosavadní stálé expozice Lidé a peníze v Praze a Brně, které si záhy po svém otevření v letech 2002 a 2016 získaly oblibu především u škol. S otevřením centra je nově doplnila expozice Za měnou.

KOMUNIKACE

Pozornost veřejnosti byla na ČNB v uplynulém roce upřena z mnoha důvodů. Jednak vzhledem k významné obměně bankovní rady, tedy jmenování nového guvernéra, viceguvernéřky a dvou členů bankovní rady k 1. červenci 2022, zároveň v oblasti komunikace měnové politiky byla hlavním tématem celého uplynulého roku rostoucí inflace. Centrální banka, její nejvyšší představitelé i experti se v průběhu celého roku snažili srozumitelně vysvětlovat jak její příčiny, tak kroky, které jsou v kompetenci centrální banky pro její usměrnění zpět na dvouprocentní inflační cíl ČNB. Narostly počty vystoupení představitelů ČNB v médiích, autorských článků i reakcí na přímé dotazy veřejnosti prostřednictvím informačního servisu. Vznikl nový formát pro přímou a otevřenou diskusi zástupců ČNB s veřejností. Tím je diskusní fórum, které se v roce 2022 konalo v Hradci Králové a v Brně. V obou případech ho přitom bylo možné sledovat a klást dotazy vystupujícím i vzdáleně. Speciální komunikaci jsme připravili také k příležitosti ukončení platnosti bankovek 100–2000 Kč s úzkým stříbřitým proužkem. Obsah peněženek české veřejnosti se přitom změnil poprvé po deseti letech (v roce 2011 skončila platnost bankovky 50 Kč). Do popředí zájmu veřejnosti a komunikace ČNB se dostaly také pamětní emise ČNB, a to zejména pamětní bankovka věnovaná jednomu ze zakladatelů české měny Karlu Englišovi a pamětní mince se smaltováním s motivem motocyklu Jawa 250.

**DISKUSNÍ FÓRUM ČNB:
PŘÍBĚH INFLACE, ZODPOVĚDNÉ INVESTOVÁNÍ**

ČNB ČESKÁ
NÁRODNÍ BANKA

gubernér ČNB
Aleš Michl

- **Příběh inflace:**
extrémní nejistota
vs. inflační očekávání
- **Zodpovědné investování:**
kde končí dohled ČNB a začíná
osobní zodpovědnost

Spolupřátelství s
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykovy univerzity

**IIUMI
ECON**

DISKUSNÍ FÓRUM ČNB
23. LISTOPADU • 9.00
Masarykova univerzita v Brně

Po celý rok 2022 se ČNB potýkala s opakovanými stížnostmi veřejnosti týkajícími se zneužití jména ČNB či jejích nejvyšších představitelů v podvodných telefonátech či e-mailech, jejichž cílem je z kontaktovaných osob vylákat citlivé údaje či přístupová hesla k jejich platebním prostředkům. Proti tomuto jednání se ČNB opakovaně vymezila, vysvětlovala, že centrální banka tímto způsobem veřejnost nekontaktuje, a apelovala, aby lidé svá hesla ani přístupové údaje k platebním prostředkům nikomu nesvěřovali.

FINANČNÍ A EKONOMICKÁ GRAMOTNOST

Svémi projekty na podporu finanční a ekonomické gramotnosti se ČNB zaměřuje především na žáky 2. stupně základních škol, studenty středních škol a širokou veřejnost.

FINANČNÍ
A EKONOMICKÉ
VZDĚLÁVÁNÍ

V roce 2022 na webovém rozcestníku, který se věnuje projektům a podkladům na poli finančního a ekonomického vzdělávání, ČNB zveřejnila v pořadí třetí výukovou prezentaci na téma *Inflace – nakažlivý virus ekonomiky*. Prezentace navazuje na již existující výukové materiály ČNB s názvem *Osobní finance – aneb jak proplout bez nehody světem financí* a na téma *Proč vznikají krize?*. Tyto výukové materiály představili autoři a manželé Zlatuše a Luboš Komárkovi na setkání ČNB s učiteli na jaře v Praze a na podzim v Olomouci. Pro učitele byly připraveny dva vyučovací bloky zaměřené na osobní finance, ekonomické krize a inflaci. Na závěr setkání se konala diskuse o výuce finanční gramotnosti v České republice a učitelé sdíleli své zkušenosti z této oblasti. ČNB pak učitele seznámila s nabídkou Návštěvnického centra a jeho expozicemi.

ČNB v roce 2022 nadále využívala také internetový portál Peníze na útěku, který mladé Čechy (18–35 let) učí orientovat se nejen ve světě financí, ale také vést si vyrovnaný domácí rozpočet nebo vytvářet odpovídající rezervy, aby se vyhnuli finančním potížím při neplánovaných událostech. Mezi stěžejní vzdělávací nástroje patřily rovněž edukační příspěvky na sociálních sítích.

AKTIVITY PODPOROVANÉ ČNB

ČNB je podporovatelem a spoluorganizátorem řady partnerských projektů. Jedním z nich je soutěž pro středoškolské studenty Ekonomická olympiáda, jejíž nedílnou součástí je Cena ČNB. Zájemci o cenu ČNB z řad semifinalistů Ekonomické olympiády měli za úkol natočit krátké video na předem určené téma. V roce 2022 se měli zamyslet nad otázkou „*Mají se centrální banky angažovat v ochraně klimatu?*“. Výherce vybrala jako každý rok veřejnost v internetovém hlasování a porota složená z odborníků ČNB. Středoškoláci se mohli zapojit i do soutěže o nejlepší esej na aktuální ekonomické téma, kterou ve spolupráci s ČNB a městem Karviná organizuje Katedra financí a účetnictví Obchodně-podnikatelské fakulty Slezské univerzity v Opavě. Stále větší pozornosti se těší i tradiční celosvětová kampaň Global Money Week, jejímž cílem je bojovat proti chudobě, podporovat finanční gramotnost a šířit osvětu v oblasti finanční prosperity napříč generacemi. ČNB jí i v roce 2022 poskytla záštitu.

PENÍZE NA ÚTĚKU

EKONOMICKÁ
OLYMPIÁDA

CENA ČNB

NÁVŠTĚVNICKÉ CENTRUM ČNB

Nejdůležitějším projektem České národní banky na poli finanční a ekonomické gramotnosti za posledních deset let se stalo Návštěvnícké centrum ČNB, které oslovuje veřejnost širokou škálou aktivit s tématy ekonomie a financí.

Jeho příprava začala v roce 2017 a zapojily se do ní desítky zaměstnanců ČNB – od odborníků na měnovou politiku a finanční systém až po specialisty na úpravy budovy. Základní koncept nové expozice z hlediska jak obsahu, tak architektury a designu vznikl ve spolupráci s renomovanou architektonickou firmou SGL Projekt a dále se vyvíjel ve shodě se vzdělávacími ambicemi ČNB na poli finanční a ekonomické gramotnosti. Součástí procesu byla také příprava lektorovaných programů a edukativních materiálů. Výsledkem je moderní panelová expozice s audiovizuálními prvky a personalizovaným přístupem, která nabízí plnohodnotný zážitek širokému spektru návštěvníků, a to v závislosti na jejich věku a znalostech. Expozice *Za měnou* se věnuje roli moderní centrální banky v ekonomice. V několika zastaveních se návštěvníci mohou seznámit s pozicí ČNB v České republice a ve světě, její činností v oblasti cenové stability, finančního systému, hotovostního oběhu, bezhotovostních plateb a statistiky. Zážitek doplňují elektronické a mechanické interaktivní prvky, které návštěvníkům napomáhají v pochopení a zapamatování problematiky. Prostřednictvím herních prvků a simulací si navíc každý může vyzkoušet, jak náročné je naplňování mandátu centrální banky. Zásadním poselstvím expozice je poznání, že ČNB je součástí života každého občana České republiky, který její činnost svým ekonomickým rozhodováním ovlivňuje.

**NÁVŠTĚVNICKÉ CENTRUM ČNB: OFICIÁLNÍ TRAILER K EXPOZICI
„ZA MĚNOU“ (REŽIE J. STRACH)**

Nově otevřené Návštěvnícké centrum ČNB s sebou zároveň přineslo progresivní koncepci celkového pojetí podpory finanční a ekonomické gramotnosti. Vedle expozic nabízí ve svých prostorách vzdělávací doprovodné programy, webové projekty finanční a ekonomické gramotnosti a pro zájemce o odbornou problematiku z oblasti ekonomie a financí také služby odborné knihovny a Archivu ČNB.

NÁVŠTĚVNICKÉ
CENTRUM

EXPOZICE ČNB

Od zahájení provozu 21. května 2022 do konce roku přivítaly expozice Návštěvnického centra ČNB v Praze na 37 000 návštěvníků, z nichž téměř polovinu tvořili žáci a studenti základních a středních škol. Dalších 3 214 zájemců navštívilo expozice v budově ČNB v Brně. Mimo to do Návštěvnického centra zavítalo 69 mimořádných návštěv, například prezidentka Evropské centrální banky Christine Lagardeová, účastníci numismatického výboru ICOMON nebo váleční veteráni sdružení v České obci legionářské.

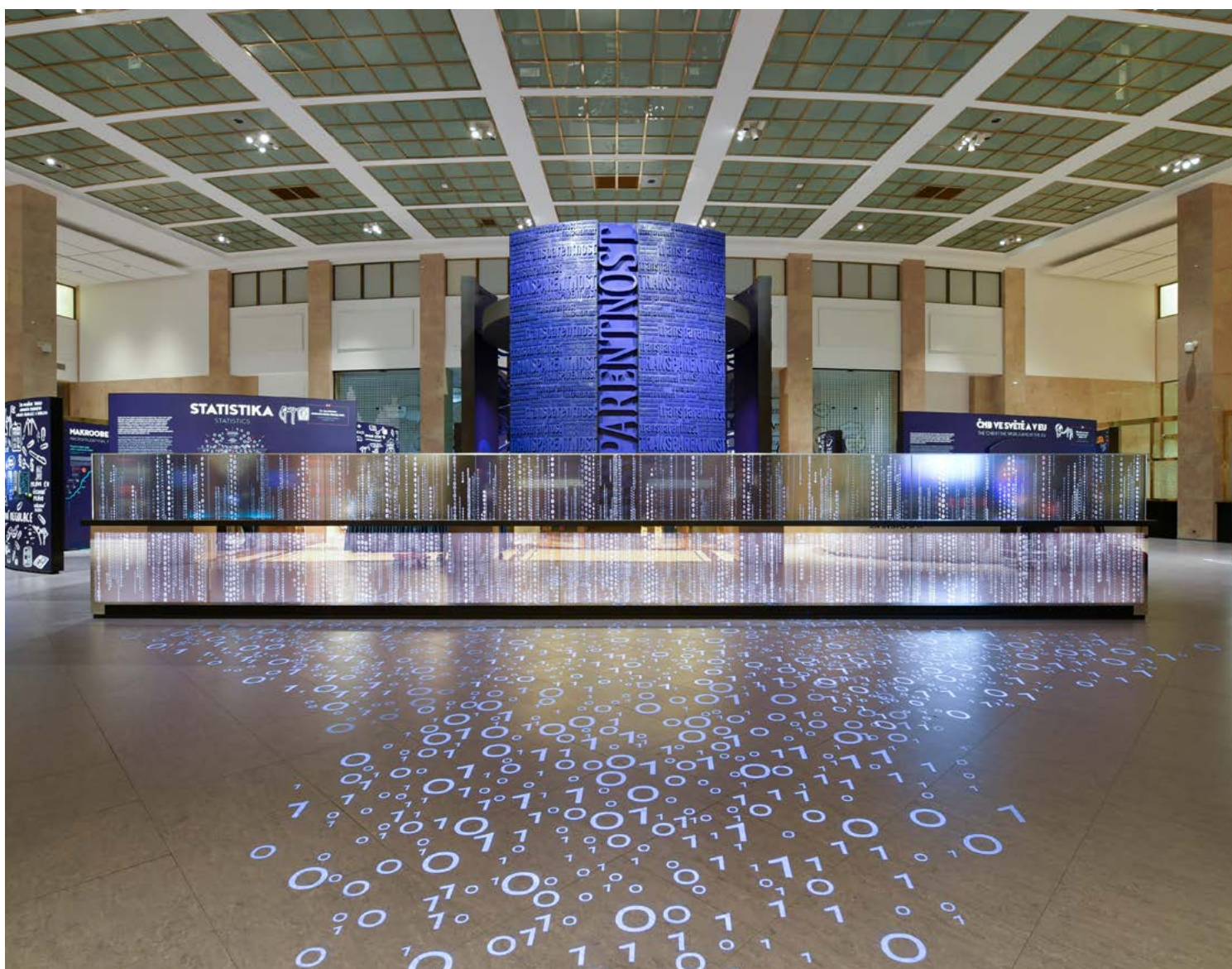
Cílem Návštěvnického centra ČNB je také poskytovat prostor pro nové výstavy a vzdělávací aktivity a nabízet návštěvníkům nová a zajímavá témata z oblasti ekonomie, financí a oborů, které se jich dotýkají. Z tohoto důvodu uspořádalo dvě krátkodobé výstavy. První z nich, nazvaná *Sídlo České národní banky ve fotografii*, nabídla unikátní pohled významného českého fotografa Herberta Slavíka na budovu ústředí České národní banky. Druhá představila u příležitosti 155. výročí narození prvního československého ministra financí Aloise Rašína výběr archivních dokumentů o měnové politice z ministerského období nejen Rašína, ale i Karla Engliše. Při této příležitosti byly v tzv. předtrezoří odhaleny busty obou osobností českého ekonomického myšlení a tvůrců české měny. Nabídku Návštěvnického centra v průběhu roku dále doplnily mimořádné jednodenní aktivity pro širokou veřejnost. Vedle již tradiční *Brněnské muzejní noci*, při níž budovu ČNB v Brně navštívilo 468 návštěvníků, se jednalo o blok divadelních představení *Peníze nerostou na stromech* nebo speciálně koncipované programy věnované Halloweenu a vánočním svátkům.

Součástí vzdělávací práce centra je také příprava materiálů pro zájemce o problematiku peněz a pedagogů. Z tohoto důvodu vzniklo 25 druhů vzdělávacích materiálů. Jedná se například o pracovní listy, které reagovaly na ruskou invazi na Ukrajinu a nabídly dětským uprchlíkům možnost seznámit se s českými penězi a jejich používáním v běžném životě.

Neméně důležitou oblastí činnosti Návštěvnického centra ČNB je také jeho outreach program, tedy nabídka speciálních aktivit, které napomáhají rozšiřovat finanční a ekonomické vzdělání i mimo prostory banky. S mobilními herními stoly,

vzdělávacími aktivitami a odborníky se zájemci mohli v roce 2022 potkat například v Brně na republikovém finále *Odznaku všestrannosti* pořádaném Českým olympijským výborem nebo na *Noci vědců* na vysokých školách v Praze a Brně.

Záhy po svém vzniku navázalo Návštěvnické centrum ČNB spolupráci i s dalšími subjekty, které se podílejí na rozvoji finanční a ekonomické gramotnosti. Své prostory nebo odborné zázemí proto poskytlo projektům pořádaným Institutem pro ekonomické vzdělávání (Ekonomická olympiáda), Českou bankovní asociací (European Money Quiz), ABC Finančního vzdělávání (fingrplay.cz) nebo Československou obchodní bankou (Filipův pohár ekonomické gramotnosti).

92 000

POČET ODBORNÝCH PUBLI-
KACÍ VE FONDECH ODBORNÉ
KNIHOVNY ČNB V ROCE 2022

KATALOG
ODBORNÉ
KNIHOVNY

ARCHIV ČNB

ODBORNÁ KNIHOVNA

Posláním odborné knihovny je poskytovat zaměstnancům ČNB i odborné veřejnosti výpůjční, poradenské, referenční, bibliograficko-informační a rešeršní služby. Elektronický katalog knihovny je dostupný na webových stránkách ČNB.

V roce 2022 knihovna nově nabídla registrovaným čtenářům vzdálený přístup k plným textům dokumentů v Národní digitální knihovně a vzdálený přístup do licencovaných databází a elektronických časopisů.

Celkem odbornou knihovnu využilo v uplynulém roce 2 772 aktivních čtenářů, kteří uskutečnili v on-line či fyzické formě 11 190 návštěv.

ARCHIV ČNB

Specializovaný Archiv České národní banky spravuje a zpřístupňuje archivní dokumenty dokládající dějiny českého a československého finančního systému. Archivní soubory, které jsou v něm uloženy, pocházejí nejčastěji z činnosti československých finančních ústavů a centrálních, veřejnoprávních a obchodních bank a odráží se v nich ekonomický pohled na minulost českých zemí a střední Evropy.

Archiv ČNB spravuje v současné době více než sedm a půl kilometru archiválií, z nichž jsou badatelům předkládány ke studiu ty, které jsou starší třiceti let. V roce 2022 v jeho badatelně uskutečnilo 62 badatelů celkem 237 badatelských návštěv. Kromě toho archiv zpracovává pro širokou veřejnost také rešerše z oboru hospodářských dějin a v roce 2022 takto vyřídil 217 dotazů.

Archiv ČNB představuje své archivní bohatství prostřednictvím výstavních projektů. Vedle krátkodobých výstav v prostorách Návštěvnického centra ČNB nabídl veřejnosti v roce 2022 možnost nahlédnout do svých dokumentů také na dvou dalších výstavách. Participoval jednak na výstavě *Velká Praha 1922–2022*, která proběhla na přelomu září a října 2022 v Galerii S. V. U. Mánes a nabídla unikátní pohled na urbanistický a architektonický vývoj Prahy od vytvoření Velké Prahy v roce 1922. Podílel

se také na výstavě *Největší český bankéř JUDr. Jaroslav Preiss*, která byla zahájena v říjnu 2022 v Knihovně Vysoké školy ekonomické. Archiv ČNB se dále účastnil některých publikačních projektů, jako např. vydání pamětí druhého guvernéra Národní banky Československé Karla Engliše.

KONGRESOVÉ CENTRUM

Jedním z mála míst, která nabízí široké spektrum příležitostí pro setkání odborné veřejnosti v prostředí centrální banky, je její Kongresové centrum. To se po útlumu způsobeném koronavirovou pandemií vrátilo v roce 2022 do plného vytížení. V jeho reprezentativních prostorách se konala setkání nejvyššího vedení ČNB s představiteli centrálních bank jiných států, představiteli finančních trhů, zaměstnaneckých a odborových svazů, ale také s analytiky a novináři. Premiéři České a Slovenské republiky Petr Fiala a Eduard Heger spolu s komisařkou EU pro energetiku Kadri Simsonovou a ministry Jozefem Sikelou a Karlem Hirmanem se v něm společně sešli u příležitosti konání Evropského jaderného fóra. Vedle řady odborných, společenských a sportovních akcí se mezi další mimořádné události pořádané v Kongresovém centru v uplynulém roce řadily např. Exportní fórum, vyhlášení Pojišťovny roku nebo charitativní slavnostní večer Konta Bariéry Nadace Charty 77.

POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

ČNB poskytuje informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) zveřejněním na webových stránkách, zejména na webové adrese www.cnb.cz, nebo žadatelům na základě žádosti. Následující text uvádí údaje týkající se žádostí o informace podle zákona v roce 2022.

1. Počet žádostí o informace podle zákona: 85
2. Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: 5
3. Počet podaných odvolání (rozkladů) proti rozhodnutí: 2
4. Rozsudky soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí ČNB o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace: 0
5. Náklady na proběhlá soudní řízení: 0 Kč
6. Výčet poskytnutých výhradních licencí včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence: 0
7. Počet stížností podaných podle § 16a, důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení: 4

Ve všech čtyřech případech stěžovatelé nesouhlasili s postupem, resp. způsobem vyřízení své žádosti, neboť ČNB neposkytla požadované informace a nevydala rozhodnutí o odmítnutí žádosti. ČNB stížnosti vyřídila postupem podle § 16a odst. 5 zákona, přičemž ve třech případech vydala rozhodnutí o odmítnutí poskytnutí informace. V jednom případě informace žadateli poskytla.

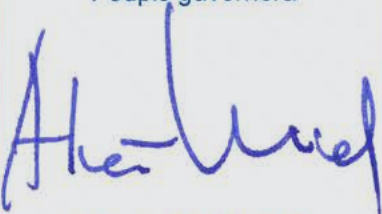

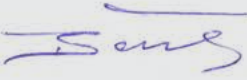
8. Další informace vztahující se k uplatňování zákona:

Počet žádostí přijatých v roce 2022 zůstal na téměř stejné úrovni jako v roce 2021, kdy bylo přijato 86 žádostí. Významnou část žádostí tvořily dotazy vztahující se k dohledové činnosti ČNB ve všech segmentech finančního trhu a dotazy na licenční a sankční činnost. Dále žádosti směřovaly do oblasti statistiky, centrální evidence účtů, legislativy a veřejných zakázek.

**ÚČETNÍ ZÁVĚRKA
A ZPRÁVA AUDITORA
K 31. 12. 2022**

ÚČETNÍ ZÁVĚRKA
ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY
ZA ROK
KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2022

Účetní závěrka byla schválena bankovní radou dne 23. března 2023.

<p>Podpis guvernéra</p> <p>Ing. A. Michl, Ph.D.</p>	<p>Osoba odpovědná za účetnictví Jméno a podpis</p> <p>Ing. D. Šafránek, MBA</p>	<p>Osoba odpovědná za účetní závěrku Jméno a podpis</p> <p>Ing. J. Brázdil, MBA</p>
---	--	---

AKTIVA		Kapitola	2022	2021
			mil. Kč	mil. Kč
1.	Zlaťo	3.1.	15 785	13 483
2.	Pohledávky vůči Mezinárodnímu měnovému fondu	3.2.	143 955	144 298
3.	Pohledávky vůči zahraničí včetně cenných papírů	3.3.	3 058 933	3 705 615
3.1.	Vklady v zahraničních peněžních ústavech a institucích		855 800	1 247 231
3.2.	Cenné papíry		2 186 372	2 446 375
3.3.	Ostatní pohledávky vůči zahraničí		16 761	12 009
4.	Pohledávky vůči bankám v tuzemsku	3.4.	0	0
5.	Hmotný a nehmotný majetek	3.5.	3 376	3 370
5.1.	Hmotný majetek		3 176	3 190
5.2.	Nehmotný majetek		200	180
6.	Ostatní aktiva	3.6.	14 651	6 995
6.1.	Ostatní finanční aktiva		7 518	5 128
6.2.	Ostatní		7 133	1 867
AKTIVA CELKEM			3 236 700	3 873 761
PASIVA		Kapitola	2022	2021
			mil. Kč	mil. Kč
1.	Bankovky a mince v oběhu	3.7.	709 477	731 098
2.	Závazky vůči Mezinárodnímu měnovému fondu	3.2.	136 536	137 353
3.	Závazky vůči zahraničí	3.8.	235 320	194 643
3.1.	Přijaté úvěry ze zahraničí		229 943	134 897
3.2.	Ostatní závazky vůči zahraničí		5 377	59 746
4.	Závazky vůči bankám v tuzemsku	3.9.	2 075 779	2 326 085
4.1.	Přijaté úvěry		1 896 729	2 132 933
4.2.	Rezervy bank		112 131	105 752
4.3.	Ostatní závazky vůči bankám		66 919	87 400
5.	Závazky vůči státu a ostatním veřejným institucím	3.10.	512 218	540 217
6.	Ostatní pasiva	3.11.	48 577	13 743
7.	Rezervy	3.12.	0	0
8.	Oceňovací rozdíly	3.13.	4 523	4 497
9.	Základní kapitál	3.13.	1 400	1 400
10.	Fondy	3.13.	0	0
11.	Neuhrazená ztráta z předchozích období	3.13.	-75 275	-37 536
12.	Zisk nebo ztráta za účetní období	3.13.	-411 855	-37 739
PASIVA CELKEM			3 236 700	3 873 761

PODROZVAHA		Kapitola	2022	2021
			mil. Kč	mil. Kč
1.	Vydané záruky	3.17.	804	804
2.	Poskytnutý příslib úvěrů a půjček	3.2.	15 578	16 060
3.	Pohledávky ze spotových a termínových operací	3.17.	307 639	402 985
4.	Závazky ze spotových a termínových operací	3.17.	307 005	403 737
5.	Přijaté záruky	3.17.	0	0
6.	Přijaté kolaterály	3.17.	92 344	60 677
VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY		Kapitola	2022	2021
			mil. Kč	mil. Kč
1.	Výnosy z úroků a podobné výnosy	3.14.	29 062	15 525
1.1.	Úroky z cenných papírů s pevnými výnosy		23 503	15 111
1.2.	Ostatní		5 559	414
2.	Náklady na úroky a podobné náklady	3.14.	-167 493	-33 992
3.	Výnosy z akcií a podílů		14 299	11 414
4.	Výnosy z poplatků a provizí		547	654
5.	Náklady na placené poplatky a provize		-216	-262
6.	Zisk nebo ztráta z finančních operací	3.15.	-284 655	-27 876
6.1.	Kurzové rozdíly a rozpětí		-41 308	-90 336
6.2.	Ostatní		-243 347	62 460
7.	Ostatní provozní výnosy		834	973
7.1.	Výnosy z emise bankovek a mincí		668	802
7.2.	Ostatní		166	171
8.	Ostatní provozní náklady		-1 120	-1 498
8.1.	Náklady na tisk bankovek a ražbu mincí		-1 040	-1 420
8.2.	Ostatní		-80	-78
9.	Správní náklady	3.16.	-2 778	-2 382
9.1.	Náklady na zaměstnance		-2 327	-2 013
9.1.1.	Mzdy a platy		-1 561	-1 409
9.1.2.	Sociální a zdravotní pojištění		-524	-468
9.1.3.	Vzdělávání a zaměstnanecké benefity		-242	-136
9.2.	Ostatní správní náklady		-451	-369
10.	Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	3.5.	-335	-311
11.	Rozpuštění opravných položek a rezerv k pohledávkám a zárukám	3.12.	0	18
12.	Odpisy, tvorba a použití opravných položek a rezerv k pohledávkám a zárukám	3.12.	0	-2
13.	Zisk nebo ztráta za účetní období		-411 855	-37 739

1. VŠEOBECNÉ INFORMACE

Česká národní banka (dále jen „Banka” nebo „ČNB”) je ústřední bankou České republiky (dále také „ČR”), orgánem vykonávajícím dohled nad finančním trhem a orgánem příslušným k řešení krize na finančním trhu. Je zřízena Ústavou České republiky, vznikla dne 1. ledna 1993 rozdělením Státní banky československé na Českou národní banku a Národní banku Slovenska. Svou činnost vyvíjí v souladu se zákonem č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ČNB”), a dalšími právními předpisy. Sídlí v Praze 1, Na Příkopě 28. Identifikační číslo organizace je 48136450. Banka má 7 územních pracovišť v Praze, Ústí nad Labem, Plzni, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Brně a Ostravě.

Hlavním cílem Banky je péče o cenovou stabilitu, dále pečuje o finanční stabilitu a bezpečné fungování finančního systému v ČR. Pokud tím není dotčen její hlavní cíl, podporuje obecnou hospodářskou politiku vlády vedoucí k udržitelnému hospodářskému růstu a obecné hospodářské politiky v Evropské unii v souladu s cíli Evropské unie. Banka jedná v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství.

Banka určuje měnovou politiku, vydává bankovky a mince, řídí peněžní oběh, platební styk a zúčtování bank a poboček zahraničních bank. Vykonává dohled nad subjekty působícími na finančním trhu (zejména banky, družstevní záložny, obchodníci s cennými papíry, emitenti cenných papírů, subjekty kolektivního investování, pojišťovny, penzijní fondy, poskytovatelé spotřebitelských úvěrů), vykonává dohled ve vymezené oblasti ochrany spotřebitele u subjektů působících na finančním trhu, jež podléhají dohledu ČNB podle jiných právních předpisů. Jako ústřední banka poskytuje bankovní služby státu a veřejnému sektoru, vede účty organizacím a osobám napojeným na státní rozpočet. Na základě dohody s Ministerstvem financí ČR (dále jen „MF”) provádí, v souladu s rozpočtovými pravidly, operace spojené s emisemi státních dluhopisů a investicemi na finančních trzích. Dále nakládá s devizovými rezervami a provádí další čin-

nosti podle zákona o ČNB a podle zvláštních právních předpisů.

Banka při plnění svých úkolů spolupracuje s ústředními bankami jiných států, s orgány dohledu nad bankami a finančními trhy jiných států, s mezinárodními finančními institucemi a mezinárodními orgány zabývajícími se dohledem nad finančním trhem a sjednává s nimi příslušné dohody.

ČNB je součástí Evropského systému centrálních bank a podílí se na plnění jeho cílů a úkolů. Dále je součástí Evropského systému dohledu nad finančním trhem a spolupracuje s Evropskou radou pro systémová rizika a evropskými orgány dohledu nad finančními trhy.

Banka je při plnění svých úkolů nezávislá na pokynech prezidenta ČR, Parlamentu ČR, vlády ČR, správních úřadů, orgánů Evropské unie, vlád členských států Evropské unie či jiných subjektů. V zákonem stanoveném rozsahu má informační povinnost vůči Poslanecké sněmovně, Senátu, vládě a veřejnosti. Banka a vláda se vzájemně informují o zásadách a opatřeních měnové, makrobezpečnostní a hospodářské politiky.

Ze svých výnosů Banka hradí náklady na svoji činnost. Vytvořený zisk používá k doplňování rezervního fondu a dalších fondů vytvářených ze zisku a k ostatnímu použití zisku v rozpočtované výši. Zbývající zisk odvádí do státního rozpočtu. Nejpozději do 3 měsíců po skončení kalendářního roku Banka předkládá Roční zprávu o výsledku svého hospodaření k projednání Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

Nejvyšším řídicím orgánem je bankovní rada ČNB, jejímiž členy jsou guvernér, dva viceguvernéři a další čtyři členové bankovní rady. Členy bankovní rady jmenuje a odvolává prezident ČR. Členové bankovní rady jsou jmenováni na dobu šesti let, a to nejvýše dvakrát. Bankovní rada mj. určuje měnovou a makrobezpečnostní politiku, nástroje pro její uskutečňování a rozhoduje o opatřeních v oblasti dohledu nad finančním trhem.

K 31. prosinci 2022 pracovala bankovní rada v tomto složení (včetně uvedení konce funkčního období):

Ing. Aleš Michl, Ph.D.
guvernér Banky, do 30. června 2028

Ing. Marek Mora, M.E.
viceguvernér Banky, do 12. února 2023

doc. Ing. Eva Zamrazilová, CSc.
viceguvernérka Banky, do 30. června 2028

prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc.
člen bankovní rady, do 12. února 2023

prof. Dr. Ing. Jan Frait
člen bankovní rady, do 30. června 2028

doc. Mgr. Tomáš Holub, Ph.D.
člen bankovní rady, do 30. listopadu 2024

Ing. Karina Kubelková, Ph.D., MBA
členka bankovní rady, do 30. června 2028

Jménem ČNB jedná navenek guvernér. Guvernéra zastupuje, v plném rozsahu, jím pověřený/á viceguvernér/ka.

2. ÚČETNÍ POSTUPY

2.1. Základní zásady vedení účetnictví

Účetní závěrka je sestavena v souladu se zákonem o účetnictví, vyhláškou č. 501/2002 Sb. vydanou MF a též s českými účetními standardy pro finanční instituce a v souvislosti s finančními nástroji v souladu s vyhláškou též s mezinárodními účetními standardy (IFRS). Věrně odráží finanční pozici ČNB, její finanční operace a jejich výsledky. Uspořádání, obsahové vymezení a rozsah položek přílohy účetní závěrky bylo zvoleno v souladu s pravidly stanovenými Evropskou centrální bankou pro účetnictví a finanční vykazování v Evropském systému centrálních bank. Z tohoto důvodu neobsahuje příloha účetní závěrky veškeré informace požadované dle účetních standardů IFRS, které jsou koncipovány primárně pro komerční subjekty.

Při sestavování účetní závěrky se vychází z předpokladu nepřetržitého trvání Banky a z principu historických pořizovacích cen, který je modifikován oceňováním derivátů, akcií, zlata a jiných cenných papírů reálnou hodnotou.

Účetní závěrka obsahuje rozvahu, výkaz zisku a ztráty a související přílohu.

Není-li uvedeno jinak, jsou částky vyjádřeny v milionech českých korun (dále jen „mil. Kč“). Celkové částky v tabulkách (součty a mezisoučty) nemusí odpovídat součtu dílčích částek z důvodu zaokrouhlování.

2.2. Cizí měny a zvláštní práva čerpání

Operace v cizích měnách se přepočítávají na české koruny kurzem platným ke dni účetní operace. Majetek a závazky, uváděné v cizích měnách, jsou přepočteny na české koruny kurzem devizového trhu k rozvahovému dni.

Směnné kurzy	Množství	31. 12. 2022	31. 12. 2021
EUR	1	24,115	24,860
USD	1	22,616	21,951
JPY	100	17,152	19,069
GBP	1	27,200	29,585
CHF	1	24,496	24,066
CAD	1	16,706	17,275
AUD	1	15,373	15,919
SEK	1	2,167	2,425
SDR	1	30,098	30,723
CNY	1	3,279	3,458
DKK	1	3,243	3,343
NOK	1	2,294	2,488
PLN	1	5,152	5,408
XAG	1	17,429	16,138
XAU	1	1 319,893	1 274,157
XPT	1	744,486	683,559

Veškeré realizované a nerealizované kurzové zisky a ztráty jsou vykázány ve výkazu zisku a ztráty v položce zisk nebo ztráta z finančních operací, kromě kurzových rozdílů z kapitálových nástrojů zařazených do portfolia oceňovaného proti účtům vlastního kapitálu, které jsou vykázány ve vlastním kapitálu (viz kapitola 2.4.).

Vzhledem k tomu, že kurzové rozdíly jsou pro ČNB jednou z nejvýznamnějších položek výkazu zisku a ztráty a vzhledem k tomu, že kurzové riziko je pro centrální banku specifické, je sledováno a řešeno odděleně od ostatních finančních rizik. V souladu s § 19 IAS 1 jsou kurzové rozdíly účtovány vždy odděleně od ostatních oceňovacích rozdílů, a to i v případě finančních nástrojů oceňovaných na reálnou hodnotu proti účtům nákladů a výnosů.

2.3. Zlato a ostatní drahé kovy

Z hlediska účetnictví a oceňování dělí Banka zásoby drahých kovů do 4 skupin:

- a) **Zásoba dlouhodobě držená** – zlato uložené v zahraničí (obchodovatelné slitky) a drahé kovy v Ban-ce dlouhodobě držené (slitky, mince, medaile).
- b) **Zásoba provozní** – drahé kovy určené na výrobu mincí (slitky, polotovary na výrobu mincí, tzv. střížky, demonetizované mince aj.). Do této zásoby se drahé kovy buď dokupují, nebo se do ní přesouvají z dlouhodobě držené zásoby, případně ze zásoby peněz.
- c) **Zásoba ve sbírkových souborech** – sbírky mincí, medailí, padělků, vzory platidel aj.
- d) **Zásoba peněz** – platné mince z drahých kovů. Neúčtuje se o nich v rozvaze jako o zlatu a ostatních dra-hých kovech, ale evidují se v podrozvahové evidenci jako platné oběživo v jejich nominální hodnotě.

Zlato ve skupině a), b) a c) je považováno za měnu a přeceňuje se na reálnou hodnotu do výsledku hospo-daření. Zásoba ve skupině a) a b) se vykazuje v položce Zlato (viz kapitola 3.1.) a zásoba ve skupině c) se vyka-zuje v rámci položky Hmotný majetek (viz kapitola 3.5.).

2.4. Cenné papíry

ČNB nemá v současné době žádný režim nákupu tu-zemských cenných papírů. Zahraniční dluhové cenné papíry a akcie, které jsou drženy v rámci devizových rezerv, jsou vykázány v rámci pohledávek vůči zahra-ní. Jedná se o cenné papíry obchodované na peněž-ním a kapitálovém trhu. Většina portfolií dluhových cenných papírů je spravována sekci bankovních ob-chodů. Portfolio MBS (americké cenné papíry zajiš-těné hypotékami, tzv. „Mortgage-Backed Securities“) je spravováno externími manažery. Akcie jsou rovněž spravovány částečně sekci bankovních obchodů a čás-tečně externími manažery. Všechna akciová portfolia mají investiční strategii spočívající v maximální do-sažitelné replikaci (tzv. pasivní replikace) vybraných akciových indexů vyspělých ekonomik.

Akcie a podíly představující členství v mezinárod-ních institucích, případně jiné dlouhodobě držené akcie a podíly vykazuje Banka v ostatních finančních aktivech. Banka nemá účasti s rozhodujícím nebo pod-statným vlivem.

Banka klasifikuje všechny dluhové cenné papíry ve svém portfoliu jako cenné papíry oceňované reálnou hodnotou proti účtům nákladů nebo výnosů, a to z ná-sledujících důvodů:

- řízení a vyhodnocování portfolií je prováděno na základě reálné hodnoty nástrojů, přičemž cílem je maximalizace výnosu při zachování stanovených pravidel pro řízení rizika a likvidity,
- durace portfolií je operativně řízena pomocí deri-vátů (swapů a futures), které jsou průběžně pře-ceňovány na reálnou hodnotu proti účtům nákladů a výnosů,
- zahrnutí všech výnosů i nákladů z devizových re-zerv do výsledku hospodaření je nejprehlednějším způsobem jejich vykazání pro čitatele účetních výkazů.

Akcie Banka zatřídila rovněž do kategorie oceňované reálnou hodnotou proti účtům nákladů nebo výnosů. O všech akciových portfoliích účtuje Banka souhrnně na základě informací od správce účtu cenných papírů, případně externích manažerů.

Cenné papíry (s výjimkou akcií a podílů v meziná-rodních institucích) jsou oceňovány ve většině přípa-dů cenami přímo z jednotlivých trhů cenných papírů. Ceny jsou získávány z následujících zdrojů:

- pro dluhopisy nabídková cena („bid“) dle agentury Bloomberg,
- pro MBS cena dodaná Intercontinental Exchange (ICE),
- pro akcie závěrkové ceny z burzy, na níž jsou pří-slušné akcie obchodovány.

V ojedinělých případech, kdy se dodavateli cen nepo-daří získat dostatek informací z likvidních trhů, jsou ceny spočteny pomocí modelů na základě tržních dat. Systematicky představují výjimku Commercial papers (agentura Bloomberg tyto cenné papíry nekotuje). Tyto dluhopisy jsou oceňovány metodou současné hodnoty budoucích cash-flow s využitím výhradně zjistitelných

tržních ukazatelů. Jako tržní úroková míra je pro Commercial Papers používána úroková míra dosahovaná stejnými emitenty na primárním trhu CP.

Akcie a podíly, představující členství v mezinárodních institucích, Banka klasifikovala jako cenné papíry oceňované reálnou hodnotou proti účtům vlastního kapitálu. Akcie v Bance pro mezinárodní platby (dále jen „BIS“), podíl ve Společnosti pro celosvětovou mezibankovní finanční telekomunikaci (dále jen „SWIFT“) a v Evropské centrální bance (dále jen „ECB“) jsou neobchodovatelné a jejich držba vyplývá z členství ČNB v těchto institucích. Nejlepším možným odhadem reálné hodnoty podílů v ECB a SWIFT je pořizovací cena (viz kapitola 3.6.). Podíl v BIS je oceněn jako podíl ČNB na splacené části čistých aktiv (nebo kapitálu) BIS snížený o 30 %, což odpovídá způsobu určení hodnoty akcií používanému BIS.

Cenné papíry a podíly jsou při prvotním zachycení oceněny pořizovací cenou, jejíž součástí jsou přímé transakční náklady. U dluhových cenných papírů jsou, od okamžiku sjednání spotového obchodu na nákup/prodej cenného papíru do okamžiku vypořádání pohledávky/závazky z cenného papíru, vykázány v podrozvaze a dále přeceňovány z titulu pohybu tržních cen. Zisky a ztráty z přecenění nevypořádaných obchodů se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce 6.2. V okamžiku realizace obchodu je cenný papír z podrozvahy odúčtován a je zaúčtován na rozvahovém účtu cenných papírů. Cena dluhopisu je postupně zvyšována (případně snižována) metodou efektivní úrokové míry o úrokové výnosy (úrokové náklady). U cenných papírů s proměnlivou úrokovou sazbou je pro výpočet úrokových výnosů z kupónů použita lineární metoda. V případě dluhopisů s proměnlivou nominální hodnotou (inflation linked bonds) se úrokové výnosy mění v závislosti na změnách inflačních koeficientů. Úroky z dluhopisů jsou vykázány ve výkazu zisku a ztráty v položce 1.1. Při prodeji cenného papíru je účtován realizovaný zisk nebo ztráta z prodeje jako rozdíl mezi prodejní cenou a současnou hodnotou cenného papíru v účetnictví k okamžiku prodeje. Zisky a ztráty z prodejů se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce 6.2.

Zisky a ztráty, vyplývající ze změny reálné hodnoty cenných papírů oceňovaných reálnou hodnotou proti účtům nákladů nebo výnosů, se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce 6.2. Zisky a ztráty ze změny reálné hodnoty akcií představujících účasti, se vykazují přímo ve vlastním kapitálu.

Dividendy z akcií oceňovaných proti účtům vlastního kapitálu i z akcií oceňovaných reálnou hodnotou proti účtům nákladů nebo výnosů, jsou vykázány ve výkazu zisku a ztráty v položce 3.

2.5. Repo operace a zápůjčky cenných papírů

Cenné papíry, koupené nebo zapůjčené na základě smluv o koupi a zpětném prodeji, se nevykazují v rozvaze. Cenné papíry, prodávané nebo půjčené na základě těchto smluv, jsou ponechány v jejich původním portfoliu v rozvaze. Peněžní toky z těchto operací jsou vykázány ke dni vypořádání jako přijaté nebo poskytnuté úvěry. Hodnota přijatých cenných papírů v reverzních repo operacích či na základě smluv o půjčkách cenných papírů je vykazována v podrozvahové evidenci v přijatých kolaterálech.

Zahraniční cenné papíry, uložené u zahraničních depozitářů, mohou být využity v zápůjčních programech (tzv. „securities lending“) prováděných depozitáři, kde depozitář vystupuje v roli agenta nebo přímého vypůjčovatele.

Zápůjční program agentského typu spočívá v zápůjčování cenných papírů třetím stranám a Banka za ně obdrží jiné cenné papíry jako kolaterál. Přijatý kolaterál je evidován v podrozvaze, cenné papíry v reálné hodnotě zůstávají v rozvaze.

V případě automatického zápůjčního programu Banka neobdrží přímo kolaterál, ale depozitář garantuje navrácení vypůjčených cenných papírů nebo jejich peněžního ekvivalentu.

U obou těchto způsobů zápůjčního programu zůstávají cenné papíry v původním ocenění v bilanci Banky; výnosy z těchto operací se vykáží ve výkazu zisku a ztráty v položce 4.

2.6. Bankovky a mince v oběhu

Bankovky a mince v oběhu představují závazek Banky z titulu emitovaných bankovek a mincí. Náklady na tisk bankovek a ražbu mincí se účtují přímo do nákladů.

2.6. Pohledávky a závazky vůči mezinárodnímu měnovému fondu

Pohledávky vůči Mezinárodnímu měnovému fondu (dále jen „MMF“) vyplývají z členství ČR v této mezinárodní instituci. Zahrnují členský vklad, rezervní pozici, prostředky Banky v SDR, poskytnutou bezúročnou půjčku v rámci programu MMF na podporu chudých rozvojových států a úvěrový rámec poskytnutý MMF.

Členský vklad a rezervní pozice tvoří členskou kvótu v MMF. Členský vklad představuje podíl na kvótě MMF hrazený v Kč a rezervní pozice je podíl na kvótě hrazený cizí měnou a je součástí devizových rezerv. Kvóta je denominována ve zvláštních právech čerpání (Special Drawing Rights – dále jen „SDR“), ale vyjádřena v domácí měně. Přepočet do korun je proveden kurzem stanoveným MMF.

Závazky vůči MMF tvoří vklady MMF v ČNB, které odráží držbu Kč MMF, bezúročnou směnku (nesplacená část členského vkladu v Kč) a alokaci SDR.

Pohledávky a závazky vůči MMF jsou vykázány brutto metodou, tj. pohledávky a závazky se nekompenzují.

2.7. Emitované cenné papíry

Emitované poukázky ČNB jsou vykazovány v rozvaze kompenzovaně s poukázkami v držení ČNB. Banka eviduje celý objem emise svých poukázek ve vlastním držení a používá je pouze jako kolaterál v repo operacích s bankami v tuzemsku (viz kapitola 3.9.).

2.9. Finanční deriváty

Z hlediska druhu derivátu Banka provádí pevné termínové operace (forwardy, swapy a futures), které dále člení z hlediska podkladových nástrojů na úrokové (zahrnují také deriváty nad dluhopisy), měnové a akciové. O derivátech se účtuje na podrozvahových i rozvahových účtech.

Na podrozvahových účtech se, od okamžiku sjednání derivátu do okamžiku posledního vypořádání, účtují pohledávky a závazky z těchto derivátů v hodnotě podkladového nástroje, a to buď nominální (swapy) nebo sjednané (forwardy, futures). Tyto pohledávky a závazky se dále přeceňují z titulu změn měnových kurzů.

Na rozvahových účtech se deriváty účtují v reálných hodnotách, přičemž u úrokových a akciových derivátů je účtována reálná hodnota v měně podkladového nástroje, která je zároveň přeceňována na Kč. U měnových derivátů je reálná hodnota sledována a vykazována přímo v Kč.

Tržní hodnoty jsou stanoveny pomocí modelů diskontovaných budoucích peněžních toků (u operací FX swap a FX forward) při aktuálních měnových kurzech. Operace typu úrokový swap jsou oceňovány pomocí standardního oceňovacího nástroje Swap Manager agentury Bloomberg (také pomocí modelu diskontování budoucích cash flow). Peněžní toky u operací forward a outright swap jsou diskontovány pomocí sazeb peněžního trhu. Futures jsou k danému dni oceněny závěrečnou cenou příslušné burzy. Všechny tržní ceny jsou spočteny pomocí informací veřejně přístupných z finančních trhů. Kladná reálná hodnota derivátů je vykazována v položce ostatní aktiva, záporná reálná hodnota derivátů je vykazována v položce ostatní pasiva. Změny reálné hodnoty finančních derivátů jsou součástí položky 6.2. Ostatní ve výkazu zisku a ztráty. Všechny deriváty Banka vykazuje jako deriváty k obchodování, zajišťovací účetnictví Banka nevyužívá.

2.10. Výnosové a nákladové úroky

Výnosové a nákladové úroky, ze všech úročených nástrojů, jsou časově rozlišovány. V případě záporných úrokových sazeb na aktivech je účtováno o úrokovém nákladu a v případě záporných úrokových sazeb na pasivech je účtováno o úrokovém výnosu. U úvěrů, vkladů a realizovatelných kupónových dluhopisů s proměnlivou úrokovou sazbou typu „floater” na lineární bázi, u realizovatelných bezkupónových a kupónových dluhopisů s fixní úrokovou sazbou, jsou úroky časově rozlišovány pomocí metody efektivní úrokové míry odvozené z pořizovací ceny. Naběhlé úroky jsou vykázány spolu s aktivy a závazky, ke kterým se vztahují.

Výnosové úroky z klasifikovaných úvěrů jsou rovněž časově rozlišovány a zahrnovány do hodnoty příslušného úvěru. Tyto částky jsou brány v úvahu při stanovení opravné položky ke klasifikovaným úvěrům. Úročení pohledávek se neprovádí v případě, že dlužník vstoupí do konkurzu. Neúročená aktiva, např. dlouhodobé pohledávky se nediskontují.

2.11. Výnosy z poplatků

Poplatky za vedení běžných účtů a uskutečněné transakce jsou klientům účtovány podle Ceníku peněžních a obchodních služeb ČNB dle skutečnosti na konci měsíce. Jednorázové poplatky jsou účtovány ve výnosech okamžitě, jakmile je služba poskytnuta.

2.12. Závazky a pohledávky vůči bankám v tuzemsku

Rezervy bank, poboček zahraničních bank a spořitelních a úvěrních družstev (dále jen „banky v tuzemsku”) zahrnují vklady u ČNB z titulu povinných minimálních rezerv (dále jen „PMR”) a volné rezervy (tj. prostředky nad stanovenou výši PMR) na účtech v platebním systému CERTIS (účet platebního styku), na účtech pro výběry a skládání hotovostí, popřípadě na zvláštních účtech pro držení PMR.

PMR činí 2 % ze závazků vůči nebankovním subjektům z titulu přijatých vkladů, úvěrů, emitovaných neobchodovatelných a ostatních dluhových cenných papírů, jejichž splatnost nepřevyšuje 2 roky. Tyto vklady jsou úročeny aktuální dvoutýdenní repo sazbou pro korunu českou maximálně do výše stanovených PMR, přičemž banky v tuzemsku nemusí udržovat stanovenou výši na denní bázi, ale v průměru za dané udržovací období. Volné rezervy jsou úročeny o %.

Závazky vůči bankám v tuzemsku z repo operací (přijaté úvěry) zahrnují volnou likviditu bank uloženou u ČNB prostřednictvím měnově-politických repo tendrů. Jako kolaterál v těchto operacích Banka poskytuje poukázky ČNB. Základní doba trvání těchto operací je zpravidla 14 dní, nicméně v závislosti na vývoji likvidity na mezibankovním peněžním trhu mohou mít tyto operace i kratší, resp. delší splatnost.

Banky v tuzemsku mají také možnost ukládat u ČNB přebytečnou likviditu přes noc (depozitní facilitata za diskontní sazbu) nebo si likviditu přes noc oproti kolaterálu od ČNB vypůjčit (lombardní repo za lombardní sazbu).

Seznam přijatelných finančních nástrojů (kolaterál), pro zajištěné operace (repo tendry, lombardní repo), je zveřejněn na webových stránkách ČNB.

2.13. Ostatní pohledávky

Pohledávky Banky se vykazují v nominální hodnotě snížené o vytvořenou opravnou položku. Nedobytné pohledávky se zpravidla odepisují po skončení konkurzního řízení, popř. likvidaci dlužníka.

2.14. Závazky vůči státu a ostatním veřejným institucím

Banka vede pro stát, jeho organizační jednotky a další subjekty soustavu příjmových, výdajových a dalších účtů podle § 3 písm. h) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. K těmto účtům poskytuje také vybrané bankovní služby. Zůstatky účtů v Kč a EUR

jsou promítány do stavu souhrnného účtu státní pokladny. Položka závazků tak představuje prostředky státu a ostatních veřejných institucí uložených v ČNB.

2.15. Rezervy

Rezervy jsou tvořeny má-li Banka existující závazek v důsledku událostí, k nimž došlo v minulosti a je pravděpodobné, že bude třeba vynaložit prostředky na jejich vypořádání a lze přiměřeně odhadnout výši tohoto závazku.

Tvorba rezervy se vykazuje v příslušné položce výkazu zisku a ztráty. Její použití je vykázáno v příslušné položce výkazu zisku a ztráty společně s náklady nebo ztrátami, na jejichž krytí byly rezervy vytvořeny. Rozpuštění rezervy pro nepotřebnost je vykázáno ve výnosech. Změny na účtech rezerv v cizí měně, z titulu přecenění aktuálními kurzy, se účtují do kurzových rozdílů.

2.16. Opravné položky

Opravné položky korigují nominální hodnotu jednotlivých pohledávek Banky. Výše opravných položek ke klasifikovaným pohledávkám a ostatním rizikovým aktivům vychází z ocenění vymahatelné částky z těchto aktiv k rozvahovému dni, po zohlednění současné hodnoty zajištění při nuceném prodeji (viz kapitola 3.6. a 3.12.).

Banka dále aplikuje, v souladu s IFRS 9, model výpočtu znehodnocení finančních aktiv na základě očekávaných úvěrových ztrát počítaných na základě historické kumulativní pravděpodobnosti selhání dlužníka. Při aplikaci tohoto přístupu Banka provedla analýzu všech skupin finančních aktiv. Vzhledem k tomu, že výše požadované opravné položky je, s přihlédnutím k objemu aktiv ČNB, zanedbatelná (vyčíslena na 1,01 mil. Kč, v roce 2021 vyčíslena na 1,55 mil. Kč), není o ní účtováno.

Pokud je pohledávka odepsána, související opravná položka na snížení hodnoty je rozpuštěna. Případná úhrada odepsané pohledávky nebo její části je připsá-

na ve prospěch výnosů běžného období.

Banka sleduje a pravidelně přezkoumává úroveň podstupovaného úvěrového rizika (viz kapitola 3.18.).

2.17. Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek

Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek je oceněn pořizovací cenou včetně daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) s výjimkou případů, kdy ČNB vzniká nárok na odpočet DPH v plné výši. Majetek je odepisován rovnoměrně po dobu jeho předpokládané životnosti.

Pokud je právo k užívání nehmotného majetku smluvně omezeno, je tento majetek odepisován po smluvně stanovenou dobu. Drobný hmotný majetek s cenou nepřevyšující 80 000 Kč a nehmotný majetek s cenou nepřevyšující 60 000 Kč je plně odepisován při uvedení do používání. Pozemky, umělecká díla a sbírky nejsou odepisovány.

Při změně roční odpisové sazby, zařídění nebo ocenění majetku se změny odepisování od počátku prvního měsíce, kdy ke změně došlo; dosud provedené odpisy se neupravují.

Předpokládaná životnost majetku v letech

Budovy a stavby	20 – 50
Stroje a zařízení	
motorová vozidla	4 – 5
kancelářské stroje a počítače	3 – 4
systémy na zpracování bankovek	10
Inventář	5 – 10
Software	4
Dlouhodobý software	6
Ostatní nehmotný majetek	6

Náklady na opravy a udržování hmotného majetku se účtují přímo do nákladů. Technické zhodnocení, překračující 40 000 Kč za daný rok, zvyšuje pořizovací cenu majetku.

2.18. Daň z přidané hodnoty

Banka je plátcem DPH. Banka má nárok na odpočet daně u přijatých zdanitelných plnění, která používá pro účely uskutečňování zdanitelných plnění, u kterých jí vzniká povinnost přiznat daň na výstupu a u plnění osvobozených od daně s nárokem na odpočet daně.

2.19. Daň z příjmů a odvod zisku do státního rozpočtu

Banka je osvobozena od daně z příjmů, § 19 odst. 1 písm. u) zákona č. 586/92 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a proto neúčtuje o splatné ani odložené dani. Ze svých výnosů hradí náklady na svoji činnost a zisk používá k doplňování fondů a k ostatnímu použití v rozpočtované výši (např. k úhradě ztráty předchozích období). Zbývající zisk odvádí do státního rozpočtu.

2.20. Náklady na zaměstnance a zaměstnanecké benefity

Náklady na zaměstnance, včetně členů bankovní rady, jsou součástí správních nákladů. Banka nespravuje žádný transformovaný penzijní fond nebo účastnický fond, jako penzijní společnost, ale přispívá svým zaměstnancům, v rámci zaměstnaneckých benefitů, na penzijní připojištění nebo doplňkové penzijní spoření spravované penzijními společnostmi, na kapitálově důchodové pojištění, životní a úrazové pojištění, na jazykovou výuku a dále poskytuje příspěvek ve formě cafeteria systému v oblastech sportu, kultury, zdraví, cestování a vzdělávání. Zaměstnanecké benefity jsou účtovány přímo do nákladů.

2.21. Výkaz peněžních toků

Zákon o účetnictví (č. 563/1991 Sb.) Bance neukládá povinnost sestavovat v rámci účetní závěrky výkaz peněž-

ních toků. Vzhledem k tomu, že ČNB vystupuje v roli emisní banky, zveřejnění výkazu peněžních toků by neposkytlo uživatelům finančních výkazů žádné další významné informace. Výkaz peněžních toků se proto nesestavuje.

2.22. Okamžik uskutečnění účetního případu

Účetní případy Banka účtuje do období, s nímž časově a věcně souvisí. Nákupy a prodeje deviz a cenných papírů účtuje v podrozvaze k datu sjednání, v rozvaze k datu vypořádání. Úvěrové operace, včetně repo operací, účtuje k datu vypořádání.

2.23. Ostatní podrozvahové položky

V souladu s postupy účtování pro banky ČNB používá podrozvahu pro evidenci ostatních mimorozvahových aktiv a pasiv. Pro ocenění těchto položek podrozvahy používá nominální nebo odhadovanou hodnotu. Nelze-li tyto hodnoty určit, používá evidenční hodnotu.

V podrozvahové evidenci vede ostatní hodnoty převzaté do úschovy od klientů a bank, hodnoty ve vlastní úschově a další evidenční hodnoty (viz kapitola 3.17.).

2.24. Následné události

Dopad událostí, které nastanou mezi rozvahovým dnem a dnem sestavení účetní závěrky, je zachycován v účetních výkazech v případě, že tyto události poskytují doplňující informaci o podmínkách, které existovaly k rozvahovému dni.

V případě, že mezi rozvahovým dnem a dnem sestavení účetní závěrky dojde k významným událostem zohledňujícím skutečnosti, které nastaly po rozvahovém dni, jsou důsledky těchto událostí popsány v příloze účetní závěrky, ale nejsou vykazovány v účetních výkazech (viz kapitola 3.21.).

3. DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE

3.1. Zlato

	2022	2021
Zlato (mil. Kč)	15 785	13 483
Zásoba dlouhodobě držená	15 018	12 959
Zásoba provozní	767	524
Zlato (trojské unce - tisíce)	385	340
Zásoba dlouhodobě držená	366	327
Zásoba provozní	19	13
Zlato (tuny)	12,0	10,6
Zásoba dlouhodobě držená	11,4	10,2
Zásoba provozní	0,6	0,4

Přecenění zlata na reálnou hodnotu se projevuje ve výkazu zisku a ztráty v položce 6.1. Kurzové rozdíly a rozpětí. Banka eviduje další zlato, které je vykazováno jako Zásoba ve sbírkových souborech (součást ostatního hmotného majetku), případně jako Zásoba peněz (podrozvahová evidence).

	2022	2021
Zásoba ve sbírkových souborech		
Účetní hodnota – mil. Kč	324	312
Trojské unce – tisíce	8	8
Tuny	0,2	0,2
Zásoba peněz		
Účetní hodnota – mil. Kč	12	12

K 31. prosinci 2022 bylo v zahraničí uloženo 9,3 tun v hodnotě 12 224 mil. Kč (k 31. prosinci 2021: 7,4 tun v hodnotě 9 494 mil. Kč).

3.2. Pohledávky a závazky vůči MMF

mil. Kč	2022	2021
Členská kvóta MMF	67 075	65 866
Členský vklad	50 160	49 183
Rezervní pozice	16 915	16 683
Poskytnutá půjčka MMF	171	174
Vklady u MMF	76 709	78 258
Pohledávky vůči MMF	143 955	144 298
Závazek z alokace SDR	86 376	88 170
Závazek vůči MMF ze směny	45 039	43 650
Běžný účet MMF	5 121	5 533
Závazky vůči MMF	136 536	137 353

ČNB má s MMF uzavřenu bilaterální dohodu o půjčce (v pořadí čtvrtou dohodu tohoto typu), která nabyla účinnosti 1. ledna 2021. K datu 31. prosince 2022 činí výše nevyčerpaného úvěrového rámce 646 mil. EUR, tj. 15 578 mil. Kč (k 31. prosinci 2021: 646 mil. EUR, tj. 16 060 mil. Kč). Tato dohoda není kryta státní zárukou.

3.3. Pohledávky vůči zahraničí včetně CP

Tato položka představuje převážnou část devizových rezerv, které slouží k podpoře provádění vlastní nezávislé měnové politiky a jako zdroj likvidity pro provádění operací klientů ČNB. Téměř 97 % devizových rezerv představují portfolia, jejichž strategická alokace je výsledkem vnitřních rozhodovacích procesů ČNB, a které tvoří tzv. aktivně spravovanou část devizových rezerv. Zbytek rezerv se skládá z pohledávek vůči MMF ve zvláštních právech čerpání (SDR) (viz kapitola 3.2.) a měnového zlata v držení ČNB (viz kapitola 3.1.). Z pohledu uplatnění Banka člení devizové rezervy na likviditní tranši, která ke konci roku 2022 tvořila 24,7 % a investiční tranši, která tvořila 75,3 % aktivně spravované části devizových rezerv.

mil. Kč	2022	2021
Vklady v zahraničních peněžních ústavách a institucích	855 800	1 247 231
Zůstatky na běžných účtech ¹	836 588	1 193 517
Depozita ¹	19 212	53 714
Cenné papíry	2 186 372	2 446 375
Bezкупónové dluhopisy ²	34 336	55 717
Státní ²	34 336	53 229
Ostatní ²	0	2 488
Kupónové dluhopisy ²	1 618 426	1 778 247
Státní ²	1 256 005	1 352 959
Ostatní ²	362 421	425 288
MBS2	39 946	44 006
Akcie ²	493 664	568 405
MSCI euro (v EUR)	243 921	283 596
z toho finanční instituce	41 035	43 201
S&P 500 (v USD)	125 463	148 548
z toho finanční instituce	16 023	16 072
FTSE 100 (v GBP)	24 390	25 316
z toho finanční instituce	4 250	4 513
Nikkei 225 (v JPY)	21 461	26 064
z toho finanční instituce	609	539
S&P TSX (v CAD)	51 298	56 568
z toho finanční instituce	16 258	18 671
S&P ASX 200 (v AUD)	27 131	28 313
z toho finanční instituce	7 763	8 266
Ostatní pohledávky vůči zahraničí	16 761	12 009
Finanční prostředky investované reverzními repo operacemi ¹	16 471	11 602
Valuty ¹	290	407
Pohledávky vůči zahraničí včetně cenných papírů	3 058 933	3 705 615

¹ – Finanční nástroje klasifikované jako oceňované ve valorizované ceně pořízení, resp. naběhlé hodnotě.
² – Finanční nástroje klasifikované jako oceňované na reálnou hodnotu a oceňované tržními cenami přímo z finančních trhů (viz kap. 2.4.). ³ – Finanční nástroje klasifikované jako oceňované na reálnou hodnotu a oceňované tržními cenami přímo z finančních trhů (viz kap. 2.4.), s výjimkami oceňovanými pomocí modelů, které představovaly v roce 2022 Commercial papers v hodnotě 2 165 mil Kč.

Zahraníční peněžní ústavy představují banky se sídlem v zahraničí. Zahraníční peněžní ústavy nezahrnují pobočky zahraničních bank mající sídlo v ČR.

Ostatní pohledávky vůči zahraničí zahrnují především reverzní repo operace, ke kterým byly k 31. prosinci 2022 přijaty kolaterály ve výši 16 375 mil. Kč

(k 31. prosinci 2021 ve výši 11 144 mil. Kč) (viz kapitola 3.17.).

Položka depozita obsahuje též poskytnutý kolaterál ve formě hotovostních vkladů v zahraničních bankách ve výši 2 643 mil. Kč (k 31. prosinci 2021 ve výši 3 243 mil. Kč), které byly poskytnuty podle rámcových smluv o derivátových obchodech (ISDA Master Agreement, ISDA Credit Support Annex a GMRA Master Agreements).

Část cenných papírů je dočasně převedena na jiné subjekty, a to buď jako kolaterál za přijaté úvěry (repo operace), nebo v rámci zápůjčních programů.

mil. Kč	2022	2021
Dluhopisy		
k zajištění repo operace	224 349	134 356
k zajištění derivátových operací uzavřených s proti stranou	1 272	535
zápůjční programy	779 830	418 249
Akcie		
zápůjční program	65 753	34 763

3.4. Pohledávky vůči bankám v tuzemsku

ČNB uzavírá v průběhu roku s bankami v tuzemsku reverzní repo operace ve formě:

- poskytnutých úvěrů – k 31. prosinci 2022 a 2021 nebyly uzavřeny žádné operace,
- výměny cenných papírů (Collateral switch) – k 31. prosinci 2022 a 2021 nebyly uzavřeny žádné operace.

3.5. Hmotný a nehmotný majetek

Banka neposkytla žádný hmotný nebo nehmotný majetek do zástavy a nepoužívá hmotný nebo nehmotný majetek získaný na základě smluv o finančním leasingu. V rámci položky ostatní hmotný majetek Banka eviduje

sbírku mincí a medailí z drahých kovů k 31. prosinci 2022 ve výši 324 mil. Kč (k 31. prosinci 2021 ve výši 312 mil. Kč), u kterých se hodnota drahého kovu přeceňuje na reálnou hodnotu do výsledku hospodaření.

mil. Kč	Pozemky	Budovy	Stroje, inventář a ostatní hmotný majetek	Pořízení majetku a poskytnuté zálohy	Celkem
Pořizovací cena k 31. prosinci 2021	164	7 030	2 832	78	10 104
Oprávký k 31. prosinci 2021	0	4 715	2 199	0	6 914
Zůstatková cena k 31. prosinci 2021	164	2 315	633	78	3 190
Přírůstky majetku	0	65	287	389	741
Úbytky majetku	0	0	130	427	557
Změna výše opravek	0	176	22	0	198
Zůstatková cena k 31. prosinci 2022	164	2 204	768	40	3 176
Pořizovací cena k 31. prosinci 2022	164	7 095	2 989	40	10 288
Oprávký k 31. prosinci 2022	0	4 891	2 221	0	7 112

mil. Kč	Software	Ostatní nehmotná aktiva	Pořízení nehmotného majetku a poskytnuté zálohy	Celkem
Pořizovací cena k 31. prosinci 2021	1 035	25	0	1 060
Oprávký k 31. prosinci 2021	862	18	0	880
Zůstatková cena k 31. prosinci 2021	173	7	0	180
Přírůstky majetku	47	22	77	146
Úbytky majetku	15	1	75	91
Změna výše opravek	32	3	0	35
Zůstatková cena k 31. prosinci 2022	173	25	2	200
Pořizovací cena k 31. prosinci 2022	1 067	46	2	1 115
Oprávký k 31. prosinci 2022	894	21	0	915

3.6. Ostatní aktiva

V položce ostatní finanční aktiva Banka vykazuje své účasti v ECB, BIS a ve SWIFT. Podíl ČR na kapitálu ECB k 31. prosinci 2022 činí 1,8794 % v celkové výši 7,6 mil. EUR (k 31. prosinci 2021 činil 1,8794 % v celkové výši 7,6 mil. EUR). Podíl byl vypočten podle článku 29 Statutu ESCB a ECB na základě počtu obyvatel a hrubého domácího produktu.

mil. Kč	2022	2021
Ostatní finanční aktiva	7 518	5 128
Podíl na kapitálu ECB	184	190
Akcie BIS a podíl ve SWIFT	4 971	4 938
Dluhopisy	2 363	0
Pohledávky za bývalými bankami	0	0
Ztrátové úvěry za bývalými bankami	1 340	1 340
Opravná položka ke ztrátovým úvěrům za bývalými bankami (viz kapitola 3.12.)	-1 340	-1 340
Ostatní	7 133	1 867
Náklady příštích období	27	18
Ostatní drahé kovy	16	18
Kladná reálná hodnota úrokových swapů (viz kapitola 3.17.)	3 511	64
Kladná reálná hodnota měnových forwardů (viz kapitola 3.17.)	767	0
Zúčtování marží burzovních derivátů včetně zisku/ztráty ze změny reálné hodnoty futures (viz kapitola 3.17.)	277	571
Úvěry zaměstnancům	445	392
Zúčtování s trhem CP	1 207	676
Ostatní provozní pohledávky	895	140
Opravná položka k ostatním provozním pohledávkám (viz kapitola 3.12.)	-12	-12
Ostatní aktiva	14 651	6 995

3.7. Bankovky a mince v oběhu

Banka má výhradní právo vydávat do oběhu české bankovky a mince (včetně mincí a bankovek pamětních) a řídit peněžní oběh. Banka stahuje z oběhu bankovky a mince opotřebované, poškozené či nevhodné pro další oběh. Současně dohlíží zpracovatele bankovek

a mincí (banky, bezpečnostní agentury atd.), zda dodržují stanovená pravidla peněžního oběhu (Zákon č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí).

	mil. ks		mil. Kč	
	2022	2021	2022	2021
Bankovky v oběhu	525	535	686 706	709 095
5 000 Kč	29	33	144 311	165 821
2 000 Kč	182	177	363 608	354 538
1 000 Kč	137	147	136 923	146 589
500 Kč	43	43	21 583	21 740
200 Kč	69	69	13 749	13 831
100 Kč	65	66	6 528	6 574
pamětní bankovky	0	0	4	2

	mil. ks		mil. Kč	
	2022	2021	2022	2021
Mince v oběhu	2 268	2 198	22 771	22 003
50 Kč	170	166	8 504	8 276
20 Kč	246	239	4 909	4 783
10 Kč	269	261	2 694	2 612
5 Kč	323	313	1 615	1 564
2 Kč	580	559	1 161	1 119
1 Kč	677	657	677	657
pamětní mince	3	3	3 211	2 992
Bankovky a mince v oběhu	2 793	2 733	709 477	731 098

3.8. Závazky vůči zahraničí

mil. Kč	2022	2021
Finanční prostředky z titulu repo operací	229 943	134 897
Ostatní závazky vůči zahraničí	5 377	59 746
Závazky vůči zahraničí	235 320	194 643

Finanční prostředky z titulu repo operací byly k 31. prosinci 2022 zajištěny poskytnutým kolaterálem v podobě dluhových cenných papírů v celkové výši 224 349 mil. Kč

(k 31. prosinci 2021 ve výši 134 356 mil. Kč) (viz kapitola 3.3).

Dále byly zahraničními bankami složeny vklady v CZK ve výši 3 001 mil. Kč (k 31. prosinci 2021 ve výši 59 585 mil. Kč) a poskytnuty kolaterály ve formě hotovostních vkladů ve výši 2 340 mil. Kč (k 31. prosinci 2021 ve výši 137 mil. Kč), které byly poskytnuty podle rámcových smluv o derivátových obchodech (ISDA Master Agreement, ISDA Credit Support Annex a GMRA Master Agreements).

3.9. Závazky vůči bankám v tuzemsku

mil. Kč	2022	2021
Přijaté úvěry – repo operace	1 896 729	2 132 933
Rezervy bank v tuzemsku	112 131	105 752
Účty platebního styku	105 148	99 189
Zůstatky na účtech pro výběr a skládání hotovostí	6 975	6 556
Zvláštní účty pro držení PMR	8	7
Ostatní závazky vůči bankám v tuzemsku	66 919	87 400
Přijaté krátkodobé vklady	44 706	87 366
Ostatní závazky	22 213	34
Závazky vůči bankám v tuzemsku	2 075 779	2 326 085

ČNB uzavírá s bankami v tuzemsku repo operace především ve formě přijatých úvěrů (kolaterálem k zajištění repo operací byly poukázky ČNB).

Bližší kapitoly 2.5. a 2.8. účetní postupy.

3.10 Závazky vůči státu a ostatním veřejným institucím

mil. Kč	2022	2021
Korunové prostředky	463 836	538 491
Souhrnný účet a další prostředky státní pokladny v Kč (viz kapitola 2.14.)	424 229	480 973
Ostatní vklady v Kč	39 607	57 518
Cizoměnové prostředky	48 382	1 726
Souhrnný účet státní pokladny v EUR	46 988	0
Ostatní vklady v cizích měnách	1 394	1 726
Vklady státu a veřejných institucí	512 218	540 217

3.11. Ostatní pasiva

mil. Kč	2022	2021
Záporná reálná hodnota měnových forwardů (viz kapitola 3.17.)	47	870
Záporná reálná hodnota úrokových swapů (viz kapitola 3.17.)	2 028	2 361
Závazky vůči Evropské komisi	10 319	7 244
Účty zaměstnanců	2 996	2 189
Uspořádací účty pro operace platebního styku ¹	32 307	484
Ostatní závazky	880	595
Ostatní pasiva	48 577	13 743

¹ – Uspořádací účty pro operace platebního styku představují technické účty pro realizaci plateb.

Závazky vůči Evropské komisi představují vklady určené především k čerpání ČR z evropského rozpočtu.

Z celkové sumy ostatních závazků ve výši 880 mil. Kč představují závazky Banky, z titulu povinných odvodů na sociální a zdravotní pojištění, k 31. prosinci 2022 částku 173 mil. Kč (k 31. prosinci 2021 částku 108 mil. Kč). Z titulu odvodu pojistného na zdravotní a sociální zabezpečení nemá Banka závazky po lhůtě splatnosti.

3.12. Rezervy, opravné položky a odpisy aktiv

mil. Kč	1. 1. 2021	Tvorba	Použití na odpis	Rozpuštění	31. 12. 2021	Tvorba	Použití na odpis	Rozpuštění	31. 12. 2022
Opravné položky	1 368	2	0	18	1 352	0	0	0	1 352
Klasifikované úvěry za bývalými bankami (viz kapitola 3.6.)	1 358	0	0	18	1 340	0	0	0	1 340
Ostatní provozní pohledávky (viz kapitola 3.6.)	10	2	0	0	12	0	0	0	12

mil. Kč	1. 1. 2021	Tvorba	Rozpuštění	Kurzové rozdíly	31. 12. 2021	Tvorba	Rozpuštění	Kurzové rozdíly	31. 12. 2022
Rezervy	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Záruky ve prospěch klientů (viz kapitola 3.17.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3.13. Vlastní kapitál

mil. Kč	Oceňovací rozdíly	Základní kapitál	Fondy	Neuhrazená ztráta	Zisk/ztráta za účetní období	Vlastní kapitál celkem
Stav k 1. lednu 2021	4 289	1 400	0	-129 217	91 682	-31 846
Rozdělení výsledku hospodaření roku 2020	0	0	0	91 682	-91 682	0
Ostatní (vliv zaokrouhlování)	0	0	0	-1	0	-1
Oceňovací rozdíly nezahnuté do zisku	208	0	0	0	0	208
Výsledek hospodaření roku 2021	0	0	0	0	-37 739	-37 739
Stav k 31. prosinci 2021	4 497	1 400	0	-37 536	-37 739	-69 378
Rozdělení výsledku hospodaření roku 2021	0	0	0	-37 739	37 739	0
Ostatní (vliv zaokrouhlování)	0	0	0	0	0	0
Oceňovací rozdíly nezahnuté do zisku	26	0	0	0	0	26
Výsledek hospodaření roku 2022	0	0	0	0	-411 855	-411 855
Stav k 31. prosinci 2022	4 523	1 400	0	-75 275	-411 855	-481 207

ČNB vykazovala negativní vlastní kapitál již v minulosti. To ale nebránilo v naplňování zákonného mandátu v oblasti péče o cenovou stabilitu ani při realizaci dalších úkolů. Záporný vlastní kapitál proto ČNB nepovažuje za faktor omezující nezávislost centrální banky a ani nepředstavuje ohrožení výkonu zákonných funkcí.

Oceňovací rozdíly reprezentují změny reálné hodnoty akcií a podílů představujících účasti přeceňované proti účtům kapitálu (majetkové účasti v mezinárodních institucích) do okamžiku prodeje nebo trvalého snížení jejich hodnoty (viz kapitola 2.4.).

Jediným fondem Banky je rezervní fond, který byl vytvořen ze zisku a který je určen ke krytí ztráty, zvýšení základního kapitálu nebo k jinému použití, dle rozhodnutí bankovní rady ČNB. Na základě rozhodnutí bankovní rady ČNB byl v roce 2019 rezervní fond v plné výši použit na snížení neuhrazené ztráty z předchozích období. K vypořádání výsledku hospodaření běžného roku dochází na základě rozhodnutí bankovní rady.

3.14. Čistý úrokový výnos

mil. Kč	2022	2021
Výnosy z úroků a podobné výnosy	29 062	15 525
Úroky z cenných papírů	23 503	15 111
z bezkupónových dluhopisů	221	5
z kupónových dluhopisů	22 006	13 933
z MBS	1 276	1 173
Ostatní výnosy z úroků	5 559	414
Úroky z vkladů u bank	5 553	410
Úroky z úvěrů zaměstnancům	6	4
Náklady na úroky a podobné náklady	167 493	33 992
Úroky ze závazků vůči bankám	167 231	33 974
Úroky ze závazků vůči zaměstnancům a ostatním klientům	262	18
Čistý úrokový výnos¹	-138 431	-18 467

¹ – Čistý úrokový výnos představuje rozdíl mezi přijatými a placenými úroky z cenných papírů a vkladů. Jeho hodnota byla ovlivněna především růstem úročení volné likvidity tuzemského bankovního sektoru.

3.15. Zisk nebo ztráta z finančních operací

mil. Kč	2022	2021
Kurzové rozdíly a rozpětí	-41 308	-90 336
Kurzové zisky / ztráty	-42 475	-91 433
Kurzové rozpětí	1 167	1 097
Ostatní	-243 347	62 460
Zisky / ztráty z přecenění a prodeje dluhopisů	-165 498	-38 742
Zisky / ztráty z přecenění a prodeje MBS	-7 117	-1 873
Zisky / ztráty z přecenění a prodeje akcií	-79 515	99 542
Výsledek z měnových forwardů	3 139	1 164
Výsledek z úrokových futures	2 379	234
Výsledek z úrokových swapů	3 551	1 497
Výsledek z akciových futures	-286	638
Zisk/Ztráta z finančních operací²	-284 655	-27 876

² – Výsledek z finančních operací byl způsoben souběhem poklesu cen v dluhopisových a akciových portfoliích a vlivem kurzového vývoje.

Kurzové rozpětí představuje rozdíl mezi nákupním či prodejním kurzem a kurzem střed při devizových a valutových operacích s klienty.

3.16. Ostatní náklady

mil. Kč	2022	2021
Náklady na zaměstnance	2 327	2 013
Mzdy	1 561	1 409
Sociální a zdravotní pojištění	524	468
Náklady na vzdělání zaměstnanců	8	6
Zaměstnanecké benefity	234	130
Ostatní správní náklady	451	369
Nájemné	6	6
Ostatní	445	363
Správní náklady celkem	2 778	2 382

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců, vč. bankovní rady, činil k 31. prosinci 2022: 1 466 zaměstnanců (k 31. prosinci 2021: 1 448 zaměstnanců).

3.17. Podrozvahové položky**ZÁRUKY**

mil. Kč	2022	2021
Vydané záruky	804	804
Ve prospěch klientů (viz kapitola 3.12.)	0	0
Za vklady věřitelů IPB	4	4
Konsolidace bankovního sektoru – prodej části podniku Agrobanka Praha a. s.	800	800
Přijaté záruky	0	0
Státní záruka na zajištění půjčky pro MMF	0	0

ČNB netvoří rezervu na případná plnění ze záruk poskytnutých v souvislosti s prodejem části podniku Agrobanka Praha a. s., jelikož riziko plnění považuje, na základě dostupných informací, za nevýznamné.

PŘIJATÉ KOLATERÁLY

mil. Kč	2022	2021
Repo obchody	16 375	11 144
Přijatý kolaterál za akcie poskytnuté v rámci zápůjčního programu	72 720	38 110
Deriváty a doplňkový kolaterál	1 197	524
Swapové operace	2 052	10 899
Přijaté kolaterály	92 344	60 677

Banka má, v rámci zápůjčních programů, depozitářem garantováno navrácení cenných papírů v celkové částce 780 mld. Kč (k 31. prosinci 2021: 418 mld. Kč).

SPOTOVÉ OPERACE A FINANČNÍ DERIVÁTY

Pohledávky a závazky ze spotových, forwardových, swapových a futures operací lze členit takto:

mil. Kč	2022	2021
Podrozvahové pohledávky	307 639	402 985
z měnových forwardových operací	165 603	282 042
z úrokových swapových operací	74 564	57 809
z úrokových futures operací	6 240	16 613
z akciových futures operací	3 184	2 532
z nevypořádaných spotových operací s úrokovými nástroji	4 771	5 548
z nevypořádaných spotových operací s měnovými nástroji	46 220	26 179
z úrokových forwardových operací	7 057	12 262
Podrozvahové závazky	307 005	403 737
z měnových forwardových operací	164 915	282 779
z úrokových swapových operací	74 564	57 809
z úrokových futures operací	6 240	16 613
z akciových futures operací	3 184	2 533
z nevypořádaných spotových operací s úrokovými nástroji	4 771	5 548
z nevypořádaných spotových operací s měnovými nástroji	46 274	26 193
z úrokových forwardových operací	7 057	12 262

Banka má k rozvahovému dni uzavřeny smlouvy o měnových forwardech zajišťujících pohyb měnových kurzů:

mil. Kč	2022	2021
Podrozvahové pohledávky z forwardových operací	165 603	282 042
Podrozvahové závazky z forwardových operací	164 915	282 779
Kladná reálná hodnota (viz kapitola 3.6.)	767	0
Záporná reálná hodnota (viz kapitola 3.11.)	47	870

Všechny měnové forwardy jsou splatné v roce 2023.

Měnové forwardy nesplňují, podle platných českých účetních předpisů, kritéria zajišťovacího účetnictví a účtuje se tak o nich jako o derivátech k obchodování. Zisky a ztráty ze změny reálné hodnoty těchto měnových forwardů jsou vykázány v zisku nebo ztrátě z finančních operací. Zisky a ztráty z přecenění z titulu změn kurzů jsou vykázány pod položkou Kurzové rozdílly a rozpětí (viz kapitola 3.15.).

Banka má k rozvahovému dni uzavřeny smlouvy o swapových operacích:

mil. Kč	2022	2021
Podrozvahové pohledávky z úrokových swapových operací	74 564	57 809
Podrozvahové závazky z úrokových swapových operací	74 564	57 809
Kladná reálná hodnota (viz kapitola 3.6.)	3 511	64
Záporná reálná hodnota (viz kapitola 3.11.)	2 028	2 361

Úrokové swapy rovněž nesplňují, podle platných českých účetních předpisů, kritéria zajišťovacího účetnictví a účtuje se tak o nich jako o derivátech k obchodování. Zisky a ztráty ze změny reálné hodnoty jsou vykázány v zisku nebo ztrátě z finančních operací (viz kapitola 3.15.). Zlato přijaté v rámci swapových operací je oceněno tržní cenou a je vykazováno v podrozvahové evidenci jako přijatý kolaterál.

Banka má k rozvahovému dni uzavřeny smlouvy o futures operacích:

mil. Kč	2022	2021
Podrozvahové pohledávky z úrokových futures operací	6 240	16 613
Podrozvahové závazky z úrokových futures operací	6 240	16 613
Čistý zisk / ztráta ze změny reálné hodnoty úrokových futures operací za účetní období (viz kapitola 3.15.)	2 379	234
Podrozvahové pohledávky z akciových futures operací	3 184	2 532
Podrozvahové závazky z akciových futures operací	3 184	2 533
Čistý zisk / ztráta ze změny reálné hodnoty futures operací za účetní období (viz kapitola 3.15.)	-286	638
Čistý zisk / ztráta ze změny reálné hodnoty futures operací za účetní období	2 093	873
Peníze na účtu zúčtování marží burzovních derivátů	1 816	302
Zúčtování marží burzovních derivátů, včetně vypořádaných změn reálných hodnot úrokových futures operací (viz kapitola 3.6.)	277	571

Zisk nebo ztráta ze změny reálné hodnoty futures operací je průběžně vypořádávána proti účtu zúčtování marží burzovních derivátů, který je vykázán v ostatních aktivech.

Úrokové a akciové futures operace rovněž nesplňují, podle platných českých účetních předpisů, kritéria zajišťovacího účetnictví a účtuje se tak o nich jako o derivátech k obchodování. Zisky a ztráty ze změny reálné hodnoty jsou vykázány v zisku nebo ztrátě z finančních operací (viz kapitola 3.15.).

HODNOTY PŘEVZATÉ BANKOU DO SPRÁVY A ÚSCHOVY

Banka v letech 2022 a 2021 nepřevzala do úschovy a správy žádné finančně významné hodnoty od třetích osob.

3.18. Finanční rizika

RIZIKO LIKVIDITY

Banka sleduje a řídí strukturu devizových rezerv s ohledem na užití devizových rezerv, na vývoj na finančních trzích a na velikost devizových rezerv. Pro tyto účely Banka vyčlenila část devizových rezerv do tzv. likviditní tranše, ve které udržuje prostředky, které jsou k okamžité potřebě. Dále Banka investuje část investiční tranše do vládních dluhopisů nejvyspělejších zemí a akcií kótovaných na hlavních světových burzách, kteréžto jsou také nejlikvidnějšími nástroji na trhu.

RIZIKO ÚROKOVÉ SAZBY

V devizových rezervách Banka drží finanční nástroje, jejichž cena je citlivá na změnu tržních úrokových sazeb. Tuto citlivost vyjadřuje durace. Banka řídí úrokové riziko pomocí nastavení limitů na maximální duraci pro jednotlivá portfolia. Tyto limity jsou nastaveny s ohledem na užití devizových rezerv, jejich výši a očekávaný výnos.

MĚNOVÉ RIZIKO

Korunová hodnota devizových rezerv je vystavena změně kurzu koruny vůči jednotlivým cizím měnám, ve kterých jsou devizové rezervy drženy. Vzhledem k nutnosti udržovat devizové rezervy a podřízení jejich vývoje primárnímu zákonnému cíli cenové stability, není Banka schopna zcela eliminovat riziko snížení korunové hodnoty devizových rezerv z posílení koruny vůči hlavním cizím měnám. Banka se však vhodnou

diversifikací do více měn snaží toto riziko snižovat tak, aby alespoň částečně využila protichůdných pohybů kurzu koruny vůči měnám v devizových rezervách.

ÚVĚROVÉ RIZIKO A KONCENTRACE PASIV

Banka řídí úroveň podstupovaného úvěrového rizika, při správě devizových rezerv, stanovováním limitů rizik akceptovatelných ve vztahu k jednomu dlužníkovi, skupině dlužníků a zeměpisným segmentům. Tato rizika jsou průběžně sledována a několikrát ročně přezkoumávána. Základní mírou úvěrového rizika je rating dlužníka či emitenta cenného papíru od renomovaných ratingových agentur.

RIZIKO LIKVIDITY

Tabulka níže prezentuje strukturu finančních nástrojů z hlediska jejich likvidnosti podle smluvní doby splatnosti.

mil. Kč		Do 1 měsíce	1 - 3 měsíce	3 - 12 měsíců	1 - 5 let	Nad 5 let	Nestanovena	Celkem
Zlato	2022	0	0	0	0	0	15 785	15 785
	2021	0	0	0	0	0	13 483	13 483
Pohledávky vůči MMF	2022	0	0	0	0	0	143 955	143 955
	2021	0	0	0	0	0	144 298	144 298
Bezкупónové dluhopisy	2022	2 166	0	28 095	4 075	0	0	34 336
	2021	31 019	9 536	4 858	10 304	0	0	55 717
Kupónové dluhopisy	2022	2 208	3 834	103 319	828 001	681 064	0	1 618 426
	2021	0	1 171	78 174	1 156 565	542 337	0	1 778 247
MBS	2022	389	67	134	48	39 308	0	39 946
	2021	2 778	1 368	395	557	38 908	0	44 006
Akcie	2022	0	0	0	0	0	493 664	493 664
	2021	0	0	0	0	0	568 405	568 405
Vklady, úvěry a ostatní pohledávky vůči zahraničí	2022	872 561	0	0	0	0	0	872 561
	2021	1 259 240	0	0	0	0	0	1 259 240
Pohledávky vůči bankám v tuzemsku	2022	0	0	0	0	0	0	0
	2021	0	0	0	0	0	0	0
Hmotný a nehmotný majetek	2022	0	0	0	0	0	3 376	3 376
	2021	0	0	0	0	0	3 370	3 370
Ostatní aktiva	2022	9 026	0	27	44	399	5 155	14 651
	2021	1 458	0	18	41	350	5 128	6 995
Aktiva celkem	2022	886 350	3 901	131 575	832 168	720 771	661 935	3 236 700
	2021	1 294 495	12 075	83 445	1 167 467	581 595	734 684	3 873 761

mil. Kč		Do 1 měsíce	1 - 3 měsíce	3 - 12 měsíců	1 - 5 let	Nad 5 let	Nestanovena	Celkem
Bankovky a mince v oběhu	2022	0	0	0	0	0	709 477	709 477
	2021	0	0	0	0	0	731 098	731 098
Závazky vůči MMF	2022	0	0	0	0	0	136 536	136 536
	2021	0	0	0	0	0	137 353	137 353
Závazky vůči zahraničí	2022	235 320	0	0	0	0	0	235 320
	2021	194 643	0	0	0	0	0	194 643
Závazky vůči bankám v tuzemsku	2022	2 075 779	0	0	0	0	0	2 075 779
	2021	2 326 085	0	0	0	0	0	2 326 085
Závazky vůči státu	2022	512 218	0	0	0	0	0	512 218
	2021	540 217	0	0	0	0	0	540 217
Ostatní pasiva	2022	48 577	0	0	0	0	0	48 577
	2021	13 743	0	0	0	0	0	13 743
Rezervy	2022	0	0	0	0	0	0	0
	2021	0	0	0	0	0	0	0
Vlastní kapitál	2022	0	0	0	0	0	-481 207	-481 207
	2021	0	0	0	0	0	-69 378	-69 378
Pasiva celkem	2022	2 871 894	0	0	0	0	364 806	3 236 700
	2021	3 074 688	0	0	0	0	799 073	3 873 761
OTEVŘENÁ POZICE	2022	-1 985 544	3 901	131 575	832 168	720 771	297 129	0
	2021	-1 780 193	12 075	83 445	1 167 467	581 595	-64 389	0

RIZIKO ÚROKOVÉ SAZBY

Tabulka níže prezentuje strukturu finančních nástrojů z hlediska jejich citlivosti na úrokovou sazbu podle doby splatnosti kuponu, respektive úrokové sazby úvěrů.

mil. Kč		Do 1 měsíce	1 - 3 měsíce	3 - 12 měsíců	1 - 5 let	Nad 5 let	Necitlivá na úrok. sazbu	Celkem
Zlato	2022	0	0	0	0	0	15 785	15 785
	2021	0	0	0	0	0	13 483	13 483
Pohledávky vůči MMF	2022	0	0	0	0	0	143 955	143 955
	2021	0	0	0	0	0	144 298	144 298
Bezкупónové dluhopisy	2022	2 166	0	28 095	4 075	0	0	34 336
	2021	31 019	9 536	4 858	10 304	0	0	55 717
Kupónové dluhopisy	2022	20 358	11 626	127 786	792 415	666 241	0	1 618 426
	2021	7 776	19 051	120 879	1 089 898	540 643	0	1 778 247
MBS	2022	389	67	134	48	39 308	0	39 946
	2021	2 778	1 368	395	557	38 908	0	44 006
Akcie	2022	0	0	0	0	0	493 664	493 664
	2021	0	0	0	0	0	568 405	568 405
Vklady, úvěry a ostatní pohledávky vůči zahraničí	2022	872 561	0	0	0	0	0	872 561
	2021	1 259 240	0	0	0	0	0	1 259 240
Pohledávky vůči bankám v tuzemsku	2022	0	0	0	0	0	0	0
	2021	0	0	0	0	0	0	0
Hmotný a nehmotný majetek	2022	0	0	0	0	0	3 376	3 376
	2021	0	0	0	0	0	3 370	3 370
Ostatní aktiva	2022	9 053	0	0	44	399	5 155	14 651
	2021	1 476	0	0	41	350	5 128	6 995
Aktiva celkem	2022	904 527	11 693	156 015	796 582	705 948	661 935	3 236 700
	2021	1 302 289	29 955	126 132	1 100 800	579 901	734 684	3 873 761

mil. Kč		Do 1 měsíce	1 - 3 měsíce	3 - 12 měsíců	1 - 5 let	Nad 5 let	Necitlivá na úrok. sazbu	Celkem
Bankovky a mince v oběhu	2022	0	0	0	0	0	709 477	709 477
	2021	0	0	0	0	0	731 098	731 098
Závazky vůči MMF	2022	0	0	0	0	0	136 536	136 536
	2021	0	0	0	0	0	137 353	137 353
Závazky vůči zahraničí	2022	235 320	0	0	0	0	0	235 320
	2021	194 643	0	0	0	0	0	194 643
Závazky vůči bankám v tuzemsku	2022	2 075 779	0	0	0	0	0	2 075 779
	2021	2 326 085	0	0	0	0	0	2 326 085
Závazky vůči státu	2022	512 218	0	0	0	0	0	512 218
	2021	540 217	0	0	0	0	0	540 217
Ostatní pasiva	2022	48 577	0	0	0	0	0	48 577
	2021	13 743	0	0	0	0	0	13 743
Rezervy	2022	0	0	0	0	0	0	0
	2021	0	0	0	0	0	0	0
Vlastní kapitál	2022	0	0	0	0	0	-481 207	-481 207
	2021	0	0	0	0	0	-69 378	-69 378
PASIVA CELKEM	2022	2 871 894	0	0	0	0	364 806	3 236 700
	2021	3 074 688	0	0	0	0	799 073	3 873 761
OTEVŘENÁ POZICE	2022	-1 967 367	11 693	156 015	796 582	705 948	297 129	0
	2021	-1 772 399	29 955	126 132	1 100 800	579 901	-64 389	0

MĚNOVÉ RIZIKO

Tabulka níže prezentuje strukturu finančních nástrojů z hlediska jejich rozdělení do jednotlivých měn.

mil. Kč		CZK	EUR	USD	JPY	GBP	CAD	AUD	CNY	Ostatní	Celkem
Zlato	2022	0	0	0	0	0	0	0	0	15 785	15 785
	2021	0	0	0	0	0	0	0	0	13 483	13 483
Pohledávky vůči MMF	2022	50 160	0	0	0	0	0	0	0	93 795	143 955
	2021	49 183	0	0	0	0	0	0	0	95 115	144 298
Bezкупónové dluhopisy	2022	0	32 171	0	0	0	0	0	0	2 165	34 336
	2021	0	19 770	0	35 947	0	0	0	0	0	55 717
Kupónové dluhopisy	2022	0	617 631	601 987	0	69 516	158 670	89 670	50 759	30 193	1 618 426
	2021	0	796 516	537 238	0	86 519	185 398	102 050	40 947	29 579	1 778 247
MBS	2022	0	0	39 946	0	0	0	0	0	0	39 946
	2021	0	0	44 006	0	0	0	0	0	0	44 006
Akcie	2022	0	243 921	125 463	21 461	24 390	51 298	27 131	0	0	493 664
	2021	0	283 596	148 548	26 064	25 316	56 568	28 313	0	0	568 405
Vklady, úvěry a ostatní pohledávky vůči zahraničí	2022	0	686 467	8 648	51 993	6 070	113	104	20	119 146	872 561
	2021	0	1 055 868	26 589	50 969	11 769	168	203	21	113 653	1 259 240
Pohledávky vůči bankám v tuzemsku	2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hmotný a nehmotný majetek	2022	3 052	0	0	0	0	0	0	0	324	3 376
	2021	3 057	0	0	0	0	0	0	0	313	3 370
Ostatní aktiva	2022	3 729	1 924	3 643	50	115	151	52	0	4 987	14 651
	2021	538	1 073	129	47	87	123	42	0	4 956	6 995
Aktiva celkem	2022	56 941	1 582 114	779 687	73 504	100 091	210 232	116 957	50 779	266 395	3 236 700
	2021	52 778	2 156 823	756 510	113 027	123 691	242 257	130 608	40 968	257 099	3 873 761

mil. Kč		CZK	EUR	USD	JPY	GBP	CAD	AUD	CNY	Ostatní	Celkem
Bankovky a mince v oběhu	2022	709 477	0	0	0	0	0	0	0	0	709 477
	2021	731 098	0	0	0	0	0	0	0	0	731 098
Závazky vůči MMF	2022	50 160	0	0	0	0	0	0	0	86 376	136 536
	2021	49 183	0	0	0	0	0	0	0	88 170	137 353
Závazky vůči zahraničí	2022	3 036	195 133	12 749	0	9 954	0	5 300	0	9 148	235 320
	2021	59 609	123 371	62	0	11 601	0	0	0	0	194 643
Závazky vůči bankám v tuzemsku	2022	2 075 779	0	0	0	0	0	0	0	0	2 075 779
	2021	2 326 085	0	0	0	0	0	0	0	0	2 326 085
Závazky vůči státu	2022	463 836	47 043	1 338	0	1	0	0	0	0	512 218
	2021	538 491	0	1 726	0	0	0	0	0	0	540 217
Ostatní pasiva	2022	14 667	33 565	161	0	160	0	24	0	0	48 577
	2021	11 007	395	2 323	0	15	0	2	0	1	13 743
Rezervy	2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vlastní kapitál	2022	-485 830	0	0	0	0	0	0	0	4 623	-481 207
	2021	-73 962	0	0	0	0	0	0	0	4 584	-69 378
Pasiva celkem	2022	2 831 125	275 741	14 248	0	10 115	0	5 324	0	100 147	3 236 700
	2021	3 641 511	123 766	4 111	0	11 616	0	2	0	92 755	3 873 761
ČISTÁ VÝŠE AKTIV/PASIV (-)	2022	-2 774 184	1 306 373	765 439	73 504	89 976	210 232	111 633	50 779	166 248	0
	2021	-3 588 733	2 033 057	752 399	113 027	112 075	242 257	130 606	40 968	164 344	0
Čistá výše podrozvah. aktiv	2022	0	139 034	130 647	23 410	6 648	3 495	4 398	0	7	307 639
	2021	0	68 271	296 647	28 436	4 986	598	3 494	0	553	402 985
Čistá výše podrozvah. pasiv	2022	0	-62 022	-61 202	-53 152	-4 263	-6 779	-6 825	0	-112 762	-307 005
	2021	0	-93 411	-102 114	-90 772	-3 145	-248	-5 970	0	-108 077	-403 737
ČISTÁ OTEVŘENÁ MĚNOVÁ POZICE	2022	-2 774 184	1 383 385	834 884	43 762	92 361	206 948	109 206	50 779	53 493	634
	2021	-3 588 733	2 007 917	946 932	50 691	113 916	242 607	128 130	40 968	56 820	-752

ÚVĚROVÉ RIZIKO A KONCENTRACE PASIV

Tabulka níže prezentuje strukturu finančních nástrojů z hlediska jejich geografického zařazení.

AKTIVA

mil. Kč	2022	2021
Česká republika	16 447	9 061
Německo	1 242 989	693 716
Francie	175 051	223 098
Nizozemsko	75 179	80 104
Rakousko	5 749	9 575
Slovensko	12 058	1 029 826
Lucembursko	32 859	54 906
Španělsko	19 603	20 937
Ostatní země eurozóny	52 029	70 552
Švýcarsko	118 023	116 830
Švédsko	43 419	31 309
Dánsko	7 771	4 700
Velká Británie	83 706	124 601
Norsko	13 537	20 532
Ostatní evropské země	156	246
USA	912 631	870 435
Kanada	228 021	265 172
Austrálie	69 973	89 462
Japonsko	72 918	112 537
Ostatní země	54 581	46 162
Geografické rozdělení aktiv	3 236 700	3 873 761

PASIVA

mil. Kč	2022	2021
Česká republika	2 854 537	3 534 522
USA	136 880	137 490
Země eurozóny	56 417	153 748
Ostatní evropské země	188 515	47 813
Ostatní země	351	188
Geografické rozdělení pasiv	3 236 700	3 873 761

3.19. Potenciální závazky

ČNB hradí na vrub svých nákladů prokázané a oprávněné provozní náklady MF (do 31. prosince 2007 České konsolidační agentury) ve smyslu Dohody o úhradě nákladů na provozní činnost a ztrát z převzatých aktiv vzniklých v souvislosti s realizací Konsolidačního programu, uzavřené dne 29. června 2000 ve znění dodatků. V roce 2022 činily tyto náklady 0,1 mil. Kč (v roce 2021 činily 0,1 mil. Kč). Vzhledem k nevýznamnosti na ně není tvořena rezerva.

VEDENÉ SPORY

V souvislosti s činnostmi, které ČNB prováděla při výkonu své úlohy podporovat a udržovat stabilitu bankovního sektoru, je proti Bance či třetím osobám vedeno několik soudních řízení. Na základě spolupráce s externími právníky a na základě vlastního posouzení těchto sporů, ČNB považuje za nepravděpodobné, že výsledky těchto sporů budou mít zásadní dopad na její finanční pozici, a proto na ně není tvořena rezerva. Obdobně hodnotí potenciální závazky ze soudních sporů, které souvisejí s činnostmi bývalých orgánů dohledu nad finančním trhem, a které ČNB vede na základě zákona č. 57/2006 Sb., o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem. Podle tohoto zákona navíc finanční závazky, které by ČNB v důsledku těchto soudních řízení vznikly, uhradí stát.

3.20. Transakce se spřízněnými osobami

Spřízněnými osobami a osobami se zvláštním vztahem k Bance se rozumí členové bankovní rady, vedoucí zaměstnanci ve vyšším stupni řízení a osoby jim blízké. ČNB poskytuje členům bankovní rady a vedoucím zaměstnancům ČNB, v souladu s vnitřními předpisy, služby vedení běžných a vkladových účtů a účelové úvěry, především na financování vlastních bytových potřeb. Vedení účtů a úvěry jsou těmto osobám

poskytovány za obvyklých podmínek, za kterých jsou poskytovány i ostatním zaměstnancům Banky.

3.21. Následné události

V souvislosti s ukončením mandátu viceguvernéra Ing. Marka Mory, M.E. a člena bankovní rady prof. Ing. Oldřicha Dědka, CSc., byli jmenováni dne 14. prosince 2022 s účinností od 13. února 2023 členy bankovní rady ČNB Ing. Jan Kubíček, Ph.D. a Ing. Jan Procházka. Současně byl stávající člen bankovní rady prof. Dr. Ing. Jan Frait jmenován viceguvernérem.

Vedení ČNB nejsou známy žádné další následné události, které by měly významný vliv na účetní závěrku roku 2022.

**Následující příložená
zpráva externího auditora
byla vydána k účetní závěrce,
výroční zprávě a roční zprávě
o výsledku hospodaření
České národní banky.**

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

Bankovní radě České národní banky:

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky České národní banky sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31. prosinci 2022, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31. prosince 2022, a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o České národní bance jsou uvedeny v bodě 1 přílohy této účetní závěrky.

Podle našeho názoru přiložená účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv České národní banky k 31. prosinci 2022 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31. prosince 2022 v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA) případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na České národní bance nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve Výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora a dále informace v Roční zprávě o výsledku hospodaření České národní banky za rok 2022, připravované podle zákona o České národní bance. Za ostatní informace odpovídá bankovní rada České národní banky.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s auditem účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během auditu účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné.

Na základě provedených postupů, do míry, již dokážeme posoudit, uvádíme, že ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o České národní bance, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci uvedených postupů jsme v obdržенých ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.

Odpovědnost bankovní rady České národní banky za účetní závěrku

Bankovní rada České národní banky odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je bankovní rada České národní banky povinna posoudit, zda je Česká národní banka schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy bankovní rada České národní banky plánuje zrušení České národní banky nebo ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vzniknout v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody, falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem České národní banky relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti bankovní rada České národní banky uvedla v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky bankovní radou České národní banky, a zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost České národní banky nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti České národní banky nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Česká národní banka ztratí schopnost nepřetržitě trvat.
- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat bankovní radu České národní banky mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

Ernst & Young Audit, s.r.o.
evidenční č. 401

Roman Hauptfleisch, statutární auditor
evidenční č. 2009

28. března 2023
Praha, Česká republika

SEZNAM ZKRATEK

ABO	Automatizované bankovní operace
AnaCredit	analytická databáze úvěrů Analytical Credit Datasets
CERTIS	Czech Express Real Time Interbank Gross Settlement System
CSDB	Centralizovaná databáze cenných papírů
CZK	česká koruna
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DSTI	podíl dluhové služby na čistých ročních příjmech
DTI	poměr výše dluhu a ročních čistých příjmů
EBA	Evropský orgán pro bankovníctví
ECB	Evropská centrální banka
EIOPA	Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění
ESA	evropské orgány dohledu
ESCB	Evropský systém centrálních bank
ESG	rámec environmentální a společenské zodpovědnosti (environmental, social and governance)
ESMA	Evropský orgán pro cenné papíry a trhy

ESRB	Evropská rada pro systémová rizika
EU	Evropská unie
EUR	euro
FTSE 100	benchmarkový index pro britský akciový trh
HDP	hrubý domácí produkt
IAIS	Mezinárodní sdružení orgánů dohledu v pojišťovnictví
IOPS	Mezinárodní organizace orgánů dohledu v soukromém penzijním sektoru
IOSCO	Mezinárodní organizace sdružující komise pro cenné papíry
Kč	česká koruna
LTV	poměr výše úvěru k hodnotě zajištění
MMF	Mezinárodní měnový fond
MREL	minimální požadavek na kapitál a způsobilé závazky
MSCI Euro	benchmarkový index pro evropský akciový trh
MtS	informační systém ČNB pro sběr dat
Nikkei 225	benchmarkový index pro japonský akciový trh
p. b.	procentní bod
PEPP	paneuroský osobní penzijní produkt
Rada ECOFIN	Rada EU ve složení ministrů hospodářství a financí

REGIS	infomační systém pro registrační a licenční činnosti
S&P 500	benchmarkový index pro americký akciový trh
S&P ASX 200	benchmarkový index pro australský akciový trh
S&P TSX	benchmarkový index pro kanadský akciový trh
SDAT	informační systém ČNB pro sběr dat
SDR	zvláštní práva čerpání (jednotná měnová a účetní jednotka MMF)
Solventnost II	směrnice o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti
SRB	Jednotný výbor pro řešení krizí
SREP	přezkum a vyhodnocení orgánem dohledu

ZKRATKY ZEMÍ

BG	Bulharsko	IE	Irsko
CZ	Česká republika	IS	Island
DE	Německo	LU	Lucembursko
DK	Dánsko	NO	Norsko
EE	Estonsko	RO	Rumunsko
FR	Francie	SE	Švédsko
HR	Chorvatsko	SK	Slovensko

Vydává
ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
Na Příkopě 28
115 03 Praha 1
Česká republika

Kontakt:
ODBOR KOMUNIKACE SEKCE KANCELÁŘ
Tel.: 224 413 112
www.cnb.cz

Grafická úprava a sazba:
Tomáš Cikán

ISBN 978-80-88424-15-4